Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2024/7467

20.12.2024

ZAWIADOMIENIE KOMISJI

Wytyczne dotyczące stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów w ramach funduszy objętych rozporządzeniem (UE) 2021/1060 (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów)

(C/2024/7467)

ZASTRZEŻENIE PRAWNE:

„Niniejszy dokument jest dokumentem roboczym przygotowanym przez służby Komisji. Na podstawie obowiązującego prawa UE formułuje się w nim wskazówki techniczne dla współpracowników i jednostek biorących udział w monitorowaniu, kontroli lub wdrażaniu funduszy objętych rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów. Niniejsze wytyczne pozostają bez uszczerbku dla wykładni dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości i Sąd."

Spis treści

Strona

Wykaz skrótów 3

Preambuła 3

ROZDZIAŁ 1: Wprowadzenie do uproszczonych metod rozliczania kosztów 4

1.1. Czym są uproszczone metody rozliczania kosztów i dlaczego warto z nich korzystać? 4

1.2. W jakich przypadkach najlepiej stosować uproszczone metody rozliczania kosztów 4

1.3. Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów na dwóch poziomach refundacji 5

1.4. Nieobowiązkowe i obowiązkowe stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów 7

Rozdział 2: Rodzaje uproszczonych metod rozliczania kosztów 8

2.1. Przegląd różnych rodzajów uproszczonych metod rozliczania kosztów 8

2.2. Finansowanie według stawek ryczałtowych 9

2.2.1. Zasady ogólne 9

2.2.2. Stawki ryczałtowe do celów określania kosztów pośrednich (art. 54 RWP) 12

2.2.3. Stawka ryczałtowa stosowana do ustalenia bezpośrednich kosztów personelu (art. 55 ust. 1 RWP) 13

2.2.4. Stawka ryczałtowa stosowana do ustalenia wszystkich innych kosztów operacji, niestanowiących bezpośrednich kosztów personelu (art. 56 RWP) 13

2.2.5. Stawka ryczałtowa stosowana do kosztów podróży i zakwaterowania (art. 41 ust. 5 rozporządzenia w sprawie Interreg) 15

2.2.6. Szczególny przypadek stawek ryczałtowych dotyczących pomocy technicznej (art. 36 ust. 5 RWP) 15

2.2.7. Specyfika wsparcia na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność 16

2.3. Stawki jednostkowe 16

2.3.1. Zasady ogólne 17

2.3.2. Koszty personelu obliczane według stawki godzinowej (art. 55 ust. 2–4 RWP) 19

2.4. Kwoty ryczałtowe 22

2.4.1. Zasady ogólne 22

2.5. Połączenie uproszczonych metod rozliczania kosztów 24

ROZDZIAŁ 3: Ustalanie uproszczonych metod rozliczania kosztów 26

3.1. Uproszczone metody rozliczania kosztów należy ustalać *ex ante* 26

3.2. Metodyka 27
3.2.1. Rzetelna, sprawiedliwa i weryfikowalna metoda obliczania 27
3.2.2. Projekt budżetu 30
3.2.3. Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów mających zastosowanie w ramach obszarów polityki Unii 33
3.2.4. Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów mających zastosowanie w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwa członkowskie 33
3.2.5. Stosowanie stawek ryczałtowych i konkretnych metod ustalonych przepisami RWP lub przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy lub na ich podstawie 34
3.2.6. Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów w ramach poprzednich okresów programowania 34
3.2.7. Ponowne wykorzystanie/recykling uproszczonych metod rozliczania kosztów ustanowionych w tym samym państwie członkowskim lub w innych państwach członkowskich 35
3.3. Kroki proceduralne mające na celu zatwierdzenie uproszczonych metod rozliczania kosztów w programie („wyższy poziom") 35
3.4. Dostosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów w czasie (metoda dostosowania) 36
Rozdział 4: Wdrażanie uproszczonych metod rozliczania kosztów 36
4.1. Waluta stosowana w przypadku SCO ustalonych na „wyższym poziomie" 36
4.2. Stosowanie w czasie uproszczonych metod rozliczania kosztów przyjętych w programie 37
4.3. Jak deklarować uproszczone metody rozliczania kosztów we wnioskach o płatność? 37
4.4. Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów określonych w aktach delegowanych Komisji ..38
Rozdział 5: Zasady horyzontalne 38
5.1. Zamówienia publiczne & stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów 38
5.2. Zgodność uproszczonych metod rozliczania kosztów z zasadami pomocy państwa 38
5.3. Przepisy dotyczące EFRR i EFS+: finansowanie krzyżowe 41
5.4. Wymogi dotyczące gromadzenia, przechowywania i publikowania danych 42
5.5. Uproszczone metody rozliczania kosztów i okres kwalifikowalności 43
Rozdział 6: Weryfikacje zarządcze i audyt 43
6.1. Ogólne podejście do weryfikacji zarządczych i audytu 43
6.2. Weryfikacja prawidłowego ustalenia metodyki uproszczonej metody rozliczania kosztów 44
6.3. Weryfikacja przeprowadzona przez instytucję zarządzającą i audyt właściwego stosowania metodyki podczas wdrażania 46
6.3.1. Weryfikacja właściwego stosowania stawek ryczałtowych 46
6.3.2. Weryfikacja właściwego stosowania stawek jednostkowych 47
6.3.3. Weryfikacja właściwego stosowania kwot ryczałtowych 48
6.4. Weryfikacja braku podwójnego finansowania w przypadku stosowania SCO 48
6.5. Weryfikacja zgodności z zasadami pomocy państwa w przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów jako formy refundacji 50
6.6. Przypadki nadużyć finansowych i poważne uchybienia 51
6.7. Możliwe błędy lub nieprawidłowości związane ze stosowaniem uproszczonych metod rozliczania kosztów .. 51
Załącznik 1: Przykłady uproszczonych metod rozliczania kosztów 54
Załącznik 2: Jak wypełnić aneks 1 do załączników V i VI do RWP 58
Załącznik 3: Przykład zgodności uproszczonych metod rozliczania kosztów z zasadami pomocy państwa 66

Wykaz skrótów

EFMRA	Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
FAMI	Fundusz Azylu, Migracji i Integracji
FBW	Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego
FST	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
IA	Instytucja audytowa
IZ	Instytucja zarządzająca
IZGW	Instrument na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz
KE	Komisja Europejska
LGD	Lokalna grupa działania
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
RLKS	Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
RWP	Rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów
SCO	Uproszczone metody rozliczania kosztów

Preambuła

Niniejszy dokument zawiera wytyczne techniczne dotyczące kosztów zadeklarowanych na podstawie stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych i finansowania według stawek ryczałtowych (zwanych dalej „uproszczonymi metodami rozliczania kosztów" lub SCO) mającymi zastosowanie do funduszy objętych rozporządzeniem (UE) 2021/1060 ([1]) (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów – zwane dalej „RWP") i ma na celu wymianę dobrych praktyk w celu zachęcenia państw członkowskich do ich stosowania. Wymieniono w nim możliwości oferowane przez ramy prawne RWP na okres programowania 2021–2027 i uwzględniono zmiany legislacyjne wprowadzone rozporządzeniem (UE) 2021/1060 w porównaniu z okresem programowania 2014–2020, w szczególności możliwość refundacji wkładu Unii na rzecz programu w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów.

Po wejściu w życie rozporządzenia (UE) 2021/1060 wytyczne obejmują refundację dotacji przyznanych beneficjentom przez państwa członkowskie w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów lub kombinacji różnych sposobów refundacji zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. b), c), d) i e) RWP, a także refundację wkładu Unii na rzecz programu w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów lub kombinacji różnych form zgodnie z art. 51 lit. c), d), e) i f) RWP.

Niniejsze wytyczne zawierają również dalsze wyjaśnienia oparte na pytaniach zadanych przez państwa członkowskie i zainteresowane strony, które dotyczą okresu programowania 2021–2027 lub mają znaczenie dla tego okresu.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

ROZDZIAŁ 1: WPROWADZENIE DO UPROSZCZONYCH METOD ROZLICZANIA KOSZTÓW

1.1. Czym są uproszczone metody rozliczania kosztów i dlaczego warto z nich korzystać?

Uproszczone metody rozliczania kosztów to kwoty lub wartości procentowe, określone *ex ante*, które stanowią najlepsze możliwe przybliżenie faktycznych (rzeczywistych) kosztów kwalifikowalnych poniesionych w praktyce podczas realizacji operacji. W związku z tym stanowią one alternatywną metodę refundacji kosztów kwalifikowalnych operacji, w przeciwieństwie do metody tradycyjnej, w ramach której refundowane są koszty faktycznie poniesione przez beneficjenta i zapłacone oraz potwierdzone fakturami lub dowodami płatności (art. 53 ust. 1 lit. a) RWP, zwane dalej „kosztami rzeczywistymi").



Dzięki stosowaniu uproszczonych metod rozliczania kosztów śledzenie każdego euro współfinansowanych wydatków w poszczególnych dokumentach potwierdzających nie jest już konieczne; stosowanie SCO znacznie zmniejsza koszty i obciążenia administracyjne dla instytucji zarządzających i beneficjentów.



Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów oznacza, że zasoby ludzkie i wysiłki administracyjne związane z zarządzaniem funduszami objętymi rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów można **ukierunkować na osiąganie celów polityki**, gdyż potrzeba mniej zasobów na gromadzenie i weryfikowanie dokumentów (finansowych).



Uproszczone metody rozliczania kosztów **ułatwiają dostęp do funduszy** również **drobnym beneficjentom** dzięki uproszczeniu procesu zarządzania. Ponadto beneficjenci przestrzegają uproszczonych i mniej czasochłonnych procesów w całym okresie realizacji projektów, począwszy od złożenia wniosku o dofinansowanie po refundację wydatków (np. mniejsze koszty i krótszy czas potrzebny na przygotowanie wniosku o dofinansowanie, mniejsza liczba potrzebnych dokumentów potwierdzających, mniejsze ryzyko dostarczenia nieprawidłowych dokumentów, mniejsze ryzyko brakujących dokumentów, szybsza refundacja wydatków).



Uproszczone metody rozliczania kosztów przyczyniają się do skuteczniejszego i bardziej prawidłowego wykorzystania funduszy objętych RWP **(niższy poziom błędu)**. Przez wiele lat Trybunał Obrachunkowy wielokrotnie zalecał Komisji, aby zachęcała do stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów, mniej podatnych na błędy, i rozszerzała zakres ich stosowania ([2]). W dokumencie analitycznym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Uproszczenie w realizacji polityki spójności po 2020 r." powtórzono takie poglądy, zalecając zwiększenie możliwości stosowania SCO również w celu zmniejszenia kosztów i obciążeń administracyjnych ([3]).

1.2. W jakich przypadkach najlepiej stosować uproszczone metody rozliczania kosztów

Poza przypadkami, w których stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów jest obowiązkowe (zob. rozdział 1.4 poniżej), zdecydowanie zaleca się stosowanie SCO szczególnie w odniesieniu do operacji, w przypadku których spełnione jest co najmniej jedno z poniższych kryteriów dotyczących wykonalności i znaczenia:

— w przypadku operacji, dla których rzeczywiste koszty są trudne lub uciążliwe do zweryfikowania (wiele dokumentów potwierdzających na niewielkie kwoty, które mają niewielki wpływ lub nie mają szczególnego wpływu na oczekiwany wynik operacji, skomplikowane klucze do ustalenia wkładu itp.);

— w przypadku gdy wiarygodne dane historyczne lub statystyczne dotyczące finansowych i ilościowych aspektów realizacji podobnych operacji są łatwo dostępne jako podstawa do opracowania rzetelnych metod obliczania;

— w przypadku operacji należących do standardowych ram, takich jak powtarzające się działania o stabilnych warunkach i standardowych formach wdrażania;

— w przypadku gdy istnieją już uproszczone metody rozliczania kosztów w odniesieniu do podobnych rodzajów operacji w ramach programu finansowanego na szczeblu krajowym lub w ramach innych polityk UE.

([2]) Zob. np. Europejski Trybunał Obrachunkowy – Uproszczenie w realizacji polityki spójności po 2020 r., dokument analityczny, maj 2018 r.; Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego za rok budżetowy 2011, rozdział 6, pkt 30; Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego za rok budżetowy 2012, rozdział 6, pkt 42; Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego za rok budżetowy 2014, rozdział 6, pkt 79; Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego za rok budżetowy 2018, rozdział 6, pkt 24; Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego za rok budżetowy 2020, rozdział 5, pkt 23; Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego za rok budżetowy 2021, rozdział 5, pkt 23.

([3]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/BRP_Cohesion_simplification/Briefing_paper_Cohesion_simplification_PL.pdf.

Ustalenie SCO wymaga zainwestowania czasu i zasobów. Należy to uwzględnić przy opracowywaniu nowej metodyki. Jeżeli inwestycja ta jest sprzeczna z celami SCO dotyczącymi uproszczenia, bardziej odpowiednie mogą być alternatywne metody refundacji kosztów.

1.3. **Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów na dwóch poziomach refundacji**

Zgodnie z ramami prawnymi na okres programowania 2021–2027 uproszczone metody rozliczania kosztów można stosować na dwóch poziomach refundacji:

— refundacja wkładu Unii przez Komisję na rzecz programów państw członkowskich („wyższy poziom") oraz

— refundacja dotacji przyznanych przez państwa członkowskie beneficjentom („niższy poziom").

Stosowanie SCO na „wyższym poziomie"

Wkład Unii na rzecz programu może zostać zrefundowany w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów zgodnie z art. 51 lit. c), d) i e) RWP.

Uproszczone metody rozliczania kosztów muszą zostać ustalone:

1. decyzją Komisji zatwierdzającą program lub jego zmianę (art. 94 ust. 3 RWP), lub

2. aktem delegowanym przyjętym przez Komisję (art. 94 ust. 4 RWP).

W pierwszym przypadku państwa członkowskie powinny przedłożyć Komisji propozycję zgodnie z aneksem 1 do załączników V i VI do RWP jako część przedłożonego programu lub wniosku o jego zmianę. **Instytucja audytowa tego programu jest zobowiązana do przedstawienia pozytywnej oceny *ex ante*** [4] metody obliczania i kwot oraz ustaleń zapewniających weryfikację, jakość, gromadzenie i przechowywanie danych.

Stosowanie SCO na „wyższym poziomie" nie jest automatycznie powiązane ze stosowaniem SCO na „niższym poziomie". Jeżeli refundacja wkładu Unii opiera się na SCO zatwierdzonych w programie lub w akcie delegowanym, refundacja na rzecz beneficjenta może przyjąć dowolną formę wsparcia (art. 94 ust. 3 RWP).



Aby osiągnąć pełne uproszczenie, zaleca się jednak, aby SCO stosowane na „wyższym poziomie" były również stosowane na „niższym poziomie", tj. przy refundacji dotacji na rzecz beneficjentów.

Państwa członkowskie nie są zobowiązane do stosowania SCO na „wyższym poziomie". Wkład Unii na rzecz programu może opierać się na dowolnej formie refundacji wsparcia udzielonego beneficjentom (art. 51 lit. b) RWP).

Stosowanie SCO na „Niższym poziomie"

Uproszczone metody rozliczania kosztów można stosować wyłącznie w przypadku operacji finansowanych w formie dotacji (art. 53 ust. 1 RWP). SCO nie można stosować w odniesieniu do instrumentów finansowych i nagród. SCO stosowane w odniesieniu do refundacji dotacji przyznawanych beneficjentom przez państwa członkowskie nie są uwzględnione w programie za pośrednictwem aneksu 1 do załączników V i VI do RWP i nie podlegają zatwierdzeniu przez Komisję.



Ocena *ex ante* przeprowadzana przez instytucję audytową nie jest wymagana w przypadku SCO stosowanych na „niższym poziomie", ale jest ona **zdecydowanie zalecana**.



Uproszczone metody rozliczania kosztów to formy dotacji zgodnie z art. 53 RWP. Przepisy dotyczące dotacji, w tym przepisy dotyczące uproszczonych metod rozliczania kosztów, **nie mają zastosowania do wsparcia udzielanego w formie dotacji połączonego w ramach pojedynczej operacji instrumentu finansowego** zgodnie z art. 58 ust. 5 RWP; połączone wsparcie jest zgodne z zasadami IF. Jeżeli jednak dotacja jest połączona z instrumentem finansowym **w ramach dwóch odrębnych operacji**, w odniesieniu do części wsparcia udzielanego w formie dotacji można stosować uproszczone metody rozliczania kosztów. Uproszczonych metod rozliczania kosztów nie można stosować, w przypadku gdy wsparcie dla operacji udzielane jest w formie instrumentu finansowego lub nagrody.

[4] Zgodnie z załącznikiem V (lub VI) aneks 1 sekcja C pkt 5 RWP.

Najważniejsze podobieństwa i różnice między SCO stosowanymi na „wyższym” lub wyłącznie na „niższym” poziomie

	SCO stosowane na „wyższym poziomie”	SCO stosowane wyłącznie na „niższym poziomie”
Rodzaj stosowanych SCO	Stawki jednostkowe, finansowanie według stawek ryczałtowych i kwoty ryczałtowe	
Rola Komisji w ustanawianiu SCO	SCO są przyjmowane przez Komisję; 1) w drodze decyzji zatwierdzającej program lub jego zmianę na podstawie propozycji przedłożonej przez państwa członkowskie zgodnie ze wzorem przedstawionym w aneksie 1 do załączników V i VI do RWP (art. 94 ust. 3 RWP) lub 2) w drodze aktu delegowanego (art. 94 ust. 4 RWP).	Państwa członkowskie określają SCO i metodykę bez obowiązkowego udziału Komisji.
Rola instytucji audytowej w ustalaniu SCO	Ocena *ex ante* metodyki przez instytucję audytową jest obowiązkowa w przypadku SCO ustalonych decyzją Komisji zatwierdzającą program lub jego zmianę (art. 94 ust. 3 RWP i załącznik V (lub załącznik VI) aneks 1 sekcja C pkt 5 RWP).	Ocena *ex ante* metodyki przez instytucję audytową nie jest obowiązkowa, lecz zdecydowanie zalecana.
Dozwolona metodyka	Obliczenia oparte na rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metodzie (np. dane statystyczne i historyczne). Projekt budżetu. Wykorzystanie istniejących programów unijnych lub krajowych w odniesieniu do podobnych rodzajów operacji.	Obliczenia oparte na rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metodzie (np. dane statystyczne i historyczne). Projekt budżetu (jeżeli łączny koszt operacji nie przekracza 200 000 EUR). Wykorzystanie istniejących programów unijnych lub krajowych w odniesieniu do podobnych rodzajów operacji. Stosowanie stawek i metodyk ustalonych w RWP lub rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy lub na ich podstawie.
Poziom refundacji kosztów	Koszty ponoszone przez państwo członkowskie są refundowane przez Komisję („wyższy poziom”) na podstawie SCO zatwierdzonych decyzją Komisji zatwierdzającą program lub jego zmianę lub określonych w akcie delegowanym.	Państwo członkowskie dokonuje refundacji na rzecz beneficjenta („niższy poziom”) w formie SCO i te same wydatki są deklarowane Komisji.
Zakres weryfikacji zarządczych i audytów	Spełnienie warunków refundacji określonych w aneksie 1 do załączników V i VI do RWP.	Metodyka zastosowana do ustalenia SCO ([1]) i zastosowanie metodyki SCO.
Weryfikacje zarządcze i audyty NIE obejmują	rzeczywistych kosztów bazowych (z wyjątkiem rzeczywistych kosztów wykorzystywanych jako podstawa do obliczenia finansowania według stawek ryczałtowych) Metodyka zastosowana do ustalenia SCO, przyjęta decyzją Komisji zatwierdzającą program lub jego zmianę, albo w drodze aktu delegowanego. Zob. również rozdział 6.	Rzeczywiste koszty bazowe (z wyjątkiem rzeczywistych kosztów wykorzystywanych jako podstawa do obliczenia finansowania według stawek ryczałtowych). Metoda obliczania zastosowana do ustalenia „gotowych” stawek ryczałtowych (z wyjątkiem art. 54 akapit pierwszy lit. c) RWP). Zob. również rozdział 6.

([1]) Więcej szczegółowych informacji znajduje się w rozdziale 6 niniejszego dokumentu dotyczącym weryfikacji zarządczych i audytów.

1.4. **Nieobowiązkowe i obowiązkowe stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów**

Zasada: nieobowiązkowe stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów

Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów jest nieobowiązkowe dla państw członkowskich na „wyższym poziomie" i „niższym poziomie", z wyjątkiem art. 53 ust. 2 RWP opisanego poniżej w niniejszym rozdziale. Na „wyższym poziomie", po przyjęciu przez Komisję decyzji zatwierdzającej SCO w programie, wkład Unii na rzecz państwa członkowskiego jest refundowany w tej formie i państwo członkowskie nie może występować o jego refundację na podstawie art. 51 lit. b) RWP, tj. na podstawie wsparcia wypłaconego beneficjentowi. Na „niższym poziomie" instytucja zarządzająca lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg decyduje, czy w zaproszeniu do składania wniosków zawrzeć odniesienie do zastosowania SCO, określając kategorie kosztów lub rodzaje operacji, do których mają zastosowanie te SCO. Aby zapewnić przestrzeganie zasad przejrzystości i równego traktowania beneficjentów, zakres stosowanych uproszczonych metod rozliczania kosztów – tj. kategorie kosztów lub rodzaje operacji, w odniesieniu do których formy te będą dostępne – powinien być określony i opublikowany (w zaproszeniu do składania wniosków, zasadach programu lub przepisach krajowych).

Wyjątek: przypadki, w których stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów jest obowiązkowe

Zgodnie z art. 53 ust. 2 akapit pierwszy RWP, w przypadku gdy łączny koszt operacji **nie przekracza 200 000 EUR**, wkład przyznany beneficjentowi z EFRR, EFS+, FST, FAMI, FBW i IZGW powinien przyjąć formę stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych, **z wyjątkami wymienionymi poniżej.** Celem tego przepisu jest ograniczenie kontroli rzeczywistych kosztów, ponieważ takie kontrole nie byłyby opłacalne, biorąc pod uwagę niską wartość tych operacji.

W przypadku **małych projektów finansowanych z funduszy małych projektów w ramach programu Interreg** (art. 25 ust. 6 rozporządzenia w sprawie Interreg ([5])) wkład z EFRR musi przyjąć formę uproszczonych metod rozliczania kosztów, w przypadku gdy **wkład publiczny na rzecz ostatecznego odbiorcy realizującego mały projekt nie przekracza 100 000 EUR**, z wyjątkiem operacji, których wsparcie stanowi pomoc państwa.

Koszty, które należy uwzględnić przy stosowaniu art. 53 ust. 2 RWP, to koszty planowane w momencie podpisania dokumentu określającego warunki wsparcia operacji ([6]). Koszty faktycznie poniesione w związku z realizacją operacji lub małego projektu nie są istotne, ponieważ nie są już częścią metody obliczania i refundacji kosztów operacji lub małego projektu.

Obowiązkowe stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów ma zastosowanie **na poziomie wsparcia udzielanego beneficjentom przez państwa członkowskie, a zatem na poziomie operacji, która ma być współfinansowana, i beneficjenta w rozumieniu art. 2 RWP.** W przypadku funduszy małych projektów w programach Interreg (zob. powyżej) obowiązkowe stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów ma zastosowanie **na poziomie wsparcia udzielanego ostatecznym odbiorcom przez beneficjenta zarządzającego funduszem małych projektów.**

Obowiązkowe stosowanie SCO ma również zastosowanie w przypadku dotacji przyznawanych beneficjentom przez państwa członkowskie w ramach operacji pomocy technicznej, w przypadku gdy łączny koszt takich operacji nie przekracza 200 000 EUR. W związku z tym **nie ma wyłączenia z obowiązkowego stosowania SCO przewidzianych w odniesieniu do operacji pomocy technicznej** ([7]).

Wymóg obowiązkowego stosowania SCO nie ma zastosowania do ([8]):

— **Operacje otrzymujące wsparcie stanowiące pomoc państwa**. Pomoc *de minimis* nie stanowi pomocy państwa, a zatem operacje otrzymujące jedynie pomoc *de minimis* podlegają art. 53 ust. 2 RWP, tj. obowiązkowemu stosowaniu SCO. W przypadku połączenia pomocy państwa i pomocy *de minimis* w ramach tej samej operacji obowiązkowe stosowanie SCO nie ma jednak zastosowania.

([5]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna" (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 94).

([6]) W przypadku państw członkowskich spoza strefy euro przeliczenie na EUR powinno odbywać się na podstawie kwot określonych w dokumencie określającym warunki wsparcia, przy zastosowaniu miesięcznego kursu wymiany stosowanego przez Komisję (InforEuro) w miesiącu, w którym dokument został podpisany.

([7]) Obowiązkowe stosowanie SCO ma zastosowanie w przypadku, gdy wkład Unii na pomoc techniczną w państwie członkowskim jest wnoszony na podstawie art. 36 ust. 4 RWP.

([8]) SCO mogą być jednak stosowane w tych operacjach, chociaż ich stosowanie nie jest obowiązkowe. stosowania SCO w operacjach otrzymujących pomoc państwa, które wchodzą w zakres ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, zob. również rozdział 5.2.

— Instytucja zarządzająca może zgodzić się na wyłączenie **niektórych operacji w obszarze badań i innowacji** z wymogu określonego w art. 53 ust. 2 akapit pierwszy RWP, pod warunkiem że komitet monitorujący wyraził uprzednią zgodę na takie wyłączenie. W RWP nie określono kryteriów takiego wyłączenia. Do instytucji zarządzającej należy zatem zaproponowanie takiego wyłączenia i zapewnienie jego zatwierdzenia przez komitet monitorujący.

Jeżeli zastosowanie ma obowiązek stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów, odnosi się on do **wszystkich kategorii kosztów operacji**, z dwoma wyjątkami na podstawie art. 53 ust. 2 RWP:

1) Kategorie kosztów, do których stosuje się stawkę ryczałtową, mogą być obliczane na podstawie rzeczywistych kosztów. Na przykład w przypadku zastosowania stawki ryczałtowej w wysokości do 15 % dla kosztów pośrednich określonej w art. 54 akapit pierwszy lit. b) RWP (przy czym kwalifikowalne bezpośrednie koszty personelu stanowią podstawę zastosowania stawki ryczałtowej), kwalifikowalne bezpośrednie koszty personelu mogą zostać zadeklarowane na podstawie rzeczywistych kosztów (ale koszty bezpośrednie inne niż bezpośrednie koszty personelu muszą być objęte SCO). W przypadku zastosowania stawki ryczałtowej w wysokości do 7 % dla kosztów pośrednich określonej w art. 54 akapit pierwszy lit. a) RWP, kwalifikowalne koszty bezpośrednie można zadeklarować na podstawie rzeczywistych kosztów.

2) Dodatki i wynagrodzenia wypłacane uczestnikom mogą być refundowane na podstawie kosztów faktycznie poniesionych.

Wyjątki te mają charakter wyczerpujący.

Możliwe przykłady zapewnienia zgodności z wymogami dotyczącymi obowiązkowego stosowania SCO przy użyciu SCO ustanowionych w RWP

Stosowanie art. 54 akapit pierwszy lit. a) lub c) RWP	Stosowanie art. 54 akapit pierwszy lit. b) RWP	Stosowanie art. 56 ust. 1) i 2) RWP
Koszty pośrednie = do 7 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (metoda obliczania nie jest wymagana) lub do 25 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (wymagana jest rzetelna, sprawiedliwa i weryfikowalna metoda obliczania lub stawka ryczałtowa ustalona zgodnie z art. 67 ust. 5 lit. a) rozporządzenia 1303/2013 w odniesieniu do podobnej operacji) Koszty bezpośrednie = rzeczywiste koszty ([1])	Koszty pośrednie = do 15 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu (metoda obliczania nie jest wymagana) Bezpośrednie koszty personelu = rzeczywiste koszty ([2]) Wszystkie pozostałe koszty bezpośrednie (w stosownych przypadkach) = SCO	Bezpośrednie koszty personelu = rzeczywiste koszty ([3]) Pozostałe koszty (z wyjątkiem wynagrodzeń i dodatków wypłacanych uczestnikom) = do 40 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu (metoda obliczania nie jest wymagana) W stosownych przypadkach wynagrodzenia i dodatki wypłacane uczestnikom mogą być wypłacane na podstawie rzeczywistych kosztów (= dodatkowe koszty kwalifikowalne)

([1]) Koszty bezpośrednie mogą być również refundowane w formie innych SCO, np. stawki jednostkowej obliczonej na podstawie metody określonej w art. 53 ust. 3 lit. a)–d) RWP. Informacje na temat połączenia różnych SCO znajdują się w rozdziale 2.5.
([2]) Bezpośrednie koszty personelu mogą być również refundowane w formie innych SCO.
([3]) Bezpośrednie koszty personelu mogą być również refundowane w formie stawki jednostkowej lub kwoty ryczałtowej (ale nie w formie stawki ryczałtowej, zob. rozdział 2.5).

ROZDZIAŁ 2: RODZAJE UPROSZCZONYCH METOD ROZLICZANIA KOSZTÓW

2.1. Przegląd różnych rodzajów uproszczonych metod rozliczania kosztów

Art. 51 i art. 53 ust. 1 RWP obejmują trzy rodzaje SCO, które można zdefiniować w następujący sposób:

— **FINANSOWANIE WEDŁUG STAWEK RYCZAŁTOWYCH**: poszczególne kategorie kosztów kwalifikowalnych, jasno sprecyzowane z wyprzedzeniem, oblicza się przez zastosowanie wcześniej ustalonego odsetka do jednej lub do kilku **innych** kategorii kosztów kwalifikowalnych.

— **STAWKI JEDNOSTKOWE**: całość lub część kosztów kwalifikowalnych oblicza się na podstawie ujętych ilościowo czynności, nakładów, produktów lub rezultatów pomnożonych przez wcześniej ustalone stawki jednostkowe.

— **KWOTY RYCZAŁTOWE**: całość lub część kosztów kwalifikowalnych oblicza się na podstawie wcześniej ustalonych kwot, wypłacanych jeżeli zakończono realizację ustalonych wcześniej czynności lub produktów.

Instytucja zarządzająca może zdecydować się na stosowanie jednego rodzaju SCO lub połączenie różnych rodzajów w ramach tej samej operacji, pod warunkiem że wykluczone zostanie ewentualne nakładanie się kosztów objętych różnymi SCO w celu uniknięcia podwójnego finansowania (zob. również rozdział 2.5 dotyczący połączenia uproszczonych metod rozliczania kosztów).

2.2. **Finansowanie według stawek ryczałtowych**

Stawki ryczałtowe można stosować na obu poziomach refundacji, tj. na wyższym poziomie refundacji wkładu Unii (art. 51 lit. e) RWP), jak i na niższym poziomie w przypadku dotacji przyznawanych beneficjentowi przez państwa członkowskie (art. 53 ust. 1 lit. d) RWP).

Istnieją różne rodzaje stawek ryczałtowych, w szczególności:

— „gotowe" stawki ryczałtowe, tj. stawki określone w RWP i rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy lub, w zależności od przypadku, w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 94 ust. 4 RWP, w przypadku których instytucje zarządzające nie są zobowiązane do ustanowienia metody obliczania w celu określenia stawki mającej zastosowanie;

— stawki ryczałtowe, w odniesieniu do których instytucje zarządzające opracowały metodykę (w tym metodę obliczania).

2.2.1. *Zasady ogólne*

Określanie kategorii kosztów

W systemie finansowania według stawek ryczałtowych istnieją maksymalnie trzy rodzaje kategorii kosztów:

— RODZAJ 1: kategorie kosztów kwalifikowalnych, na podstawie których stawka ryczałtowa ma być stosowana w celu obliczenia kwot kwalifikowalnych (tzw. „koszt bazowy");

— RODZAJ 2: kategorie kosztów kwalifikowalnych, które zostaną pokryte w oparciu o stawkę ryczałtową;

— RODZAJ 3: w stosownych przypadkach, inne kategorie kosztów kwalifikowalnych (stawka nie ma do nich zastosowania i nie są one pokrywane w oparciu o stawkę ryczałtową).

Stosując system finansowania według stawek ryczałtowych, instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) musi określić kategorie kosztów należących do każdego z wymienionych rodzajów: każda kategoria wydatków musi wyraźnie zaliczać się do jednego – i tylko jednego – z tych trzech rodzajów. W niektórych przypadkach jeden rodzaj może być określony poprzez przeciwstawienie innemu rodzajowi lub innym rodzajom (na przykład w systemie, w którym istnieją tylko koszty bezpośrednie (rodzaj 1) oraz koszty pośrednie (rodzaj 2), koszty pośrednie można zdefiniować jako wszelkie inne koszty kwalifikowalne, które nie są kosztami bezpośrednimi. Podczas wyboru operacji instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) powinna zweryfikować, czy kategorie kosztów objęte stawką ryczałtową są niezbędne dla danej operacji, w oparciu o działania niezbędne do realizacji operacji, wyszczególnione we wniosku o dofinansowanie.

W RWP nie wprowadzono ograniczeń co do kategorii kosztów kwalifikowalnych, które można stosować w odniesieniu do finansowania według stawek ryczałtowych. Biorąc jednak pod uwagę, że głównym celem stosowania stawek ryczałtowych jest uproszczenie, stawki ryczałtowe najlepiej odpowiadają kosztom, które są stosunkowo niskie i których weryfikacja jest kosztowna (np. stawka ryczałtowa na pokrycie kosztów personelu lub kosztów pośrednich).



Możliwe jest stosowanie różnych stawek ryczałtowych dla różnych kategorii kosztów stosowanych do tej samej podstawy ([9]). Na przykład do obliczenia kosztów pośrednich można zastosować stawkę ryczałtową w wysokości 13 % bezpośrednich kosztów personelu. Tę samą podstawę (tj. bezpośrednie koszty personelu) można również wykorzystać do obliczenia kosztów podróży i zakwaterowania w ramach operacji według stawki ryczałtowej wynoszącej 15 %.

([9]) Nie wszystkie stawki ryczałtowe można jednak łączyć. W szczególności stawki ryczałtowej określonej w art. 56 ust. 1 RWP nie można łączyć ze stawkami ryczałtowymi określonymi w art. 54 lub art. 55 ust. 1 RWP, zob. rozdział 2.2.4. Więcej informacji na temat łączenia SCO znajduje się w rozdziale 2.5.

Możliwe jest obliczenie stawki ryczałtowej na podstawie rzeczywistych kosztów lub kosztów zrefundowanych przy zastosowaniu uproszczonych metod rozliczania kosztów. (zob. rozdział 2.5)
Aby uniknąć podwójnego finansowania, przy opracowywaniu metodyki uproszczonych metod rozliczania kosztów szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie, aby kategorie kosztów, które będą objęte stawką ryczałtową, nie były uwzględniane w kosztach bazowych.

Specjalne stawki ryczałtowe służące obliczaniu kategorii kosztów wyszczególnionych w rwp i w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy

Niektóre specjalne stawki ryczałtowe zdefiniowano w ramach prawnych. Te stawki ryczałtowe można stosować do refundacji dotacji przyznanych beneficjentom przez państwa członkowskie (art. 53 ust. 3 lit. e) RWP).

Stawki ryczałtowe można stosować tylko wtedy, gdy jest to wyraźnie określone w RWP, bez wymogu ustanowienia przez instytucję zarządzającą metody obliczania w celu ustalenia stawki mającej zastosowanie („gotowe" uproszczone metody rozliczania kosztów). Te stawki ryczałtowe stosuje się do określonej kategorii kosztów (tj. kosztów bazowych) w celu obliczenia innych kategorii kosztów (objętych stawką ryczałtową). Instytucja zarządzająca może zastosować dowolną stawkę do wysokości stawki wymienionej w odpowiednim artykule i nie będzie musiała uzasadniać, dlaczego wybrano stawkę niższą od stawki określonej w rozporządzeniu, o ile koszty objęte stawką są istotne dla danej operacji. W przypadku wyboru niższej stawki nie ma wymogu dokonania jakiegokolwiek obliczenia.

Instytucja zarządzająca może jednak ustalić stawkę wyższą niż stawki określone w art. 54–56 RWP (z wyjątkiem art. 54 akapit pierwszy lit. c) RWP) na podstawie jednej z metod określonych w art. 53 ust. 3 RWP.

Przy podejmowaniu decyzji, jaka stawka ryczałtowa ma być stosowana, należy przestrzegać zasady równego traktowania beneficjentów. W związku z tym beneficjenci otrzymujący wsparcie w ramach określonego zaproszenia do składania wniosków i znajdujący się w podobnej sytuacji nie mogą być traktowani odmiennie bez uzasadnienia.

„Gotowymi" stawkami ryczałtowymi są:

Artykuł	„Gotowe" stawki ryczałtowe
Art. 54 akapit pierwszy lit. a) RWP	Do 7 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich w celu refundacji kosztów pośrednich
Art. 54 akapit pierwszy lit. b) RWP	Do 15 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu w celu refundacji kosztów pośrednich
Art. 55 ust. 1 RWP	Do 20 % [kwalifikowalnych] kosztów bezpośrednich ([1])w celu refundacji bezpośrednich kosztów personelu
Art. 56 ust. 1 RWP	Do 40 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu w celu refundacji pozostałych kosztów operacji ([2])
Art. 39 ust. 3 lit. c) rozporządzenia w sprawie Interreg	Do 20 % [kwalifikowalnych] kosztów bezpośrednich w celu refundacji bezpośrednich kosztów personelu
Art. 41 ust. 5 rozporządzenia w sprawie Interreg	Do 15 % [kwalifikowalnych] bezpośrednich kosztów personelu w celu refundacji kosztów podróży i zakwaterowania
Art. 22 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie EFS+	1 % kosztów, o których mowa w lit. a) ([3]), w celu pokrycia kosztów ponoszonych przez podmiot kupujący związanych z transportem żywności lub podstawowej pomocy materialnej do magazynów lub do beneficjentów oraz koszty magazynowania
Art. 22 ust. 1 lit. c) rozporządzenia w sprawie EFS+	7 % kosztów, o których mowa w lit. a), lub 7 % kosztów wartości żywności zbywanej zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w celu pokrycia kosztów administracyjnych, kosztów transportu, magazynowania i przygotowania ponoszonych przez beneficjentów biorących udział w dystrybucji żywności lub podstawowej pomocy materialnej wśród osób najbardziej potrzebujących

Artykuł	„Gotowe” stawki ryczałtowe
Art. 22 ust. 1 lit. e) rozporządzenia w sprawie EFS+	7 % kosztów, o których mowa w lit. a), w celu pokrycia kosztów środków towarzyszących podejmowanych przez beneficjentów lub w ich imieniu, zadeklarowanych przez beneficjentów, którzy dostarczają żywność lub podstawową pomoc materialną osobom najbardziej potrzebującym

([1]) Pod warunkiem że koszty bezpośrednie operacji nie obejmują zamówień publicznych na roboty budowlane ani zamówień publicznych na dostawy lub usługi, których wartość przekracza progi określone w art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE lub w art. 15 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE. W przypadku FAMI, FBW i IZGW ta stawka ryczałtowa również ma zastosowanie wyłącznie do kosztów bezpośrednich danej operacji niepodlegających zamówieniu publicznemu.

([2]) Wynagrodzenia i dodatki wypłacane uczestnikom uznaje się za dodatkowe koszty kwalifikowalne nieuwzględnione w stawce ryczałtowej.

([3]) Art. 22 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie EFS+: koszt zakupu żywności lub podstawowej pomocy materialnej, w tym koszty związane z transportem żywności lub podstawowej pomocy materialnej do beneficjentów, którzy dostarczają żywność lub podstawową pomoc materialną odbiorcy końcowemu.

Ponadto w **art. 54 akapit pierwszy lit. c) RWP** określono pułap stawki ryczałtowej dla kosztów pośrednich na poziomie 25 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, pod warunkiem zastosowania rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody obliczania określonej przez IZ zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. a) RWP.

Korzystanie z którejkolwiek z tych metod wymaga od instytucji zarządzającej (lub komitetu monitorującego dla programu Interreg) **zdefiniowania kategorii kosztów objętych stawką ryczałtową oraz tych, do których stawka ryczałtowa ma zastosowanie**, tj. kosztów bezpośrednich i pośrednich oraz bezpośrednich kosztów personelu. Za zdefiniowanie w sposób spójny, jednoznaczny i niedyskryminacyjny różnych kategorii kosztów oraz zapewnienie braku podwójnego finansowania odpowiada dane państwo członkowskie.

Definicja kategorii kosztów powinna być jasno określona w zasadach programu lub zaproszeniach do składania wniosków.

Ogólnie rzecz biorąc, kategorie kosztów można zdefiniować w następujący sposób:

— **Koszty bezpośrednie** to koszty, które są **bezpośrednio powiązane z realizacją operacji lub projektu**, przy czym bezpośrednie powiązanie z taką pojedynczą operacją lub projektem można udokumentować.

— **Koszty pośrednie to koszty, które są niezbędne do realizacji operacji i** które **nie są lub nie mogą być bezpośrednio związane z realizacją danej operacji** lub są związane z realizacją operacji, lecz stanowią wydatki pomocnicze, które nie przyczyniają się bezpośrednio do osiągnięcia jej wskaźników/rezultatów/celów. Koszty takie obejmują m.in. koszty administracyjne/koszty ogólne, w przypadku których trudno jest dokładnie określić kwotę, którą można przypisać konkretnej operacji lub projektowi (typowe wydatki administracyjne/wydatki na personel, takie jak: koszty zarządzania, wydatki związane z rekrutacją, koszty obsługi księgowej lub sprzątania itp.; wydatki na telefon, wodę, energię elektryczną itd.).

— **Koszty personelu** są określone przepisami krajowymi i wynikają zazwyczaj z umowy zawartej między pracodawcą a pracownikiem lub umów o świadczenie usług w przypadku personelu zewnętrznego (pod warunkiem że koszty te są łatwe do zidentyfikowania). Koszty personelu zazwyczaj obejmują wynagrodzenie ogółem, w tym świadczenia rzeczowe zgodnie z układami zbiorowymi, wypłacane personelowi w zamian za prace związane z operacją. Obejmują one także podatki i składki na ubezpieczenie społeczne pracowników (np. w przypadku rent i emerytur pierwszy i drugi filar, trzeci filar tylko wtedy, gdy jest to określone w układzie zbiorowym lub w umowie o pracę) i jakiekolwiek kwalifikowalne dobrowolne składki płacone przez pracowników, jak również obowiązkowe i dobrowolne składki pracodawcy na ubezpieczenie społeczne. Koszty personelu mogą być kosztami **bezpośrednimi** lub **pośrednimi**, w zależności od analizy poszczególnych przypadków i roli personelu w danej operacji.

Cechy szczególne definicji kosztów personelu

Do celów stosowania stawek ryczałtowych określonych w art. 54 akapit pierwszy lit. b) RWP, art. 56 ust. 1 RWP i art. 41 ust. 5 rozporządzenia w sprawie Interreg (lub jakiejkolwiek innej stawki ryczałtowej ustanowionej przez instytucję zarządzającą na podstawie art. 53 ust. 3 RWP, która ma być stosowana do bezpośrednich kosztów personelu), całkowitą wartość wynagrodzenia określoną w przepisach krajowych można uznać za koszty personelu, ponieważ stanowią one rzeczywiste wynagrodzenie za pracę tej osoby w ramach operacji, a zatem należy je uwzględnić przy określaniu innych rodzajów kosztów operacji (które oblicza się przez zastosowanie stawki ryczałtowej do bezpośrednich kosztów personelu).



Dotyczy to również przypadków, w których wynagrodzenie jest (częściowo) zwracane lub finansowane przez strony trzecie (np. bezpośredni personel został zatrudniony w ramach dotacji na rekrutację; stawka ryczałtowa jest stosowana do całkowitej wartości wynagrodzenia, nawet jeśli jego część jest wypłacana przez osobę trzecią). Jeżeli koszty personelu zewnętrznego wynikają z umowy o świadczenie usług, koszty personelu muszą być łatwe do zidentyfikowania. Na przykład jeżeli beneficjent zawiera z zewnętrzną osobą prowadzącą szkolenie umowę o świadczenie usług polegających na prowadzeniu szkoleń wewnątrzzakładowych u beneficjenta, na fakturze trzeba wskazać różne rodzaje kosztów. Wynagrodzenie osoby prowadzącej szkolenie będzie traktowane jako bezpośredni koszt personelu zewnętrznego. Jeżeli kosztów personelu osoby prowadzącej szkolenie nie da się zidentyfikować jako kategorii osobnej od innych kategorii kosztów, na przykład materiałów dydaktycznych, nie można ich wykorzystać jako podstawy stawek ryczałtowych, na przykład stawki ryczałtowej w wysokości 40 % określonej w art. 56 ust. 1 RWP.

Definicja bezpośrednich kosztów personelu nie jest związana z tym, czy koszty personelu przyjmują formę **wydatków na wkład rzeczowy**. W związku z tym wartość wolontariatu w formie wkładu rzeczowego może zostać uwzględniona w kwocie bazowej do obliczania stawek ryczałtowych, pod warunkiem przestrzegania art. 67 ust. 1 RWP.



Kosztów podróży nie uznaje się jednak za koszty personelu, z wyjątkiem wydatków na dojazd do miejsca pracy, jeżeli w przepisach krajowych określono, że koszty te stanowiły część kosztów zatrudnienia brutto.
Dodatków lub wynagrodzeń wypłacanych na rzecz uczestników operacji wspieranych z EFRR, EFS+, FST, FAMI, FBW i IZGW również nie uznaje się za koszty personelu (zob. art. 56 ust. 1 i 2 RWP). Na przykład w przypadku operacji mającej na celu rekrutację nowych osób wynagrodzeń nowo zatrudnionych pracowników nie uznaje się za „koszty personelu" do celów art. 56 RWP, ponieważ osoby te nie wykonują żadnych zadań związanych z realizacją operacji – wynagrodzenia te uznaje się za wynagrodzenia wypłacane na rzecz uczestników. W związku z tym nie można ich obliczyć na podstawie stawki ryczałtowej określonej w art. 56 ust. 1 RWP.



W kontekście art. 56 RWP **dodatek** należy rozumieć jako wsparcie finansowe udzielane uczestnikom na ewentualne wydatki związane z celem danej operacji.
Na przykład dodatki szkoleniowe w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS +) odnoszą się do wsparcia finansowego udzielanego osobom uczestniczącym w programach szkoleniowych. Dodatki te przeznaczone są na pokrycie różnych kosztów związanych ze szkoleniem, takich jak koszty podróży i utrzymania. Ma to na celu zwiększenie dostępności szkoleń.

2.2.2. *Stawki ryczałtowe do celów określania kosztów pośrednich (art. 54 RWP)*

W art. 54 RWP akapit pierwszy określono, że w przypadku gdy wdrażanie operacji prowadzi do powstania kosztów pośrednich, mogą one być obliczone według jednej ze stawek ryczałtowych podanych w lit. a) i b) akapitu pierwszego. W art. 54 akapit pierwszy lit. a) RWP wprowadzono stawkę ryczałtową w wysokości **do 7 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich** na potrzeby obliczenia kosztów pośrednich. W art. 54 akapit pierwszy lit. b) RWP wprowadzono stawkę ryczałtową w wysokości **do 15 % bezpośrednich kosztów personelu** na potrzeby obliczenia kosztów pośrednich. Obie stawki ryczałtowe mogą być stosowane bezpośrednio przez instytucję zarządzającą, bez żadnego uzasadnienia obliczania stawki, jeżeli mieści się ona w pułapie określonym w rozporządzeniu.

Art. 54 RWP nie zawiera wyczerpującego wykazu metod ustalania stawek ryczałtowych dla kosztów pośrednich operacji i umożliwia państwom członkowskim stosowanie stawki ryczałtowej w odniesieniu do kosztów pośrednich ustalonej na podstawie innych metod, tj. metod określonych w art. 53 ust. 3 lit. b)–e) RWP.



Stawka ryczałtowa obejmująca koszty pośrednie ustalona na podstawie rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody, o której mowa w art. 53 ust. 3 lit. a) RWP, **podlega jednak pułapowi w wysokości 25 % bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych** określonych w art. 54 akapit pierwszy lit. c) RWP. Stawki ryczałtowe, które nie zostały ustalone na tej podstawie, ale raczej na podstawie innej metody spośród tych, o których mowa w art. 53 ust. 3 lit. b)–e) RWP, nie podlegają pułapowi.

2.2.3. *Stawka ryczałtowa stosowana do ustalenia bezpośrednich kosztów personelu (art. 55 ust. 1 RWP)*

Art. 55 ust. 1 RWP stanowi, że bezpośrednie koszty personelu w ramach danej operacji można obliczać jako stawkę ryczałtową w wysokości **do 20 % kosztów bezpośrednich innych niż koszty personelu** w ramach tej operacji bez wymogu dokonywania przez państwa członkowskie obliczeń w celu ustalenia stawki mającej zastosowanie.



Jeżeli jednak **koszty bezpośrednie w ramach tej operacji obejmują zamówienia publiczne na roboty budowlane lub zamówienia publiczne na dostawy lub usługi**, które przekraczają próg określony w unijnej dyrektywie w sprawie zamówień publicznych, w szczególności w art. 4 dyrektywy 2014/24/UE ([10]) i art. 15 dyrektywy 2014/25/UE, ([11]) nie można zastosować gotowej stawki ryczałtowej określonej w art. 55 ust. 1 RWP, a stawkę ryczałtową dla bezpośrednich kosztów personelu należałoby określić na podstawie metody przewidzianej w art. 53 ust. 3 lit. a)–e) RWP.. W takiej sytuacji do danej operacji nie można zastosować stawki ryczałtowej w wysokości do 20 % bez przeprowadzenia obliczeń. Ma to zastosowanie do wszystkich zamówień na roboty budowlane/dostawy/usługi powyżej progów objętych zakresem tych dyrektyw, w tym zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające inne niż instytucje zamawiające w przypadku dyrektywy 2014/25/UE. To cała wartość zamówień publicznych będzie brana pod uwagę przy ustalaniu, czy progi określone w dyrektywach zostały przekroczone, niezależnie od części zamówienia, na które można dane zamówienie podzielić ([12]).



Jeżeli chodzi o **FAMI, IZGW i FBW**, wszelkie koszty będące przedmiotem zamówień publicznych (tj. koszty podwykonawstwa/eksternalizowane) należy wyłączyć z podstawy obliczania stawki ryczałtowej, zob. art. 55 ust. 1 akapit drugi RWP.

W przypadku programów Interreg koszty personelu można refundować na podstawie stawki ryczałtowej w wysokości do 20 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, bez żadnych ograniczeń co do tego, **czy koszty bezpośrednie obejmują zamówienia publiczne, czy też nie**, zgodnie z art. 39 ust. 3 lit. c) rozporządzenia w sprawie Interreg.

Bezpośrednie koszty personelu określone na podstawie stawki ryczałtowej mogą stanowić podstawę do zastosowania stawki ryczałtowej określonej w art. 54 akapit pierwszy lit. b) RWP (stawka ryczałtowa w wysokości do 15 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu w celu obliczenia kosztów pośrednich). Natomiast bezpośrednie koszty personelu obliczone na podstawie tej stawki ryczałtowej nie mogą służyć za podstawę stawki ryczałtowej na mocy art. 56 ust. 1 RWP (stawka ryczałtowa w wysokości do 40 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu w celu obliczenia pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji), zob. art. 56 ust. 3 RWP.

2.2.4. *Stawka ryczałtowa stosowana do ustalenia wszystkich innych kosztów operacji, niestanowiących bezpośrednich kosztów personelu (art. 56 RWP)*

W art. 56 ust. 1 RWP dopuszcza się sytuację, w której bezpośrednie koszty personelu można wykorzystać do obliczenia wszystkich innych pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji na podstawie stawki ryczałtowej w wysokości **do 40 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu**. Operacje, w których stosuje się tę stawkę ryczałtową, mogą obejmować wyłącznie:

— bezpośrednie koszty personelu – koszty bazowe według stawki ryczałtowej

— oraz stawkę zryczałtowaną w wysokości do 40 % pokrywającą pozostałe koszty operacji

— a także wynagrodzenia i dodatki wypłacane uczestnikom.

W przypadku EFRR, EFS+, FST, FAMI, FBW i IZGW wynagrodzenia i dodatki wypłacane uczestnikom są wyłączone z kosztów objętych tą stawką ryczałtową. [Mogą one zatem podlegać refundacji przy użyciu jednej z form, o których mowa w art. 53 ust. 1 RWP]. W odniesieniu do definicji dodatków i wynagrodzeń zob. rozdział 2.2.1.



Zastosowanie tej stawki ryczałtowej jest odpowiednie w przypadku operacji, w których bezpośrednie koszty personelu stanowią znaczną część budżetu. W związku z tym do stosowania stawki ryczałtowej określonej w art. 56 ust. 1 RWP najlepiej nadają się projekty pracochłonne, projekty badawczo-rozwojowe, małe projekty z wieloma niskimi i dużymi kosztami innymi niż koszty personelu, małe projekty innowacyjne, projekty edukacyjne i zawodowe oraz projekty dotyczące działań miękkich.

([10]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

([11]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

([12]) Art. 4 dyrektywy 2014/24/UE odnosi się do „zamówień, których wartość, bez podatku od wartości dodanej (VAT)" jest równa lub wyższa niż określone w niej progi. Ten sam przepis zawarto w art. 15 dyrektywy 2014/25/UE.

Instytucja zarządzająca może stosować tę stawkę ryczałtową do rodzajów operacji, w których wyraźnie rozróżnia się następujące kategorie kosztów: bezpośrednie koszty personelu, inne koszty bezpośrednie i koszty pośrednie. Stawka ryczałtowa określona w art. 56 ust. 1 RWP powinna obejmować zarówno inne koszty bezpośrednie, jak i koszty pośrednie, a nie tylko koszty pośrednie.

Jeżeli operacja obejmuje wyłącznie koszty pośrednie i bezpośrednie koszty personelu, instytucja zarządzająca nie powinna stosować stawki ryczałtowej określonej w art. 56 ust. 1 RWP, ale może stosować stawkę ryczałtową określoną w art. 54 lit. b) RWP.

Stawki ryczałtowej określonej w art. 56 ust. 1 RWP nie można łączyć ze stawką ryczałtową dla kosztów pośrednich (np. warianty określone w art. 54 RWP), ponieważ ta sama kategoria kosztów (tj. koszty pośrednie) zostałaby pokryta dwukrotnie.

Ta stawka ryczałtowa w wysokości do 40 % nie może być stosowana do operacji, w której przypadku całkowite bezpośrednie koszty personelu obliczane są na podstawie stawki ryczałtowej (np. stawki ryczałtowej określonej w art. 55 ust. 1 RWP zgodnie z art. 56 ust. 3 RWP). Tę stawkę ryczałtową można jednak stosować do bezpośrednich kosztów personelu, które same w sobie są zaprojektowane jako SCO, o ile te SCO nie są stawką ryczałtową (zob. rozdział 2.5)).

Przykład 1

Instytucja zarządzająca chce pokryć wszystkie pozostałe koszty kwalifikowalne operacji stosując stawkę ryczałtową do kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu w ramach operacji opiewającej na kwotę 150 000 EUR. Zgodnie z art. 56 ust. 1 RWP instytucja zarządzająca postanawia zastosować stawkę 35 %. Oznacza to, że całkowite koszty kwalifikowalne operacji będą wynosiły 150 000 EUR + (150 000 EUR × 0,35) = 202 500 EUR.

Przykład 2

Szacowane koszty szkolenia przedstawiają się następująco:

Koszty bezpośrednie ogółem	**52 000 EUR**
Bezpośrednie koszty personelu	30 000 EUR
Koszty pomieszczeń	3 000 EUR
Koszty podróży	4 000 EUR
Wyżywienie	1 000 EUR
Rozpowszechnianie informacji / promocja	4 000 EUR
Dodatki wypłacane uczestnikom szkolenia przez publiczne służby zatrudnienia	10 000 EUR

Koszty pośrednie ogółem	**5 000 EUR**
Pośrednie koszty personelu	4 000 EUR
Energia elektryczna, telefon	1 000 EUR

Koszty kwalifikowalne ogółem	**57 000 EUR**

Instytucja zarządzająca może podjąć decyzję o zastosowaniu art. 56 ust. 1 RWP do tego projektu i ustalić stawkę ryczałtową w celu refundacji pozostałych kosztów operacji na poziomie 40 %. W takim przypadku dokument określający warunki wsparcia operacji określałby maksymalną alokację w następujący sposób:

Bezpośrednie koszty personelu: 30 000 EUR

Pozostałe koszty: 30 000 x 40 % = 12 000 EUR

Dodatki wypłacane uczestnikowi szkolenia przez publiczne służby zatrudnienia można zgłaszać oprócz bezpośrednich kosztów personelu oraz stawki ryczałtowej, a zatem koszty kwalifikowalne ogółem wynosiłyby:

Koszty kwalifikowalne ogółem:
30 000 (bezpośrednie koszty personelu) + 12 000 (inne koszty) + 10 000 (dodatki wypłacane uczestnikom szkolenia przez publiczne służby zatrudnienia) = 52 000 EUR



Podczas realizacji operacji z zastosowaniem stawki ryczałtowej określonej w art. 56 ust. 1 RWP ważne jest, aby od samego początku starannie planować bezpośrednie koszty personelu oraz ściśle i stale monitorować wydatki w tej kategorii kosztów. Ze względu na charakter stawki ryczałtowej w wysokości 40 % wszelkie niepełne wykorzystanie bezpośrednich kosztów personelu będzie automatycznie oznaczać mniejszą refundację innych kosztów.

Przykład

W pierwotnym budżecie operacji przeznaczono 350 000 EUR na kategorię bezpośrednich kosztów personelu oraz 140 000 EUR (40 %x 350 000 EUR) na kategorię pozostałych kosztów. W trakcie realizacji programu zgłoszono jedynie 230 000 EUR bezpośrednich kosztów personelu. Oznacza to, że refundacji podlega jedynie 92 000 EUR (40 %x 230 000 EUR) w odniesieniu do pozostałych kosztów.

2.2.5. *Stawka ryczałtowa stosowana do kosztów podróży i zakwaterowania (art. 41 ust. 5 rozporządzenia w sprawie Interreg)*

W art. 41 ust. 5 rozporządzenia w sprawie Interreg przewidziano stawkę ryczałtową stosowaną do kosztów podróży i zakwaterowania w ramach danej operacji w wysokości **do 15 % bezpośrednich kosztów personelu**, przy czym państwa członkowskie nie są zobowiązane do dokonania obliczeń w celu ustalenia stawki mającej zastosowanie. Ta stawka ryczałtowa ma być stosowana bezpośrednio w operacjach Interreg.

2.2.6. *Szczególny przypadek stawek ryczałtowych dotyczących pomocy technicznej (art. 36 ust. 5 RWP)*

Zgodnie z art. 36 ust. 3 RWP kwota wkładu Unii na pomoc techniczną ma być wypłacana w ramach refundacji wsparcia udzielonego beneficjentom zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami RWP (art. 51 lit. b) RWP) lub w formie stawki ryczałtowej (art. 51 lit. e) RWP) (w niektórych sytuacjach stosowanie stawki ryczałtowej jest obowiązkowe – zob. poniżej w niniejszym rozdziale).

Zakres

Wybór stosowania finansowania według stawek ryczałtowych należy do państwa członkowskiego. Zgodnie z art. 36 ust. 3 akapit drugi RWP wybór ma zastosowanie do wszystkich programów w danym państwie członkowskim w całym okresie programowania i nie może być później zmieniany. Państwa członkowskie powinny powiadomić Komisję o wyborze formy wkładu Unii na pomoc techniczną w ramach umowy partnerstwa zgodnie z załącznikiem II do RWP.

Zgodnie z art. 36 ust. 3 akapit trzeci RWP w przypadku programów wspieranych z FAMI, FBW i IZGW oraz programów Interreg wkład Unii na pomoc techniczną jest wnoszony wyłącznie w formie stawki ryczałtowej.

Stawki ryczałtowe wkładu Unii na pomoc techniczną określono w art. 36 ust. 5 RWP dla każdego funduszu oraz w art. 27 rozporządzenia Interreg dla programów Interreg.

Sposób, w jaki państwo członkowskie wykorzystuje płatności ryczałtowe na pomoc techniczną, leży w gestii państwa członkowskiego; nie będą przeprowadzane kontrole kosztów leżących u podstaw kwot refundowanych na podstawie stawki ryczałtowej na szczeblu UE.

Wnioski o płatność

W przypadku korzystania przez państwo członkowskie lub w ramach programu Interreg z finansowania według stawek ryczałtowych na pomoc techniczną odpowiednia ryczałtowa wartość procentowa w odniesieniu do danego funduszu przewidziana w art. 36 ust. 5 lit. b) RWP i w art. 27 ust. 3 rozporządzenia w sprawie Interreg będzie automatycznie stosowana do łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych lub, w stosownych przypadkach, łącznej kwoty wydatków publicznych ujętych w każdym wniosku o płatność przedłożonym Komisji. Kwotę pomocy technicznej według stawek ryczałtowych w kolumnie D (kolumna C w przypadku FAMI, IZGW i FBW) w tabeli „Wydatki w podziale na priorytety" w załączniku XXIII do RWP oblicza się automatycznie w SFC2021 na podstawie danych zawartych we wniosku o płatność.

Kwoty pomocy technicznej według stawek ryczałtowych nie zgłasza się w aneksie 2 do załącznika XXIII do RWP, a w przypadku programów FAMI, IZGW i FBW – w aneksie 3 do załącznika XXIII do RWP, tj. w przypadku celów szczegółowych, w odniesieniu do których warunki podstawowe nie są spełnione.

2.2.7. *Specyfika wsparcia na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność*

Zgodnie z art. 34 ust. 1 lit. c) RWP wsparcie z funduszy na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) pokrywa koszty zarządzania strategią, jej monitorowania i ewaluacji oraz jej animowania, w tym ułatwiania wymiany między zainteresowanymi stronami. Zgodnie z art. 34 ust. 2 akapit drugi RWP koszty te podlegają pułapowi wynoszącemu 25 % całkowitego wkładu publicznego na rzecz strategii.

Poniższy przykład ilustruje, w jaki sposób można zrefundować te koszty na podstawie stawki ryczałtowej stosowanej do innych kosztów realizacji:

Przykład

Instytucja zarządzająca oceniła na podstawie dotychczasowych doświadczeń typowy udział kosztów bieżących i kosztów animowania danej lokalnej grupy działania w porównaniu z wydatkami poniesionymi na realizację operacji lokalnych w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz przygotowanie i realizację przedsięwzięć lokalnej grupy działania w zakresie współpracy. Mimo że wsparcie z funduszy objętych RWP na koszty bieżące i koszty animowania nie może przekraczać pułapu 25 % całkowitych wydatków publicznych poniesionych w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność zgodnie z art. 34 ust. 2 RWP, doświadczenie pokazuje, że w większości przypadków odsetek ten jest w rzeczywistości niższy.

Instytucja zarządzająca ustala stawkę ryczałtową w wysokości 17 % kosztów realizacji (w oparciu o rzetelną, sprawiedliwą i weryfikowalną metodę zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. d) i art. 53 ust. 3 lit. a) RWP) wydatków poniesionych na realizację operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz na przygotowanie i realizację przedsięwzięć lokalnej grupy działania w zakresie współpracy, w celu pokrycia następujących kosztów:

— kosztów bieżących (koszty związane z zarządzaniem, monitorowaniem i oceną strategii, zob. art. 34 ust. 1 lit. c) RWP);

— kosztów związanych z animowaniem realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, aby ułatwić wymianę między zainteresowanymi stronami w celu dostarczania informacji i aby promować strategię oraz wspierać potencjalnych beneficjentów, mając na celu opracowywanie operacji i przygotowywanie wniosków, zob. art. 34 ust. 1 lit. c) RWP.

Dlatego jeżeli budżet przydzielony lokalnej grupie działania na realizację operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz na przygotowanie i realizację przedsięwzięć tej grupy w zakresie współpracy wynosi 1,5 mln EUR (rodzaj 1), maksymalny budżet odpowiadający kosztom bieżącym i kosztom animowania będzie wynosił 1,5 mln EUR × 17 % = 255 000 EUR (rodzaj 2). W związku z tym łączny przydział środków budżetowych dla lokalnej grupy działania wynosi 1,755 mln EUR.

Na etapie realizacji oznacza to, że ilekroć beneficjent wnioskuje o refundację wydatków poniesionych na projekt, lokalna grupa działania będzie również mogła ubiegać się o 17 % tej kwoty na pokrycie swoich kosztów bieżących i kosztów animowania.

Na przykład jeżeli wydatki poniesione w ramach projektu wynoszą 1 000 EUR (rodzaj 1), lokalna grupa działania może zadeklarować instytucji zarządzającej 1 000 EUR × 17 % = EUR 170 (rodzaj 2) na pokrycie swoich kosztów bieżących i kosztów animowania.

Lokalna grupa działania nie będzie musiała dostarczać dokumentów potwierdzających w odniesieniu do swoich kosztów bieżących i kosztów animowania zadeklarowanych na podstawie stawki ryczałtowej, ale metodyka, w oparciu o którą ustalono stawkę 17 %, musi być weryfikowalna.

Uwaga: metodyka ustalania stawki ryczałtowej niekoniecznie musi skutkować zastosowaniem stawki w wysokości 25 %. Bez względu na metodykę zastosowaną w celu ustalenia stawki ryczałtowej przepisy dotyczące maksymalnego pułapu kosztów bieżących i kosztów animowania określonego w art. 34 ust. 2 akapit drugi RWP muszą być przestrzegane.

2.3. **Stawki jednostkowe**

Stawki jednostkowe można stosować na obu poziomach refundacji, tj. na „wyższym poziomie" refundacji wkładu Unii (art. 51 lit. c) RWP), jak i na „niższym poziomie" w przypadku dotacji przyznawanych beneficjentowi przez państwa członkowskie (art. 53 ust. 1 lit. b) RWP).

2.3.1. *Zasady ogólne*



W przypadku stawek jednostkowych całość lub część kosztów kwalifikowalnych operacji będzie obliczana na podstawie ujętych ilościowo czynności, nakładów, produktów lub rezultatów przemnożonych przez wcześniej ustalone stawki jednostkowe. Opcja ta może zostać zastosowana w odniesieniu do każdego rodzaju operacji bądź projektu lub części operacji bądź projektu, gdy możliwe jest określenie ilości odnoszących się do czynności i powiązanych stawek jednostkowych. **Stawki jednostkowe mają zazwyczaj zastosowanie do wielkości, które łatwo określić.**

Stawki jednostkowe mogą być:

— oparte na procesie, tj. powiązane z nakładami (np. godzinowa stawka jednostkowa dla osoby prowadzącej szkolenia) lub produktami (np. godzinowa stawka jednostkowa na uczestnika szkolenia);

— oparte na rezultacie lub wyniku (np. stawka jednostkowa na osobę uzyskującą świadectwo odbycia szkolenia).

Celem stosowania SCO w ramach danej operacji jest uproszczenie procesów dla wszystkich zainteresowanych stron. W związku z tym instytucje zarządzające powinny ustalać nakłady, produkty, rezultaty lub wyniki, które przyczyniają się do uproszczenia i są łatwe do rejestrowania, monitorowania itp. Dokonując wyboru między stawkami jednostkowymi opartymi na procesie, a tymi opartymi na wyniku, instytucje zarządzające powinny również zwracać szczególną uwagę na ścieżkę audytu.

Przykład 1 (EFS+)

a) Stawki jednostkowe oparte na procesie: w przypadku zaawansowanego szkolenia informatycznego w wymiarze 1 000 godzin zorganizowanego dla 20 osób koszty kwalifikowalne można obliczyć na podstawie iloczynu kosztu godziny szkolenia i liczby uczestników szkolenia. Koszt godziny szkolenia został ustalony z góry przez instytucję zarządzającą w oparciu o rzetelną, sprawiedliwą i weryfikowalną metodykę i jest podany w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji.

Zakładając na przykład, że instytucja zarządzająca ustaliła koszty szkolenia na 7 EUR za godzinę szkolenia na osobę, maksymalna dotacja przeznaczona na ten projekt wyniesie: 1 000 godzin × 20 uczestników szkolenia × 7 EUR/godz. na osobę = 140 000 EUR.

Po zakończeniu operacji ostateczne koszty kwalifikowalne zostaną określone na podstawie rzeczywistej liczby godzin przeznaczonych na każdego uczestnika szkolenia (która może uwzględniać usprawiedliwione nieobecności) według faktycznego udziału uczestników szkolenia i przeprowadzonych kursów. W dalszym ciągu będzie istniała potrzeba stosowania dokładnych list obecności uczestników. Jeżeli ostatecznie w szkoleniu uczestniczyło tylko 18 osób, przy czym 6 z nich przez 900 godzin, 5 przez 950 godzin, 5 przez 980 godzin, a pozostałe 2 osoby przez 1 000 godzin, całkowita liczba osobogodzin wyniesie:

900 x 6 + 950 x 5 + 980 x 5 + 1 000 x 2 = 17 050 godzin szkolenia ogółem.

Wydatki kwalifikowalne będą wynosiły: 17 050 godzin szkolenia x 7 EUR = 119 350 EUR.

b) Stawki jednostkowe oparte na rezultacie: zaawansowane szkolenie informatyczne trwa 1 000 godzin i składa się z 5 modułów po 200 godzin. Do ustalenia całkowitych kosztów przeprowadzenia tego szkolenia informatycznego dla 25 uczestników zastosowano rzetelną, sprawiedliwą i weryfikowalną metodę obliczeń, zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. a) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów. Całkowite koszty w wysokości 140 000 EUR przypisuje się następnie do uczestników, którzy z powodzeniem ukończyli moduł szkolenia. Biorąc pod uwagę historyczną stopę niepowodzenia wynoszącą 20 % (tzn. 5 uczestników) stawka jednostkowa na jednego uczestnika i pomyślnie ukończony moduł wynosiłaby 140 000 EUR/20 uczestników/5 modułów = 1 400 EUR (stawka jednostkowa na jednego uczestnika na jeden pomyślnie ukończony moduł).

Ścieżka audytu musiałaby obejmować dokument wykazujący kwalifikowalność uczestnika oraz, dla każdego kwalifikowalnego uczestnika, certyfikat potwierdzający pomyślne ukończenie każdego modułu lub całego kursu. Karty ewidencji czasu szkolenia nie byłyby wymagane.

Przykład 2 (stawki jednostkowe oparte na produkcie, EFRR)

Beneficjent, którym jest izba regionalna, organizuje usługę doradczą dla MŚP z regionu. Usługa będzie świadczona przez doradców izby regionalnej. W oparciu o dane księgowe działu „doradczego" izby z przeszłości wartość doradztwa jest szacowana na 350 EUR za dzień. Kwota wsparcia zostanie wyliczona na podstawie następującego wzoru: liczba dni × 350 EUR. W dalszym ciągu będzie istniała potrzeba stosowania dokładnych kart ewidencji czasu pracy zawierających szczegóły czynności doradczych oraz dokumentujących obecność doradców.

Przykład 3 (stawki jednostkowe oparte na rezultacie, EFS+)

6-miesięczny program pomocy w szukaniu pracy („operacja") może być finansowany na podstawie stawek jednostkowych (na przykład 2 000 EUR na osobę) w odniesieniu do każdego z 20 uczestników operacji, który znajdzie pracę i utrzyma ją przez z góry ustalony okres, na przykład przez sześć miesięcy. Stawkę jednostkową w wysokości 2 000 EUR na każdego uczestnika, który ukończy program z powodzeniem, ustalono uwzględniając koszty związane ze wszystkimi uczestnikami. Kwota ta obejmuje zatem również koszty związane z uczestnikami, którzy nie ukończyli programu z powodzeniem.

Wyliczenie maksymalnej kwoty dotacji przyznanej na tę operację: 20 osób × 2 000 EUR/staż = 40 000 EUR.

Ostateczne koszty kwalifikowalne oblicza się na podstawie rzeczywistego produktu operacji: jeżeli jedynie 17 osób znajdzie pracę na rynku pracy i utrzyma ją przez wymagany okres, ostateczne koszty kwalifikowalne, na podstawie których dotacja zostanie wypłacona beneficjentowi, wyniosą 17 x 2 000 EUR = 34 000 EUR.

Ścieżka audytu musiałaby obejmować dokumenty potwierdzające, że uczestnik znalazł pracę na rynku pracy i utrzymał ją przez wymagany okres.

Przykład 4 (stawki jednostkowe oparte na procesie, EFMRA)

Stawki dzienne za używanie statku obliczane są na podstawie danych historycznych (średnie wartości z zeszłych lat). Liczba dni przyznanych na projekt jest następnie ewidencjonowana w rejestrach.

Przykład 5 (FAMI): Finansowanie różnych projektów stanowiących część tej samej operacji – stosowanie dwóch różnych stawek jednostkowych

Instytucja zarządzająca przyznaje agencji publicznej zajmującej się sprawami osób ubiegających się o azyl dotację w wysokości 1 600 000 EUR na operację obejmującą dwa rodzaje działań: 1) wsparcie w zakresie pierwszego przyjęcia obywateli państw trzecich po ich przybyciu do państwa członkowskiego (maks. 1 000 000 EUR), 2) szkolenia językowe dla osób ubiegających się o azyl (maks. 600 000 EUR).

W przypadku wsparcia w zakresie pierwszego przyjęcia instytucja zarządzająca opracowała (na podstawie danych historycznych) stawkę jednostkową w wysokości 50 EUR na dzień i osobę, aby pokryć koszt jednego dnia pomocy udzielonej obywatelowi państwa trzeciego w okresie przyjmowania w państwie przyjmującym. Kategorie kosztów uwzględnione w kwocie stawki jednostkowej obejmują wszystkie elementy przyjęcia (takie jak zakwaterowanie, dostarczanie artykułów spożywczych i niespożywczych artykułów pierwszej potrzeby, badanie lekarskie, tłumaczenie ustne, opieka nad małoletnimi bez opieki, informacje i doradztwo). Maksymalna kwota dotacji jest ograniczona do następujących wartości: 1 dzień x 50 EUR x 20 000 obywateli państw trzecich = 1 000 000 EUR.

Obowiązkowe elementy ścieżki audytu w odniesieniu do tej stawki jednostkowej obejmują podpisany i opatrzony datą wykaz obywateli państw trzecich objętych wsparciem oraz czas ich pobytu (w dniach) wraz z ich oficjalnym (jeśli jest dostępny) lub niepowtarzalnym dokumentem identyfikacyjnym (dowolny dokument potwierdzający tożsamość danej osoby), a także dowód udzielonego wsparcia (np. podpisane i opatrzone datą: wykaz dostarczonych artykułów spożywczych i niespożywczych artykułów pierwszej potrzeby, lista obecności w sesjach doradztwa, notatka wydana przez upoważnionego pracownika służby zdrowia).

Wydatki kwalifikowalne oblicza się na podstawie faktycznych dni wsparcia w zakresie pierwszego przyjęcia oraz liczby obywateli państw trzecich objętych wsparciem. Oznacza to, że jeżeli wsparcie otrzymałoby na przykład 1 000 obywateli państw trzecich, z czego 500 przez 20 dni i 500 przez 10 dni, łączna liczba dni/osób będzie równa: 500 x 20 + 500 x 10 = 15 000 dni/osobę objętą wsparciem. Wydatki kwalifikowalne = 15 000 x 50 EUR = 750 000 EUR.

W przypadku szkolenia językowego instytucja zarządzająca opracowała (na podstawie danych historycznych) stawkę jednostkową w wysokości 10 EUR za godzinę i osobę, aby pokryć koszty jednej godziny lekcyjnej (długość lekcji wynosi 60 minut) dla jednego uczestnika szkolenia/jednej osoby ubiegającej się o azyl, umożliwiając takim osobom udział w kursie językowym trwającym do 60 godzin w grupach o odpowiedniej liczebności (do 15 uczestników szkolenia na grupę). Kategorie kosztów uwzględnione w kwocie stawki jednostkowej obejmują wszystkie koszty szkolenia językowego (takie jak koszty personelu, koszty wynajmu pomieszczeń szkoleniowych, materiały szkoleniowe). Maksymalna kwota dotacji na projekt jest ograniczona do następujących wartości: 60 godzin x 1 000 uczestników szkolenia x 10 EUR na godzinę/uczestnika szkolenia = 600 000 EUR.

Ścieżka audytu mająca na celu potwierdzenie wydatków musi obejmować dowód/dokument(-y) monitorujący(-e) faktyczną obecność (liczbę godzin) uczestników szkolenia i czas trwania kursu, dokumenty potwierdzające tożsamość uczestników szkolenia/osób ubiegających się o azyl oraz dokumenty regulujące harmonogram i treść kursu językowego, wielkość grupy (maks. 15 osób) oraz standardową długość lekcji (60 minut).

Wydatki kwalifikowalne oblicza się na podstawie faktycznej liczby godzin szkolenia odbytych przez każdą osobę ubiegającą się o azyl/każdego uczestnika szkolenia. Oznacza to, że jeśli na przykład w szkoleniu wzięło udział jedynie 900 osób ubiegających się o azyl/uczestników szkolenia, z czego 750 odbyło 60 godzin, 50 – 55 godzin, 100 – 50 godzin, liczba osobogodzin ogółem będzie równa: 750 × 60 + 50 × 55 + 100 × 50 = 52 750 osobogodzin ogółem. Wydatki kwalifikowalne = 52 750 x 10 EUR = 527 500 EUR.

Mając na uwadze, że są to dwa różne projekty/działania stanowiące odrębną część tej samej operacji i pokrywające różne koszty operacji, nie ma ryzyka podwójnego finansowania, ponieważ koszty każdego projektu/działania są wyraźnie oddzielone.

2.3.2. *Koszty personelu obliczane według stawki godzinowej (art. 55 ust. 2–4 RWP)*

W art. 55 ust. 2 RWP określono dwie szczegółowe metody obliczania bezpośrednich kosztów personelu ([13]). Obie metody można wykorzystać do obliczenia stawki godzinowej w celu ustalenia bezpośrednich kosztów personelu.

Te dwie metody są następujące:

— obliczenie stawki godzinowej poprzez podzielenie rocznych kosztów zatrudnienia brutto przez 1 720, art. 55 ust. 2 lit. a) RWP;

— obliczenie stawki godzinowej poprzez podzielenie miesięcznych kosztów zatrudnienia brutto przez średni miesięczny czas pracy, art. 55 ust. 2 lit. b) RWP.

Decyzja o wyborze metody, którą należy zastosować, należy do instytucji zarządzającej. Metodę, o której mowa w art. 55 ust. 2 lit. b) RWP, można zastosować nawet w przypadku, gdy dostępne są dane dotyczące rocznych kosztów zatrudnienia brutto. Obliczone bezpośrednie koszty personelu związane są z realizacją operacji. „Realizację operacji" należy rozumieć jako obejmującą wszystkie etapy operacji.

Przykład

W przypadku niektórych rodzajów projektów skierowanych do MŚP w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji kluczowym elementem są koszty personelu. Opcjonalne zastosowanie stawek jednostkowych jest mile widzianym uproszczeniem dla MŚP. Jednostkowy koszt czynności jest wyrażony w tym przypadku jako stawka godzinowa zastosowana do godzin faktycznie przepracowanych przez pracowników. Ustala się ją z wyprzedzeniem w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji, w którym określa się maksymalną kwotę pomocy finansowej wyrażoną jako maksymalna liczba przepracowanych godzin, na które przyzwolono, przemnożona przez stawkę jednostkową (wyliczone koszty zaangażowanych pracowników).

Mając na celu ujęcie, poprzez jak najlepsze przybliżenie, rzeczywistych kosztów oraz biorąc pod uwagę rozróżnienie między regionami i sektorami, koszt standardowej jednostki definiuje się jako stawkę godzinową kosztów personelu według następującego wzoru *(na podstawie art. 55 ust. 2 lit. a) RWP)*:

Godzinowe koszty personelu = najbardziej aktualne udokumentowane roczne koszty brutto (szczegółowe informacje na temat tego, jakie koszty można uwzględnić, znajdują się w rozdziale 2.2.1) podzielone przez 1 720 godzin.

Na przykład: stawka godzinowa = 60 000 EUR / 1 720 godzin = 34,88 EUR/godz.

Pomoc finansowa przeznaczona na operację jest wyliczana jako iloczyn stawki godzinowej i rzeczywistej i zweryfikowanej liczby przepracowanych godzin. W tym celu MŚP mają obowiązek zachowywać wszystkie dokumenty potwierdzające liczbę godzin przepracowanych przez personel w ramach projektu (np. arkusze czasu pracy wydrukowane z systemu informatycznego), a instytucja zarządzająca musi zachowywać wszystkie dokumenty uzasadniające stawki godzinowe kosztów personelu. Zmniejszenie zweryfikowanej liczby przepracowanych godzin powoduje z zasady zmniejszenie ostatecznej kwoty do zapłaty.

([13]) Bezpośrednie koszty personelu można również ustalić za pomocą innej metodyki określonej w RWP, np. można ustalić stawki jednostkowe o innym mianowniku niż 1 720 godzin na podstawie art. 53 ust. 1 lit. b) i na podstawie jednej z metod określonych w art. 53 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów.

Inny przykład: *Sytuacja jak wyżej, ale stawka godzinowa kosztów personelu obliczana jest następująco:*

Godzinowe koszty personelu = najbardziej aktualne udokumentowane roczne koszty brutto (szczegółowe informacje na temat tego, jakie koszty można uwzględnić, znajdują się w rozdziale 2.2.1) podzielone przez średnie ustawowe godziny pracy (z uwzględnieniem urlopu corocznego).

Na przykład: stawka godzinowa = 60 000 EUR / (1 980 godzin – 190 godzin urlopu corocznego) = 60 000/1 790 = 33,52 EUR/godz.

Obliczenie stawki godzinowej poprzez podzielenie najbardziej aktualnych udokumentowanych rocznych kosztów zatrudnienia brutto przez 1 720 godzin, Art. 55 ust. 2 Lit. A) rwp

Pierwsza metoda określona w art. 55 ust. 2 lit. a) RWP polega na ustaleniu bezpośrednich kosztów personelu poprzez obliczenie stawki godzinowej w następujący sposób:

$$\text{stawka godzinowa kosztów personelu} = \frac{\text{ostatnie udokumentowane roczne koszty zatrudnienia brutto}}{1\,720}$$

Mianownik, tj. **1 720 godzin, to standardowy czas pracy w ciągu roku, który można stosować bezpośrednio, bez wymogu dokonywania przez państwa członkowskie jakichkolwiek obliczeń**. Liczba ta opiera się na średniej tygodniowej liczbie godzin pracy w państwach członkowskich pomnożonej przez 52 tygodnie, pomniejszonej o coroczny płatny urlop oraz o średnią liczbę dni w roku ustawowo wolnych od pracy. Odpowiada ona jednemu ekwiwalentowi pełnego czasu pracy (EPC) i może być stosowana we wszystkich sytuacjach, w których pracownik pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy. Ma to również zastosowanie, jeżeli zgodnie z prawem krajowym lub mającym zastosowanie układem zbiorowym EPC odpowiada mniej niż 40 godzinom tygodniowo.

W przypadku osób pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy należy zastosować odpowiedni proporcjonalny odsetek 1 720 godzin. Na przykład w celu obliczenia stawki godzinowej dla osoby pracującej tylko w 50 % wymiarze czasu pracy (tj. 0,5 ekwiwalentu pełnego czasu pracy (EPC) dla beneficjenta) mianownik wynosiłby 860 godzin (1 720 x (50/100) = 860). Punktem odniesienia powinien być czas pracy określony w umowie o pracę lub decyzji o powołaniu.

Wartość w liczniku należy jednak uzasadnić. W rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów mowa jest o „najbardziej aktualnych udokumentowanych rocznych kosztach zatrudnienia brutto". **Koszty zatrudnienia brutto nie są jednak zdefiniowane** w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów. Zgodnie z art. 63 ust. 1 RWP w ramach zasad kwalifikowalności konieczne będzie określenie, co obejmują roczne koszty zatrudnienia brutto, z uwzględnieniem zwykłych praktyk księgowych (zob. rozdział 3.2.1). Na przykład mające zastosowanie przepisy mogą określać, że wydatki na dojazdy do miejsca pracy stanowią część kosztów zatrudnienia brutto.

W rozporządzeniu mowa jest o obliczaniu stawki godzinowej przy użyciu **„najbardziej aktualnych"** udokumentowanych rocznych kosztów zatrudnienia brutto. Oznacza to, że wykorzystywane dane muszą być najnowszymi dostępnymi danymi. Metoda obliczeniowa oparta na danych historycznych beneficjenta jest zatem zazwyczaj nieadekwatna. Zgodnie z określeniem „najbardziej aktualne" w art. 55 ust. 2 RWP państwa członkowskie powinny zapewnić, aby użyte dane były dostatecznie aktualne, a zatem wskazywały rzeczywiste bezpośrednie koszty personelu.

Roczne koszty zatrudnienia brutto **nie muszą odnosić się do roku kalendarzowego ani budżetowego** (na przykład mogłyby to być dane dotyczące okresu od października 2022 r. do września 2023 r.). Ważne jest natomiast, aby koszty zatrudnienia brutto obejmowały pełen 12-miesięczny okres. Może to być 12-miesięczny okres poprzedzający koniec okresu sprawozdawczego (dotyczącego operacji lub programu), okres 12 miesięcy przed dokumentem określającym warunki udzielenia dotacji na operację albo 12 miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego. Zgodnie z art. 55 ust. 4 RWP w przypadku gdy dane za pełen okres 12 miesięcy nie są dostępne,

— można je wyliczyć na podstawie dostępnych udokumentowanych kosztów zatrudnienia brutto (np. instytucja zarządzająca mogłaby wykorzystać dane dotyczące pracownika, w którego przypadku istnieją dane za okres 4 miesięcy, i ekstrapolować je w celu uzyskania rocznego kosztu zatrudnienia brutto, uwzględniając w stosownych przypadkach kwestie takie jak ustawowe wynagrodzenie za czas urlopu lub tak zwane trzynaste wynagrodzenie),

— można je wyliczyć na podstawie dokumentu zatrudnienia (tj. umowy o pracę lub decyzji o powołaniu).

Roczne koszty zatrudnienia brutto mogą być oparte na rzeczywistych kosztach zatrudnienia tej osoby. Jeżeli dana osoba nie przepracowała całego miesiąca (np. rozpoczęcie umowy nie następuje na początku miesiąca, a zatem dostępne dane nie obejmują całego miesiąca), można przyjąć wartości ekstrapolowane w celu uzyskania odpowiedniego wskaźnika zastępczego rzeczywistych kosztów w okresie 12 miesięcy.

Roczne koszty zatrudnienia brutto mogą też być oparte na średniej kosztów zatrudnienia większej zbiorczej grupy pracowników, na przykład należących do tej samej grupy zaszeregowania lub których łączą inne podobne wskaźniki w przybliżeniu korelujące z poziomem kosztów zatrudnienia.

Najbardziej aktualne roczne koszty zatrudnienia brutto należy udokumentować: można to zrobić za pomocą sprawozdań finansowych, sprawozdań płacowych, odniesień do ogólnodostępnych umów lub dokumentów itp. Dokumenty potwierdzające muszą być możliwe do skontrolowania.

W szczególnych sytuacjach kwotę stawki godzinowej można również ustalić po rozpoczęciu projektu. Można ją ustalić na przykład w chwili, gdy pracownik najemny zaangażuje się w projekt (podpisanie umowy o pracę lub zmiana zakresu obowiązków pracownika) lub w momencie gdy beneficjent przedkłada instytucji zarządzającej sprawozdanie z poniesionych kosztów. W tym ostatnim przypadku w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji należy jednak również określić mającą zastosowanie metodykę.

Obliczenie stawki godzinowej poprzez podzielenie miesięcznych kosztów zatrudnienia brutto przez średni miesięczny czas pracy, Art. 55 ust. 2 Lit. B) rwp.

Przy obliczaniu stawki godzinowej w celu ustalenia bezpośrednich kosztów personelu na podstawie art. 55 ust. 2 lit. b) RWP to do państwa członkowskiego (państw członkowskich) należy ustalenie średniego miesięcznego czasu pracy zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi, o których mowa w dokumencie zatrudnienia.

Ustalanie kwalifikowalnych kosztów personelu na podstawie obliczonej stawki godzinowej

Liczbę przepracowanych godzin należy ustalić zgodnie z zasadami kwalifikowalności danego programu. Zgodnie z art. 55 ust. 3 RWP łączna liczba zadeklarowanych godzin na osobę w danym roku lub miesiącu nie może przekraczać liczby godzin zastosowanej do obliczenia tej stawki godzinowej.

Oznacza to, że w przypadku gdy jako mianownik przyjęto 1 720 godzin, zadeklarowane godziny nie mogą przekroczyć liczby 1 720, przy czym ta ostatnia wartość stanowi maksymalną liczbę godzin, którą można zadeklarować w przypadku pracy w ramach danej operacji w okresie 12 miesięcy. W przypadku użycia w mianowniku proporcjonalnego odsetka 1 720 godzin obowiązuje ta sama zasada (np. dla personelu z umową o pracę w niepełnym wymiarze wynoszącym 50 % w mianowniku wskazano by 860 godzin; dlatego też maksymalna liczba godzin, jaką można zadeklarować w przypadku odnośnego personelu w ciągu roku, wynosi 860). W przypadku personelu przydzielonego do kilku operacji górny limit stosuje się odpowiednio proporcjonalnie do każdej operacji i nie może on przekroczyć maksymalnej liczby godzin, którą można zadeklarować na dany personel w okresie 12 miesięcy.

W przypadku art. 55 ust. 2 lit. b) RWP godziny zadeklarowane jako średni miesięczny czas pracy danej osoby niekoniecznie muszą stanowić liczbę faktycznie przepracowanych godzin; należy uwzględnić średni miesięczny czas pracy określony w dokumencie zatrudnienia, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi. Godziny zadeklarowane w celu obliczenia kwalifikowalnych kosztów personelu nie mogą jednak przekraczać liczby godzin miesięcznie wykorzystanych do obliczenia tej stawki godzinowej, zgodnie z art. 55 ust. 3 RWP.

W przypadku gdy stawkę godzinową oblicza się na podstawie art. 55 ust. 2 lit. a) RWP do obliczenia i zadeklarowania kwalifikowalnych kosztów personelu należy wykorzystywać wyłącznie godziny faktycznie przepracowane, ponieważ w standardowym mianowniku wynoszącym 1 720 odliczono już urlop coroczny i dni ustawowo wolne od pracy. Zwolnienie chorobowe można zadeklarować jako koszty personelu, jeżeli związane z nim koszty obciążają beneficjenta (tzn. zostały poniesione przez beneficjenta). W przypadku pokrycia kosztów przez stronę trzecią (np. długoterminowe zwolnienie chorobowe, którego koszty pokrywa system zabezpieczenia społecznego) lub w przypadku urlopu bezpłatnego lub bezpłatnej nieobecności (np. nieusprawiedliwionych nieobecności), w związku z którymi beneficjent nie ponosi żadnych kosztów, **odpowiednie nieprzepracowane godziny/dni nie powinny być uwzględniane przy ustalaniu kwalifikowalnych kosztów personelu, które można zadeklarować.** Wynika to z faktu, że w tych przypadkach beneficjent nie ponosi żadnych kosztów. Jeżeli jednak występują koszty personelu związane z dodatkowym personelem zastępującym osobę na zwolnieniu chorobowym (lub nieobecną w innym trybie), są one kwalifikowalne (tzn. odpowiednie przepracowane godziny uwzględnia się przy obliczaniu kwalifikowalnych kosztów personelu w tym czasie).



W przypadku zastosowania art. 55 ust. 2 lit. a) lub b) RWP uzyskany wynik stawki godzinowej należy uznać za stawkę jednostkową. Tę stawkę jednostkową można stosować w przypadku refundacji wydatków na koszty personelu i można ją również stosować do obliczania bezpośrednich kosztów personelu jako kosztów bazowych do celów stosowania stawek ryczałtowych (np. stosując stawkę ryczałtową w wysokości 15 % zgodnie z art. 54 akapit pierwszy lit. b) RWP lub do obliczania wszystkich pozostałych kosztów kwalifikowalnych, stosując stawkę ryczałtową w wysokości 40 % zgodnie z art. 56 ust. 1 RWP). W przypadku projektu realizowanego w ciągu kilku lat instytucja zarządzająca może zdecydować się na **uaktualnienie stawki godzinowej bezpośrednich kosztów personelu**, gdy pojawią się nowe dane, lub stosować tę samą stawkę przez cały okres realizacji. Jeżeli okres realizacji jest wyjątkowo długi, dobrą praktyką byłoby określenie w metodyce etapów pośrednich, na których można byłoby zmieniać stawkę godzinową kosztów personelu i sposób jej ustalenia (metoda dostosowania).

Personel pracujący w niepełnym wymiarze czasu pracy na rzecz operacji przez określoną ilość czasu miesięcznie, Art. 55 Ust. 5 rwp.

W przypadku gdy pracownicy pracują w niepełnym wymiarze czasu pracy, lecz przez stały odsetek godzin miesięcznie, art. 55 ust. 5 RWP stanowi, że nie ma obowiązku ustanawiania odrębnego systemu rejestracji czasu pracy. Od pracodawcy wymaga się jednak wydania dokumentu określającego **stały odsetek** godzin przepracowanych miesięcznie przy danej operacji i ten odsetek może być wykorzystany do obliczenia kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu. Odsetek ten może również być ustalony w umowie o pracę. Na przykład jeżeli dana osoba spędza 60 % czasu przy pracy nad projektem, kwalifikowalne bezpośrednie koszty personelu w przypadku takiej osoby można obliczyć mnożąc koszty zatrudnienia brutto (oparte albo na rzeczywistych kosztach, albo na obliczonej stawce jednostkowej) przez 60 %.

Przykład

Można ustalić różne stawki jednostkowe dla różnych grup pracowników w projektach, np. dla kierownika projektu, pracowników pełniących kluczowe funkcje oraz personelu administracyjnego. Różnice te powinny być powiązane z obiektywnymi względami, aby zagwarantować, że stawki jednostkowe stanowią wiarygodny wskaźnik zastępczy rzeczywistych kosztów.

Dla każdej grupy pracowników można określić warunki dotyczące poziomu wykształcenia lub doświadczenia zawodowego. Na przykład dyplom magistra dla jednej grupy (grupa 1), dyplom licencjata dla drugiej grupy (grupa 2) oraz odpowiednie kwalifikacje szkoleniowe dla trzeciej grupy (grupa 3). W takim przypadku refundacja stawki jednostkowej dla określonej grupy będzie musiała być uzależniona od spełnienia warunku związanego z tą grupą (np. w celu refundacji stawki jednostkowej dla grupy 1 ścieżka audytu musi obejmować dyplom magistra).

2.4. **Kwoty ryczałtowe**

Kwoty ryczałtowe można stosować na obu poziomach refundacji, tj. na „wyższym poziomie" zwrotu wkładu Unii (art. 51 lit. d) RWP), jak i na „niższym poziomie" w przypadku dotacji przyznawanych beneficjentowi przez państwa członkowskie (art. 53 ust. 1 lit. c) RWP).

2.4.1. *Zasady ogólne*

W przypadku kwot ryczałtowych wszelkie wydatki kwalifikowalne lub część wydatków kwalifikowalnych na daną operację lub projekt oblicza się na podstawie wcześniej ustalonej i należycie uzasadnionej kwoty i są one refundowane, jeżeli zakończono realizację ustalonych wcześniej czynności lub produktów.

Kwoty ryczałtowe mogą być odpowiednie w przypadku, gdy stawki jednostkowe nie są odpowiednim rozwiązaniem, ponieważ brakuje łatwych do zidentyfikowania ilości, np. w przypadku opracowania zestawu narzędzi, organizacji otwartego wydarzenia społecznego, seminarium itp.



W niektórych przypadkach instytucje zarządzające mogą być zniechęcone do stosowania kwot ryczałtowych ze względu na fakt, że wynik zazwyczaj uznaje się za osiągnięty bądź nieosiągnięty, co prowadzi do zerojedynkowej sytuacji – wypłaty bądź braku wypłaty – w zależności od pełnego osiągnięcia wyniku. **Tę sytuację można jednak łagodzić, wprowadzając płatności etapowe związane z osiągnięciem pewnych ustalonych wcześniej celów pośrednich**.

Przykład 1: EFRR

W celu promowania produktów lokalnych grupa małych przedsiębiorstw chce wspólnie uczestniczyć w targach handlowych.

Instytucja zarządzająca podejmuje decyzję o zastosowaniu kwoty ryczałtowej do wyliczenia pomocy publicznej. W tym celu wzywa się tę grupę przedsiębiorstw do przedłożenia propozycji budżetu obejmującego koszty wynajmu, zbudowania i prowadzenia stoiska. Na podstawie tej propozycji ustala się kwotę ryczałtową w wysokości 20 000 EUR. Wypłata na rzecz beneficjenta zostanie dokonana na podstawie dowodu uczestnictwa w targach. Ocena projektu budżetu i powiązane dokumenty potwierdzające do celów obliczenia lub uzasadnienia kosztów wszystkich kategorii projektu budżetu powinny być przechowywane na potrzeby audytów.

Przykład 2: EFS+

Organizacja pozarządowa oferująca usługi opieki nad dziećmi potrzebuje wsparcia, aby uruchomić nowe działanie. W swoim wniosku proponuje ona kwotę ryczałtową, przedkładając projekt szczegółowego budżetu, aby rozpocząć działanie i prowadzić je przez okres jednego roku. Po pierwszym roku działanie będzie utrzymywane samodzielnie. Przykładowo, kwota ryczałtowa pokryłaby wydatki związane z pensją jednej osoby odpowiedzialnej za opiekę nad dziećmi w ciągu jednego roku, amortyzacją nowego sprzętu, kosztami promocji nowego działania i kosztami pośrednimi związanymi z zarządzaniem, kosztami obsługi księgowej, wody, energii elektrycznej, ogrzewania, kosztami najmu itp.).

Na podstawie projektu szczegółowego budżetu instytucja zarządzająca przyznaje kwotę ryczałtową w wysokości 47 500 EUR na pokrycie wszystkich tych kosztów Po zakończeniu operacji kwota zostanie wypłacona organizacji pozarządowej na podstawie produktu, jeżeli opieką została objęta uzgodniona dodatkowa liczba (10) dzieci. Nie jest więc konieczne udokumentowanie rzeczywistych kosztów poniesionych w związku z tym działaniem.

Oznacza to jednak, że jeżeli opieką objętych będzie tylko 9 dzieci, koszty kwalifikowalne wyniosą zero, a kwota ryczałtowa nie zostanie wypłacona. Aby złagodzić tę sytuację można w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji wskazać cel pośredni stwierdzający, że w przypadku objęcia opieką 5 dzieci wypłacona będzie połowa całkowitej kwoty (23 750 EUR).

Przykład 3: EFS+

Organizacja pozarządowa wnioskuje o organizację lokalnego seminarium i opracowanie zestawu narzędzi dotyczących społeczno-gospodarczej sytuacji społeczności romskiej w danym regionie państwa członkowskiego. Dokument określający warunki wsparcia operacji będzie zawierać projekt szczegółowego budżetu i cele dotacji:1) organizacja seminarium i 2) opracowanie zestawu narzędzi w celu wyczulenia pracodawców w regionie na specyficzne problemy Romów.

Ze względu na charakter operacji (operacja, której koszt trudno jest określić ilościowo za pomocą stawek jednostkowych), instytucja zarządzająca decyduje się na zastosowanie opcji kwoty ryczałtowej.

W celu wyliczenia kwoty ryczałtowej instytucja zarządzająca zażąda projektu szczegółowego budżetu dla każdej z operacji: po negocjacjach dotyczących projektu szczegółowego budżetu kwotę ryczałtową ustala się na: 45 000 EUR w rozbiciu na dwa projekty – 25 000 EUR na seminarium i 20 000 EUR na zestaw narzędzi.

Jeśli warunki zawarte w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji są spełnione (zorganizowanie seminarium, opracowanie zestawu narzędzi), po zamknięciu projektu kwota 45 000 EUR zostanie uznana za koszty kwalifikowalne. Dokumenty potwierdzające będą wymagane jako dowód zorganizowania seminarium i opracowania ostatecznego kompletnego zestawu narzędzi.

Jeśli zrealizowany zostanie tylko jeden z projektów (na przykład seminarium), dotacja zostanie ograniczona do danej części (25 000 EUR), w zależności od warunków uzgodnionych w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji.

Przykład 4: EFMRA

Wsparcie na rzecz przygotowywania i realizacji przez organizacje producentów planów produkcji i obrotu

Kwota ryczałtowa (wypłacana po zatwierdzeniu sprawozdania rocznego z realizacji planu) oparta jest na danych historycznych (godziny i inne koszty zgłaszane w ostatnim czasie przez organizacje producentów). Przygotowanie i realizacja planów produkcji i obrotu może być podzielone na różne działania, na których podstawie określa się średni koszt, który następnie mnoży się przez mającą zastosowanie intensywność pomocy.

2.5. **Połączenie uproszczonych metod rozliczania kosztów**

Art. 53 ust. 1 RWP zapewnia instytucjom zarządzającym możliwość wyboru spośród pięciu form zarządzania dotacjami w ramach RWP. Zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. e) RWP pierwsze cztery formy (z wyłączeniem finansowania niepowiązanego z kosztami) można połączyć w ramach tej samej operacji. Możliwość ta podlega jednak następującym warunkom, aby **zapobiec podwójnemu finansowaniu tej samej kategorii kosztów:**

1) każda z form musi dotyczyć innej kategorii kosztów kwalifikowalnych lub

2) muszą być one stosowane do odrębnych projektów stanowiących część tej samej operacji lub

3) muszą być one stosowane do kolejnych etapów operacji.

W ramach tej samej operacji można stosować uproszczone metody rozliczania kosztów wraz z kosztami zadeklarowanymi jako rzeczywiste koszty lub koszty refundowane na podstawie innych SCO.

Ponadto kwotę obliczoną jako stawka ryczałtowa można wykorzystać jako podstawę dla innej stawki ryczałtowej: do bezpośrednich kosztów personelu obliczonych jako stawka ryczałtowa w wysokości do 20 % kosztów bezpośrednich (innych niż bezpośrednie koszty personelu) można zastosować stawkę ryczałtową w wysokości do 15 % w celu refundacji kosztów pośrednich.

Przykład 1: Finansowanie różnych projektów stanowiących część tej samej operacji (EFS+)

Przykład operacji obejmującej projekt szkoleniowy dla młodych bezrobotnych oraz następujące po nim seminarium dla potencjalnych pracodawców z regionu:

Koszty związane ze szkoleniem mogą zostać pokryte na podstawie stawek jednostkowych (na przykład 1 000 EUR / dzień szkolenia). Koszty seminarium mogą zostać opłacone na podstawie kwot ryczałtowych.

Mając na uwadze, że są to dwa różne projekty w ramach tej samej operacji, nie ma ryzyka podwójnego finansowania, ponieważ koszty każdego projektu są wyraźnie oddzielone.

Przykład 2: Kolejne etapy operacji (EFS+)

Przykład dotyczy już rozpoczętej operacji zarządzanej w oparciu o rzeczywiste koszty, którą instytucja zarządzająca chce dalej zarządzać w oparciu o uproszczone metody rozliczania kosztów. Konieczne będzie jasne zdefiniowanie dwóch etapów operacji. Pierwszy etap można obliczyć na podstawie rzeczywistych kosztów poniesionych do określonego terminu. Drugi etap, dotyczący przyszłych wydatków, można obliczyć na podstawie stawki jednostkowej, pod warunkiem że stawka jednostkowa nie obejmuje żadnych wydatków wcześniej objętych wsparciem.

W przypadku skorzystania z takiej możliwości powinna ona dotyczyć wszystkich beneficjentów znajdujących się w tej samej sytuacji (przejrzystość i równe traktowanie). Może to spowodować pewne obciążenie administracyjne ze względu na konieczność zmiany dokumentu określającego warunki wsparcia operacji, jeżeli nie zostało to przewidziane. Organy państwa członkowskiego muszą sporządzić jasny i szczegółowy opis operacji dla każdego etapu. Operację należy podzielić na co najmniej dwa odrębne etapy, możliwe do zidentyfikowania pod względem finansowym, a najlepiej również pod względem fizycznym lub okresów rozwoju, odpowiadające danym fazom. Ma to na celu zapewnienie przejrzystej realizacji i monitorowania oraz ułatwienie kontroli.

Przykład 3: Różne kategorie kosztów kwalifikowalnych (EFS+)

Przykład sesji szkoleniowej, łączącej:

— stawkę jednostkową w odniesieniu do wynagrodzeń osób prowadzących szkolenie, na przykład 450 EUR na dzień,

— rzeczywiste koszty: wynajem pomieszczeń = 800 EUR miesięcznie przez okres umowy najmu wynoszący 12 miesięcy,

— stawkę ryczałtową kosztów pośrednich, na przykład 10 % kosztów bezpośrednich.

Po zakończeniu szkolenia, jeżeli udokumentowano 200 dni pracy osób prowadzących szkolenie, dotacja zostanie wypłacona na następującej podstawie:

Koszty bezpośrednie (rodzaj 1 ([14])*):*

wynagrodzenia osób prowadzących szkolenie 200 dni × 450 EUR = 90 000 EUR

pomieszczenia szkoleniowe: 12 miesięcy × 800 EUR = 9 600 EUR

razem koszty bezpośrednie: 99 600 EUR

Koszty pośrednie (rodzaj 2): 10 % kosztów bezpośrednich = 10 % × 99 600 EUR = 9 960 EUR

Wydatki kwalifikowalne: (90 000 EUR + 9 600 EUR) + 9 960 EUR = 109 560 EUR

W takim przypadku uwzględniono różne kategorie kosztów: wynagrodzenia osób prowadzących szkolenie, koszty najmu pomieszczeń, koszty pośrednie. W celu weryfikacji, czy nie wystąpiło podwójne finansowanie, instytucje muszą jednak zapewnić, aby stawka jednostkowa nie odnosiła się do żadnych kosztów związanych z najmem pomieszczeń lub innymi kosztami pośrednimi (na przykład pensją pracowników administracyjnych lub pensją księgowego). Analogicznie to samo dotyczy określenia kosztów pośrednich, które nie powinny się odnosić do kosztów objętych stawkami jednostkowymi ani do rzeczywistych kosztów najmu pomieszczeń.

Jeżeli istnieje ryzyko nakładania się kosztów lub niemożliwe jest wykazanie, że koszty nie pokrywają się, instytucja zarządzająca wybiera stosowniejszą formę, aby uniknąć jakiegokolwiek (ryzyka) podwójnego finansowania.

Przykłady połączenia SCO, które **nie jest dozwolone** w rwp

Art. 56 i art. 55 ust. 1 RWP	Art. 54 RWP i art. 56 RWP
Stawka ryczałtowa w wysokości do 40 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu zastosowana do pokrycia pozostałych kosztów operacji (art. 56 RWP) nie może być stosowana do kosztów personelu obliczonych na podstawie stawki ryczałtowej wynoszącej do 20 % kosztów bezpośrednich innych niż bezpośrednie koszty personelu (art. 55 ust. 1 RWP) Uzasadnienie: nie jest to możliwe ze względu na art. 56 ust. 3 RWP, ponieważ ta sama kategoria kosztów (tj. koszty personelu) nie może stanowić podstawy do obliczenia stawki ryczałtowej dla wszystkich pozostałych kosztów operacji, a jednocześnie nie może być obliczana jako stawka ryczałtowa na podstawie części kosztów uwzględnionych w pozostałych kosztach operacji (tj. kosztach bezpośrednich).	Stawki ryczałtowej w wysokości do 7 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich/do 15 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu/do 25 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (art. 54 RWP) w celu obliczenia kosztów pośrednich (art. 54 RWP) nie można połączyć ze stawką ryczałtową w wysokości do 40 % kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów personelu zastosowaną do pokrycia pozostałych kosztów operacji (art. 56 RWP) Uzasadnienie: ta sama kategoria kosztów (tj. koszty pośrednie) zostałaby pokryta dwukrotnie.

Przykłady połączenia SCO

Poniższa tabela zawiera przegląd połączenia SCO, które co do zasady są możliwe/niemożliwe. Każda sytuacja musi być jednak analizowana indywidualnie dla każdego przypadku.

Instytucje zarządzające muszą jasno zdefiniować odpowiednie kategorie kosztów (bezpośrednich/pośrednich) i zapewnić, aby nie dochodziło do podwójnego finansowania pokrytych kosztów.

(T – tak, możliwe, N – nie, niemożliwe)

Połączenie	do 20 % kosztów personelu	do 7 % kosztów pośrednich	do 15 % kosztów pośrednich	do 15 % kosztów podróży	koszty personelu według stawki godzinowej (*)	do 40 % wszystkich pozostałych kosztów
do 20 % kosztów personelu		T	T	T	N	N

([14]) Wyjaśnienie dotyczące poszczególnych rodzajów kosztów znajduje się w rozdziale 2.2.1.

Połączenie	do 20 % kosztów personelu	do 7 % kosztów pośrednich	do 15 % kosztów pośrednich	do 15 % kosztów podróży	koszty personelu według stawki godzino-wej (*)	do 40 % wszystkich pozostałych kosztów
do 7 % kosztów pośrednich	T		N	T	T	N
do 15 % kosztów pośrednich	T	N		T	T	N
do 15 % kosztów podróży	T	T	T		T	N
koszty personelu według stawki godzinowej (*)	N	T	T	T		T
do 40 % wszystkich pozostałych kosztów	N	N	N	N	T	

(*) Art. 55 ust. 2 RWP, tj. metoda dotycząca 1 720 h lub stawka godzinowa otrzymana poprzez podzielenie najbardziej aktualnego udokumentowanego miesięcznego kosztu zatrudnienia brutto przez średni miesięczny czas pracy w ramach danej operacji.

ROZDZIAŁ 3: USTALANIE UPROSZCZONYCH METOD ROZLICZANIA KOSZTÓW

3.1. **Uproszczone metody rozliczania kosztów należy ustalać *ex ante***

Do celów refundacji wkładu Unii SCO można stosować wyłącznie po ich zatwierdzeniu decyzją Komisji zatwierdzającą program lub jego zmianę lub po ich przyjęciu w akcie delegowanym Komisji zgodnie z art. 94 ust. 1 RWP.

SCO stosowane do refundacji dotacji przyznanych beneficjentowi przez państwa członkowskie również muszą zostać określone *ex ante* (tj. z wyprzedzeniem). Zgodnie z art. 73 ust. 3 RWP i art. 22 ust. 6 rozporządzenia w sprawie Interreg w odniesieniu do programów Interreg instytucja zarządzająca musi zapewnić, aby beneficjent lub partner wiodący operacji Interreg otrzymał dokument określający warunki wsparcia każdej operacji. W dokumencie tym zasadnicze znaczenie ma informowanie beneficjentów o szczegółowych wymogach dotyczących uzasadnienia zadeklarowanych wydatków i konkretnych produktów lub wyników, które mają zostać osiągnięte.

Zgodnie z art. 73 ust. 3 RWP i art. 22 ust. 6 rozporządzenia w sprawie Interreg w odniesieniu do programów Interreg metodę, którą należy zastosować do określania kosztów operacji, i warunki płatności należy uwzględnić **najpóźniej w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji.** Odpowiednie metody i warunki mogłyby zostać włączone do zasad programu lub zaproszeń do składania wniosków.

Aby zapewnić poszanowanie zasady przejrzystości i równego traktowania, **w zaproszeniach do składania wniosków skierowanych do potencjalnych beneficjentów należy wspomnieć o stosowaniu uproszczonych metod rozliczania kosztów w celu refundacji kosztów. W przypadkach, w których nie ogłasza się zaproszenia do składania wniosków, w zasadach programu lub przepisach krajowych dotyczących danych operacji należy wspomnieć o stosowaniu uproszczonych metod rozliczania kosztów.**

Należy ponadto unikać stosowania ich z mocą wsteczną w przypadku operacji, które już zostały wybrane lub są już realizowane na podstawie rzeczywistych kosztów, gdyż w takim przypadku równe traktowanie beneficjentów może nie być zapewnione. Uproszczone metody rozliczania kosztów można stosować w odniesieniu do operacji wybranych po rozpoczęciu ich realizacji. Wsparcie powinno być jednak zgodne z art. 63 ust. 6 RWP, który stanowi, że operacje nie powinny zostać wybrane do wsparcia z funduszy, w przypadku gdy zostały fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach programu. Uproszczone metody rozliczania kosztów, obejmujące również wydatki kwalifikowalne poniesione przez beneficjentów przed wyborem operacji, mogą być stosowane w takich operacjach, a w niektórych przypadkach ich stosowanie jest obowiązkowe (zob. rozdział 1.4). To, czy wydatki zostały już poniesione przez beneficjentów przed ogłoszeniem zaproszenia do składania wniosków, nie ma znaczenia dla stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów, o ile działania stanowiące podstawę refundacji kosztów mają zostać przeprowadzone w okresie kwalifikowalności (art. 63 ust. 2 RWP) i wydatki te nie stanowiły części wydatków wcześniej zadeklarowanych Komisji.

Raz ustalonej stawki jednostkowej, stawki ryczałtowej lub kwoty (w przypadku kwot ryczałtowych) nie można zmienić w trakcie lub po realizacji operacji w celu zrekompensowania wzrostu kosztów lub niedostatecznego wykorzystania dostępnego budżetu. Jeżeli okres realizacji jest szczególnie długi, dobrą praktyką byłoby określenie z wyprzedzeniem metody dostosowania określającej, kiedy i w jaki sposób można zmienić stawkę jednostkową, stawkę ryczałtową lub kwotę (w odniesieniu do metod dostosowania zob. rozdział 3.4 niniejszych wytycznych) ([15]). Każdą zmianę stawki jednostkowej, stawki ryczałtowej lub kwoty w przypadku braku metody dostosowania uznaje się za nową uproszczoną metodę rozliczania kosztów.. W wyjątkowych przypadkach, w przypadku operacji wieloletnich, możliwe jest rozliczenie rachunków i dokonanie płatności na podstawie rzeczywistych kosztów odpowiednich działań w ramach operacji po wykonaniu pierwszej części operacji, a następnie wprowadzenie opcji finansowania według stawek ryczałtowych, stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych na pozostałą część/pozostały czas trwania operacji. W takich przypadkach okres, za który deklarowane są rzeczywiste koszty, powinien być wyraźnie oddzielony od okresu, za który koszty są deklarowane na podstawie uproszczonych metod rozliczania kosztów, tak aby unikać podwójnego deklarowania kosztów projektu.

3.2. **Metodyka**

Metodykę ustalania SCO określono w art. 53 ust. 3 RWP i w art. 94 ust. 2 RWP. Ogólnie rzecz biorąc, metodyka ta jest taka sama w przypadku ustalania SCO na niższym i wyższym poziomie (z pewnymi wyjątkami wyraźnie wskazanymi w niniejszym rozdziale).

3.2.1. *Rzetelna, sprawiedliwa i weryfikowalna metoda obliczania*

Kwoty, stawki i stawki jednostkowe można ustalić na podstawie rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody obliczania, jak określono w art. 53 ust. 3 lit. a) RWP i art. 94 ust. 2 akapit drugi lit. a) RWP.

Zasady ogólne

Wyliczenie musi być rzetelne:

wyliczenie musi być zasadne, tj. oparte na rzeczywistości, a nie przesadne ani skrajne. Jeśli dana stawka jednostkowa funkcjonowała w przeszłości na poziomie między 1 EUR a 2 EUR, Komisja nie spodziewa się stawki na poziomie 7 EUR. Z tego punktu widzenia zasadnicze znaczenie będzie miała metoda wykorzystana do ustalenia stawki jednostkowej, stawki ryczałtowej lub kwoty ryczałtowej. Instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) musi być w stanie wyjaśnić i uzasadnić swoje wybory. Rzetelna metoda obliczania może uzasadniać różnice w stawkach/kwotach, biorąc pod uwagę szczególne warunki lub potrzeby. Na przykład realizacja projektu może kosztować więcej w odległym regionie niż w regionie centralnym ze względu na wyższe koszty transportu;

Wyliczenie musi być sprawiedliwe:

przez pojęcie „sprawiedliwego" wyliczenia rozumie się, że nie faworyzuje ono niektórych beneficjentów lub operacji kosztem innych. Wyliczenie stawek jednostkowych, kwoty ryczałtowej lub stawki ryczałtowej musi gwarantować równe traktowanie podobnych beneficjentów lub operacji. Wszelkie różnice w kwotach lub stawkach powinny opierać się na obiektywnym uzasadnieniu tj. obiektywnych cechach beneficjentów lub operacji.

Wyliczenie musi być weryfikowalne:

ustalenie stawek ryczałtowych, stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych powinno opierać się na dokumentacji, którą można zweryfikować ([16]). Instytucja zarządzająca musi być w stanie wykazać, na jakiej podstawie ustalono uproszczoną metodę rozliczania kosztów. Zasadniczą kwestią jest zapewnienie zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami.

Organ ustalający metodykę uproszczonej metody rozliczania kosztów powinien udokumentować przynajmniej:

— opis metody obliczania, z uwzględnieniem kluczowych etapów obliczeń,

([15]) Jeżeli wsparcie nie jest przyznawane w drodze zaproszenia do składania wniosków, fakt ten powinien być stwierdzony w ogólnym dokumencie określającym metodykę wsparcia.

([16]) Nie ma znaczenia, kiedy metodyka została ustanowiona zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. a) RWP lub art. 94 ust. 2 lit. a) RWP – jeżeli jest stosowana, musi istnieć możliwość poddania jej audytowi.

— źródła danych wykorzystywanych do analizy i obliczeń, w tym ocenę znaczenia danych dla przewidywanych operacji i ocenę jakości danych,

— samo wyliczenie służące określeniu wartości uproszczonych metod rozliczania kosztów.

Źródła danych

Przy ustalaniu uproszczonych metod rozliczania kosztów wykorzystane dane muszą być istotne dla rozważanych SCO. Należy podać i udokumentować źródła danych wykorzystywanych do obliczeń – w tym ocenę znaczenia danych dla przewidywanych operacji i ocenę jakości danych.

Nie istnieje wcześniej określony minimalny zestaw danych wymaganych do obliczenia uproszczonych metod rozliczania kosztów. Zależy to od cech charakterystycznych populacji. Jeżeli dane są bardzo rozproszone, ich ilość musi być duża. Z drugiej strony, jeżeli dane są jednorodne i reprezentatywne dla populacji, zbiór danych może obejmować mniejszą ilość danych.

Dane mogą pochodzić z różnych źródeł. Wiarygodność wykorzystywanych danych będzie zależała od ich źródła. Na przykład dane pochodzące z krajowych urzędów statystycznych lub Eurostatu uznaje się za wiarygodne. W przypadku niektórych źródeł danych mogą być potrzebne bardziej szczegółowe kontrole w celu potwierdzenia wiarygodności danych. W niektórych przypadkach profesjonalny osąd instytucji audytowej można wykorzystać do podjęcia decyzji, czy należy przeprowadzić dodatkowe kontrole na podstawie próby (z uwzględnieniem wszelkich dostępnych instytucji audytowej informacji na temat rodzaju danych, sposobu ich zestawiania, wewnętrznych procedur organów zatwierdzających przekazane informacje itp.). Ocena *ex ante* metodyki przez instytucję audytową nie jest jednak obowiązkowa (ale zalecana) przy ustalaniu SCO na niższym poziomie.

Jeżeli dane pochodzące z wiarygodnych źródeł (tj. opublikowane sprawozdania i oficjalne internetowe bazy danych) nie są wykorzystywane bezpośrednio jako takie (tj. automatycznie generowane z bazy danych źródła), lecz są zestawiane w ujednoliconej formie, dobrą praktyką jest porównanie (na podstawie próby), czy zestawione dane liczbowe są zgodne z oficjalnymi sprawozdaniami. Ponieważ jednak nie zawsze będzie to łatwe do wykonania w praktyce, instytucja audytowa, w przypadku gdy ocenia metodykę *ex ante*, może wykorzystać swój profesjonalny osąd, aby zdecydować, czy należy przeprowadzić dodatkową kontrolę na podstawie próby, biorąc pod uwagę wszelkie dostępne instytucji audytowej informacje na temat rodzaju danych, sposobu zestawiania danych, wewnętrznych procedur organu zestawiającego przekazane informacje itp.).

Stosowanie „statystycznych", zweryfikowanych danych historycznych lub zwykłych praktyk księgowania kosztów

Przy ustalaniu SCO instytucje zarządzające mogą korzystać z danych statystycznych (z różnych źródeł), **zweryfikowanych** danych historycznych (dotyczących projektów lub operacji finansowanych z funduszu objętego RWP) ([17]) lub zwykłych praktyk księgowania kosztów.

W przypadku gdy instytucja zarządzająca podejmuje decyzję o wykorzystaniu danych statystycznych lub zweryfikowanych danych historycznych, powinna opisać:

— uwzględnione kategorie kosztów,

— zastosowaną metodę obliczania,

— długość szeregów danych, które należy uzyskać: należy uzyskać **dane za okres reprezentatywny**, aby zidentyfikować wszelkie potencjalne szczególne przypadki, które wpłynęłyby na rzeczywiste koszty w określonym roku, jak też tendencje w zakresie kwot kosztów. Ten reprezentatywny okres odniesienia stosuje się w celu uwzględnienia wahań rocznych. Na przykład okres trzech lat można uznać za reprezentatywny. Jeżeli jednak instytucja zarządzająca jest w stanie wykazać, że wykorzystanie danych w okresie krótszym niż trzy lata jest uzasadnione, może to być dopuszczalne (np. w przypadku opracowania nowego programu i dostępności danych tylko za okres dwóch lat, może to wystarczyć; w przypadku gdy nie istnieją dane za okres trzech lat, w zależności od specyfiki sprawy, dane za okres dwóch lat mogą zostać zaakceptowane). Należy jednak oceniać to indywidualnie w każdym przypadku,

([17]) Planowany budżet (np. z poprzedniego zaproszenia do składania wniosków) nie może być wykorzystywany jako źródło danych na potrzeby metody obliczania zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. a), art. 94 ust. 2 lit. a) RWP, ponieważ dane historyczne muszą zostać zweryfikowane.
Planowany budżet konkretnej operacji może zostać wykorzystany do ustalenia SCO na podstawie projektu budżetu zgodnie z art. 53 lit. b) RWP w przypadku operacji, których koszt nie przekracza 200 000 EUR, oraz zgodnie z art. 94 ust. 2 lit. b) RWP.

— stosowaną kwotę referencyjną, na przykład średnie koszty w okresie odniesienia lub koszty zarejestrowane w minionych latach,

— ewentualne dostosowania, które są konieczne w celu zaktualizowania kwoty referencyjnej. W celu aktualizacji kosztów z poprzednich lat do cen bieżących można zastosować korektę.

Zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. a) ppkt (ii) i (iii) instytucja zarządzająca może również wykorzystać dane dotyczące poszczególnych beneficjentów do ustalenia SCO mających zastosowanie do poszczególnych beneficjentów. Biorąc pod uwagę wymogi związane ze stosowaniem danych specyficznych dla beneficjenta, metodyka ta stanowi jednak uproszczenie, na przykład w przypadku beneficjentów, którzy będą realizować wiele projektów w trakcie okresu programowania.

Zweryfikowane dane historyczne poszczególnych beneficjentów

Metoda ta polega na gromadzeniu historycznych danych księgowych beneficjenta dotyczących faktycznych kosztów poniesionych w odniesieniu do kategorii kosztów kwalifikowalnych objętych uproszczonymi metodami rozliczania kosztów. W stosownych przypadkach dane te powinny obejmować jedynie centrum kosztów lub dział beneficjenta, które są związane z daną operacją. W praktyce oznacza to istnienie analitycznego systemu rachunkowości na poziomie beneficjenta. Ponadto oznacza to, że wszelkie wydatki niekwalifikowalne zostaną wyeliminowane z obliczeń dotyczących uproszczonych metod rozliczania kosztów.

Zastosowanie zwykłych praktyk księgowania kosztów poszczególnych beneficjentów

Zwykłe praktyki księgowe są praktykami, które beneficjent stosuje do rozliczania całej swojej bieżącej działalności i finansów (również tych, które nie są powiązane ze wsparciem UE). Metody te muszą być zgodne z krajowymi regułami i standardami rachunkowości. Okres stosowania nie ma decydującego znaczenia. Praktyki księgowej nie uznaje się za „zwykłą", jeżeli została dostosowana na potrzeby określonej operacji lub zbioru operacji, na przykład operacji objętych wsparciem UE, i różni się od praktyki księgowej (praktyk księgowych) stosowanej/stosowanych w innych przypadkach.

Ważne jest dokonanie rozróżnienia pomiędzy kosztami rzeczywistymi a kosztami ustalonymi zgodnie ze zwykłą praktyką księgowania kosztów stosowaną przez poszczególnych beneficjentów.

Koszty rzeczywiste oznaczają zatem koszty obliczone możliwie jak najdokładniej („Koszty rzeczywiście poniesione i zapłacone przez beneficjenta") w okresie operacji. Na przykład w przypadku stawek godzinowych kosztów personelu dopuszcza się stosowanie standardowej liczby godzin jako mianownika (zob. np. 1 720 godzin w rozdziale 2.3.2), ale licznikiem do celów obliczenia „kosztów rzeczywistych" są całkowite kwalifikowalne koszty personelu dla każdej określonej osoby przypisanej do działania.

Godzinowy koszt w oparciu o praktyki księgowania kosztów beneficjenta można obliczyć na podstawie średniej kosztów wynagrodzenia większej zbiorczej grupy pracowników. Średnią tą jest zwykle grupa zaszeregowania lub podobny wskaźnik, który zasadniczo odpowiada poziomowi kosztów zatrudnienia brutto, ale komparatorem może być również centrum kosztów lub dział (związany z operacją), w przypadku gdy poziom kosztów zatrudnienia brutto może się znacznie różnić w zbiorczej grupie pracowników.

Dlatego w celu zapewnienia równego traktowania beneficjentów oraz aby dotacja nie obejmowała kosztów niekwalifikowalnych, w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji, w którym zezwala się beneficjentom na stosowanie własnych praktyk księgowania kosztów, trzeba przewidzieć warunki minimalne. Te warunki minimalne gwarantują, że wynikiem zastosowania praktyk księgowania kosztów będzie rzetelny i sprawiedliwy system zarówno w teorii, jak i w praktyce. Oznacza to istnienie analitycznego systemu rachunkowości na poziomie beneficjenta. Ponadto oznacza to, że wszelkie wydatki niekwalifikowalne zostaną wyeliminowane z obliczeń.

Wspólne wymogi dotyczące stosowania danych specyficznych dla poszczególnych beneficjentów

Instytucja zarządzająca będzie musiała zweryfikować dane specyficzne dla poszczególnych beneficjentów, stosując indywidualne podejście. Należy to zrobić najpóźniej przy zapewnieniu beneficjentowi dokumentu określającego warunki wsparcia operacji. W zależności od pewności uzyskanej przez instytucję zarządzającą na podstawie wewnętrznego systemu zarządzania i kontroli beneficjenta konieczne może być poświadczenie danych specyficznych dla poszczególnych beneficjentów przez audytora zewnętrznego lub, w przypadku organów publicznych, przez kompetentnego i niezależnego księgowego, tak aby zapewnić wiarygodność danych referencyjnych stosowanych przez instytucję zarządzającą. Poświadczenie danych historycznych może nastąpić w ramach badań ustawowych lub umownych. Wszelkie poświadczenia przeprowadzane w ten sposób wymagają posiadania przez audytora zewnętrznego lub niezależnego księgowego dogłębnej wiedzy o RWP i rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy w odniesieniu do np. ścieżki audytu, kwalifikowalności kosztów leżących u podstaw wydatków oraz prawa właściwego. Instytucja audytowa może zatem zostać poproszona o wsparcie tego procesu.

W przypadku gdy ryzyko błędu lub nieprawidłowości w wykorzystanych historycznych danych księgowych uznano za niskie, metoda obliczania może przykładowo opierać się na danych niepoświadczonych przez audytora *ex ante*. Może okazać się konieczne, aby instytucja zarządzająca była w stanie wykazać w sposób obiektywny, że ryzyko jest rzeczywiście niskie i dlaczego uważa, że system księgowy beneficjenta jest rzetelny, kompletny i dokładny.

Stosowanie innych obiektywnych informacji lub oceny eksperckiej

Inne obiektywne informacje mogą przybierać na przykład formę:

— ankiet, badania rynku itp. (konieczność zapewnienia odpowiedniej dokumentacji);

— danych dotyczących wynagrodzenia za pracę równorzędną.

Ocena ekspercka powinna opierać się na określonym zbiorze kryteriów lub wiedzy specjalistycznej uzyskanej w specyficznym obszarze wiedzy, zastosowania lub produktu, konkretnej dyscypliny, gałęzi przemysłu itp. Musi być udokumentowana i odnosić się konkretnie do szczególnych okoliczności każdej sprawy. RWP nie zawiera definicji oceny eksperckiej. Do instytucji zarządzających będzie należało szczegółowe określenie wymogów pozwalających klasyfikować ocenę jako ocenę ekspercką oraz zapewnienie braku konfliktu interesów. W przypadku każdego wybranego eksperta instytucja zarządzająca musiałaby wykazać się wiedzą specjalistyczną w danej dziedzinie, a także niezależnością.

Progi, pułapy lub inne wartości maksymalne określone w przepisach krajowych można uznać za inne obiektywne informacje. Mogą one być jednak stosowane wyłącznie przez instytucję zarządzającą, pod warunkiem że instytucja zarządzająca może **wykazać, że stanowią one wartość godziwą i wiarygodny wskaźnik zastępczy.**

Wykorzystanie danych historycznych z poprzednich okresów programowania

Wykorzystanie zweryfikowanych danych historycznych z poprzednich okresów programowania (np. 2007–2013 i 2014–2020) może zostać zaakceptowane, jeżeli zostanie wykazane, że kwoty te są nadal odpowiednie. Oznacza to, że instytucje programu powinny zapewnić, aby dane te nadal stanowiły wiarygodny wskaźnik zastępczy rzeczywistych kosztów i dostosować je w razie potrzeby.

3.2.2. *Projekt budżetu*

Jak określono w art. 53 ust. 3 lit. b) i art. 94 ust. 2 lit. b) RWP, inną metodą ustalania uproszczonych metod rozliczania kosztów jest projekt budżetu.

Zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. b) RWP, w przypadku SCO stosowanych na **„niższym poziomie”** (państwo członkowskie – beneficjent), ma to zastosowanie wyłącznie do operacji, których **łączny koszt nie przekracza 200 000 EUR** i musi zostać ustalone indywidualnie dla każdego przypadku i uzgodnione z wyprzedzeniem przez organ wybierający operację. Łączne koszty operacji to wszystkie koszty niezbędne do realizacji operacji, jak określono w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji. Zgodnie z art. 94 ust. 2 lit. b) **nie ma takiego ograniczenia** w odniesieniu do ustalania uproszczonych metod rozliczania kosztów stosowanych na **„wyższym poziomie”** (Komisja – państwo członkowskie).

W przypadku małych projektów finansowanych z **programów Interreg**, zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia w sprawie Interreg, beneficjent zarządzający **funduszem małych projektów** może – w indywidualnych przypadkach – wykorzystać projekt budżetu do ustalenia uproszczonych metod rozliczania kosztów w celu dokonania refundacji na rzecz ostatecznych odbiorców, jeśli **wkład publiczny na rzecz małych projektów nie przekracza 100 000 EUR.**



Możliwość wykorzystania projektu budżetu może ułatwić wdrażanie obowiązkowego stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów w przypadku małych operacji (zob. również art. 53 ust. 2 RWP). W praktyce metoda ta pozwala na obliczanie niektórych kosztów uproszczonych, jeżeli operacja jest bardzo specyficzna.

W przypadku projektu budżetu wykorzystywanego na **„niższym poziomie”** w pierwszej kolejności instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) musi określić **zasady metody obliczania** w zaproszeniu do składania wniosków lub wraz z nim.



W związku z tym zdecydowanie zaleca się, aby instytucje zarządzające (lub komitety monitorujące w przypadku programów Interreg) określiły parametry lub maksymalne poziomy kosztów stosowane do porównania z tymi parametrami przynajmniej najważniejszych kosztów zawartych w budżecie. Instytucja zarządzająca może również ustalać minimalne poziomy referencyjne dotyczące jakości oczekiwanych wyników bądź rezultatów. Brak takich parametrów lub minimalnych poziomów referencyjnych lub maksymalnych poziomów kosztów mogłoby spowodować, że instytucjom zarządzającym (lub komitetowi monitorującemu w przypadku programów Interreg) trudno byłoby zapewnić równe traktowanie i należyte zarządzanie finansami.

Na podstawie zasad programu do **wnioskodawców ubiegających się o finansowanie należy przygotowanie i przedłożenie szczegółowego i merytorycznego budżetu oraz przedstawienie dokumentów uzasadniających wszystkie koszty w budżecie.** SCO (w tym cele pośrednie dotyczące kwot ryczałtowych) należy określić w ścisłej współpracy z wnioskodawcami (lub beneficjentami po wyborze operacji), tak aby byli świadomi tego, co należy dostarczyć, oraz informacji/dowodów potwierdzających, które należy przedstawić w celu wygenerowania płatności.

Następnie **projekty budżetów są oceniane przez instytucję zarządzającą.** Nawet jeżeli jest to zalecane, przy ocenie budżetu instytucja zarządzająca nie będzie musiała porównywać projektu szczegółowego budżetu zaproponowanego przez potencjalnego beneficjenta z porównywalnymi operacjami. W przypadku wielokrotnego udzielania wsparcia temu samemu beneficjentowi zaleca się porównanie projektu szczegółowego budżetu z operacjami wcześniej objętymi wsparciem.

Instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) **przekształca również projekt budżetu w SCO** (tj. stawki ryczałtowe, kwoty ryczałtowe i stawki jednostkowe) przed wyborem operacji lub po ich wyborze (lecz przed wydaniem dokumentu określającego warunki wsparcia, które muszą obejmować SCO). Zdefiniowane SCO (i ewentualne cele pośrednie dotyczące kwot ryczałtowych) powinny być odzwierciedlone w dokumencie określającym warunek wsparcia operacji. Instytucja zarządzająca/komitet monitorujący nie może przekazać beneficjentom oceny i przekształcania projektów budżetów w SCO. W odniesieniu do małych projektów wybranych w ramach funduszy małych projektów w przypadku programów Interreg to beneficjent zarządzający funduszem małych projektów ocenia projekt budżetu.

Instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) powinna **wykazać i zarchiwizować swoją ocenę projektu budżetu i powiązanych dokumentów potwierdzających na potrzeby obliczenia lub uzasadnienia kosztów wszystkich kategorii projektu budżetu.** Projekt budżetu nie jest częścią dokumentu określającego warunki wsparcia operacji, sporządzonego między instytucją zarządzającą a beneficjentem. Weryfikacje zarządcze dotyczące operacji lub projektu będą opierać się wyłącznie na uproszczonych metodach rozliczania kosztów, a nie na samym budżecie.

Uproszczone metody rozliczania kosztów mogą opierać się na projekcie budżetu w odniesieniu do całości lub części budżetu operacji lub projektu. Na przykład w przypadku operacji składającej się z 5 różnych działań:

— działania 1 i 2 realizowane w ramach operacji są refundowane na podstawie rzeczywistych kosztów lub na podstawie innej uproszczonej metody rozliczania kosztów;

— działania 3, 4 i 5 realizowane w ramach operacji są refundowane jako stawki jednostkowe ustalone na podstawie projektu budżetu.

Do ustalenia odpowiednich kategorii kosztów w ramach projektu budżetu można również stosować stawki ryczałtowe określone w art. 54–56 RWP.

Zasady wyjaśnione powyżej mają również zastosowanie do projektu budżetu wykorzystywanego na **„wyższym poziomie”.**

Przykład 1

Operacje obejmują kwotę ryczałtową wynoszącą mniej niż 100 000 EUR w przypadku małego projektu przygotowawczego (np. zmniejszenie wpływu na środowisko spowodowanego przez kwaśne gleby siarczanowe).

W zaproszeniu do składania wniosków instytucja pośrednicząca określa 1) wykorzystanie kwot ryczałtowych i jasno definiuje główne zadania w celu osiągnięcia określonego wyniku, cele pośrednie, harmonogram działań oraz 2) określa szczegółowe kryteria, z którymi porównywane są najważniejsze koszty ujęte w budżecie.

We wniosku beneficjent przedstawia projekt budżetu i przedstawia dokumenty uzasadniające wszystkie koszty ujęte w budżecie. Beneficjent przedstawia szczegółowe informacje na temat każdej linii budżetowej w odniesieniu do każdego zadania realizowanego w ramach projektu. Są one następnie oceniane przez instytucję pośredniczącą na podstawie 1) kwalifikowalności kosztów oraz 2) uzasadnienia kosztów. W razie potrzeby instytucja pośrednicząca zwraca się o dodatkowe informacje i dane (np. dalsze porównanie z podobnymi projektami).

Projekt budżetu przedstawia się następująco:

Zestawienie kosztów	**Ogółem (w EUR)**
1. Koszty wynagrodzeń ogółem	58 440

2.	Usługi zlecone	1 000
3.	Inwestycje w maszyny i urządzenia	0
4.	Inne koszty bezpośrednie	0
5.	Koszty pośrednie	14 026
Ogółem		**73 466**

Po przeanalizowaniu projektu budżetu instytucja pośrednicząca zatwierdza szacunkowe koszty i ustala kwotę ryczałtową w wysokości 73 466 EUR, która zostanie wypłacona beneficjentowi po zakończeniu realizacji projektu.

Na etapie realizacji projektu nie jest wymagane uzasadnienie rzeczywistych kosztów. Dotacje będą refundowane na podstawie kwoty ryczałtowej ustalonej *ex ante* i po osiągnięciu wyniku.

Przykład 2

Beneficjent zamierza zorganizować seminarium dla 50 uczestników w celu przedstawienia nowych narzędzi wdrażania.

Personel poświęca czas na zaplanowanie i zorganizowanie tego wydarzenia, zostaje wynajęte pomieszczenie, niektórzy prelegenci przyjeżdżają z zagranicy, trzeba będzie także opublikować protokół wydarzenia. Istnieją również koszty pośrednie związane z personelem (koszty obsługi księgowej, wynagrodzenie dyrektora itp.) oraz z energią elektryczną, rachunkami telefonicznymi, wsparciem informatycznym itd.

Projekt budżetu przedstawia się następująco ([18]):

Koszty bezpośrednie ogółem	**45 000**
Bezpośrednie koszty personelu	30 000
Koszty pomieszczeń	4 000
Koszty podróży	5 000
Wyżywienie	1 000
Rozpowszechnianie informacji / promocja	5 000

Koszty pośrednie ogółem	**7 000**
Pośrednie koszty personelu	4 000
Energia elektryczna, telefon	3 000

Instytucja zarządzająca i beneficjent omawiają i uzgadniają ten projekt budżetu. Obliczenie uproszczonej metody rozliczania kosztów będzie opierać się na informacjach przekazanych instytucji zarządzającej i przez nią zweryfikowanych.

Instytucja zarządzająca może podjąć decyzję o obliczeniu dotacji w oparciu o stawkę jednostkową na podstawie liczby uczestników seminarium: stawka jednostkowa = 52 000 EUR/50 = 1 040 EUR na uczestnika.

Dokument opracowany przez instytucję zarządzającą i beneficjenta, w którym określa się warunki wsparcia operacji, musi zawierać definicję stawek jednostkowych (kim jest uczestnik), maksymalną (minimalną) liczbę uczestników, ścieżkę audytu i stawkę jednostkową (1 040 EUR).

W dokumencie określającym warunki wsparcia operacji niezbędne jest odniesienie do art. 53 ust. 3 lit. b) RWP.

Dalsze przykłady dotyczące sposobu ustalania uproszczonych metod rozliczania kosztów w oparciu o projekt budżetu przedstawiono w załączniku 1.

([18]) Ten projekt budżetu ma jedynie charakter poglądowy. Nie należy go uznawać za wystarczająco szczegółowy projekt budżetu.

3.2.3. *Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów mających zastosowanie w ramach obszarów polityki Unii*

Zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. c) i art. 94 ust. 2 lit. c) RWP instytucja zarządzająca może stosować odpowiednie stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe mające zastosowanie w różnych obszarach polityki Unii do **podobnego rodzaju operacji**. Głównym celem tej metody jest harmonizacja zasad obowiązujących w różnych obszarach polityki Unii. Ma ona na celu wyjaśnienie, że w przypadku gdy opracowano już uproszczone metody rozliczania kosztów dla określonego rodzaju operacji w ramach danej polityki UE, państwo członkowskie nie musi powielać tego wysiłku w ramach funduszy objętych RWP i może ponownie wykorzystać daną metodę i jej rezultaty.

Wszystkie metody mające zastosowanie w ramach obszarów polityki Unii mogłyby być stosowane w odniesieniu do podobnych operacji, jeżeli **te różne obszary polityki Unii obowiązywałyby** w momencie ustalania danej metody. Metody mające zastosowanie w ramach obszarów polityki Unii można stosować bez dodatkowych obliczeń.

Daną metodę należy stosować w **całości**: na przykład definicję kosztów bezpośrednich/pośrednich, wydatków kwalifikowalnych, zakresu, aktualizacji), a nie tylko jej rezultaty (stawka wynosząca X %). Zgodnie z ogólną zasadą należy uwzględnić wszystkie elementy metody, które mogą mieć wpływ na stawkę jednostkową / kwotę ryczałtową / stawkę ryczałtową. Konieczne jest rozpatrywanie każdego przypadku indywidualnie.



W RWP nie wskazano, co rozumie się przez podobieństwo operacji. Dokonanie indywidualnej oceny, czy warunek **podobieństwa** jest spełniony w danym przypadku, należy do instytucji zarządzającej.

Jeżeli metoda mająca zastosowanie w ramach obszarów polityki Unii zostanie zmodyfikowana w trakcie okresu programowania, tę samą modyfikację należy zastosować do operacji wybranych w ramach zaproszeń do składania wniosków ogłoszonych po wprowadzeniu modyfikacji.

Wszelkie zmiany dotyczące metody mającej zastosowanie w ramach obszarów polityki Unii, która została zastosowana do ustalenia metodyki na podstawie art. 94 ust. 2 lit. c) RWP, należy odzwierciedlić w aneksie 1 do załączników V i VI do RWP w drodze wniosku o zmianę programu, która musi zostać zatwierdzona decyzją Komisji.

Przykładami SCO mającymi zastosowanie w ramach obszarów polityki Unii są:

— **Erasmus+:** w programie stosowane są kwoty ryczałtowe i stawki jednostkowe (np. stawki za odległość, wsparcie językowe, wizyty przygotowawcze, opłaty za kursy, organizację programów intensywnych);

— **program „Obywatele, równość, prawa i wartości" (CERV)**: kwoty ryczałtowe przypadające na uczestnika wydarzeń na miejscu i wydarzeń wymagających fizycznej obecności uczestników określono w decyzji KE zatwierdzającej wykorzystanie kwot ryczałtowych na działania w ramach programu CERV (2021–2027);

— **„Horyzont Europa":** w ramach programu „Horyzont Europa" można znaleźć 3 rodzaje SCO (stawka ryczałtowa, stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe) określone w decyzjach Komisji; – np. stawki jednostkowe dla właścicieli MŚP, stawki jednostkowe dotyczące mobilności pracowników, kwoty ryczałtowe i stawki jednostkowe dotyczące działań „Maria Skłodowska-Curie";

— **Europejski Korpus Solidarności**: decyzja zezwalająca na stosowanie kwot ryczałtowych, stawek jednostkowych (np. kosztów podróży, wsparcia organizacyjnego, wsparcia w zarządzaniu projektem, kosztów personelu, wsparcia językowego, kosztów coachingu) oraz finansowania wolontariatu, staży, miejsc pracy i projektów solidarnościowych według stawek ryczałtowych.

3.2.4. *Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów mających zastosowanie w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwa członkowskie*

Zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. d) i art. 94 ust. 2 lit. d) RWP instytucja zarządzająca może stosować odpowiednie stawki jednostkowe, koszty ryczałtowe i stawki ryczałtowe mające zastosowanie w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwo członkowskie w odniesieniu do **podobnego rodzaju operacji**. Uproszczone metody rozliczania kosztów stosowane w ramach krajowych systemów wsparcia (takie jak stypendia, diety dzienne) mogą być stosowane bez dodatkowych obliczeń, jeżeli **systemy krajowe obowiązują w momencie opracowywania metodyki**.

Zgodnie z art. 54 akapit drugi RWP stawki ryczałtowe na pokrycie kosztów pośrednich obliczone zgodnie z art. 67 ust. 5 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, tj. w oparciu o rzetelną, sprawiedliwą i weryfikowalną metodę, mogą być stosowane do podobnych operacji finansowanych w okresie programowania 2021–2027. Te stawki ryczałtowe mogą być stosowane do celów art. 54 akapit pierwszy lit. c) RWP, tj. w celu uzasadnienia stawki w wysokości do 25 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich w celu refundacji kosztów pośrednich. W związku z tym pułap w wysokości do 25 % ustanowiony w art. 54 akapit pierwszy lit. c) RWP ma zastosowanie do tych stawek ryczałtowych.

Wszystkie mające zastosowanie metody krajowe **mogą być stosowane w odniesieniu do podobnych operacji wspieranych z funduszy objętych RWP** (zob. rozdział 3.2.3 dotyczący pojęcia „podobieństwa"). Na przykład operacja wspierająca przygotowanie zawodowe, finansowana w całości z zasobów krajowych/regionalnych, może zostać uznana za system krajowy. Metodę tę należy **ponownie wykorzystać w całości**, a nie tylko jej wynik. Można również stosować regionalne lub inne lokalne metody obliczania, lecz zazwyczaj należy je **stosować w odniesieniu do obszaru geograficznego, na którym są one stosowane, lub mniejszego obszaru** (np. jeżeli metodyka jest stosowana tylko w jednym regionie, może ona zostać ponownie wykorzystana przez dany region, ale nie przez inny region tego państwa członkowskiego, w którym metodyka ta nie ma zastosowania). Jeżeli jednak warunki są wystarczająco porównywalne, inne zastosowane metody mogą służyć jako przykład lub model (zob. rozdział 3.2.7).

Jeżeli metoda zostanie zmodyfikowana w trakcie okresu programowania, należy zastosować tę samą modyfikację do operacji wybranych na podstawie zaproszeń do składania wniosków ogłoszonych po wprowadzeniu modyfikacji.

Wszelkie modyfikacje dotyczące metody krajowej, którą zastosowano do ustalenia metodyki na podstawie art. 94 ust. 2 lit. d) RWP, należy odzwierciedlić w aneksie 1 do załączników V i VI do RWP w drodze wniosku o zmianę programu, która musi zostać zatwierdzona decyzją Komisji.

3.2.5. *Stosowanie stawek ryczałtowych i konkretnych metod ustalonych przepisami RWP lub przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy lub na ich podstawie*

W RWP i w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy określono kilka konkretnych stawek ryczałtowych, tj. „gotowe" stawki ryczałtowe. Stawki ryczałtowe określone w RWP i rozporządzeniu w sprawie Interreg omówiono powyżej w rozdziale 2.2. Ma to na celu zapewnienie pewności prawa i zmniejszenie początkowego obciążenia pracą lub zapotrzebowania na dostępne dane do utworzenia systemu stawek ryczałtowych, ponieważ nie ma wymogu przeprowadzania obliczeń, aby ustalić stawki mające zastosowanie. Metody te nie są jednak dopasowane do wszystkich rodzajów operacji.

Uproszczone metody rozliczania kosztów ustalone na „wyższym poziomie" decyzją Komisji zatwierdzającą program lub zmianę programu, o których mowa w art. 94 ust. 3 akapit pierwszy RWP i w aneksie 1 do załączników V i VI RWP, mogą być stosowane na „niższym poziomie" na podstawie art. 53 ust. 3 lit. e) RWP w odniesieniu do konkretnego programu. SCO można jednak stosować jedynie w takim zakresie, w jakim mają one na celu pokrycie kosztów ponoszonych przez beneficjentów w ramach odpowiedniego (lub tego samego) rodzaju operacji, w przeciwnym razie nie stanowiłyby wiarygodnego wskaźnika zastępczego rzeczywistych kosztów. Ponadto uproszczone metody rozliczania kosztów ustalone na podstawie art. 94 ust. 3 RWP są specyficzne dla danego programu i nie mogą być automatycznie stosowane przy wdrażaniu innych programów ani w innych państwach członkowskich. Instytucje programu mogą je jednak wykorzystać jako przykład w celu opracowania programów dotyczących poszczególnych programów, które muszą zostać przedłożone Komisji do zatwierdzenia.

Dodatkowe metody mogą zostać ustanowione w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy (zob. tabela w rozdziale 2.2.1).

Art. 53–56 RWP nie dotyczą osób trzecich, na rzecz których beneficjenci operacji dokonali refundacji. Oznacza to, że nie stosuje się bezpośrednio przepisów RWP ani rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy (z wyjątkiem przypadków, w których jest to wyraźnie wskazane) do późniejszego wsparcia udzielanego osobom trzecim przez beneficjentów. W przypadku funduszu małych projektów Interreg beneficjent redystrybuujący wsparcie na rzecz ostatecznych odbiorców może określić metodykę stosowania SCO, czerpiąc inspirację z RWP lub przepisów rozporządzenia w sprawie Interreg dotyczących SCO.

3.2.6. *Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów w ramach poprzednich okresów programowania*

Możliwe jest stosowanie metodyk ustanowionych w poprzednich okresach programowania, jeżeli warunki obowiązujące w poprzednim okresie programowania pozostają właściwe i ważne w okresie programowania 2021–2027 (rodzaj działań, kategorie pokrytych kosztów itp.), a pierwotne dane są możliwe do skontrolowania. W takim przypadku instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) powinna zapewnić dostosowanie metodyki do nowych przepisów mających zastosowanie do okresu programowania 2021–2027. Jeśli taka metodyka zostałaby zaproponowana na „wyższym poziomie", instytucja audytowa musiałaby ją ocenić w tym momencie (jeżeli metodyka została poddana audytowi w poprzednich okresach programowania, można oprzeć się na wcześniejszych pracach audytowych, pod warunkiem że dostępna jest odpowiednia ścieżka audytu).

3.2.7. *Ponowne wykorzystanie/recykling uproszczonych metod rozliczania kosztów ustanowionych w tym samym państwie członkowskim lub w innych państwach członkowskich*

W danym państwie członkowskim mogą współistnieć różne metodyki uproszczonych metod rozliczania kosztów, tj. SCO ustalone w niektórych lub wszystkich programach krajowych/regionalnych na wyższym lub niższym poziomie. Metodyki te mogą być interesujące dla instytucji zarządzających z innych programów lub innych państw członkowskich, które chcą ustanowić podobne programy. Te uproszczone metody rozliczania kosztów i odpowiadające im kwoty/stawki nie mogą być jednak automatycznie stosowane w ramach innych programów lub przez inne państwa członkowskie, ponieważ są specyficzne dla danego programu (lub nawet zaproszenia do składania wniosków). Instytucje zarządzające muszą dokonać przeglądu metodyki i w razie potrzeby dostosować ją do specyfiki swojego programu (rodzaj działań, kategorie pokrytych kosztów itp.). Ponadto źródła danych, obliczenia i kwoty również muszą zostać dostosowane do programu, w ramach którego SCO będą wdrażane.



Względy te przemawiają za opracowaniem uproszczonych metod rozliczania kosztów zarówno na wyższym, jak i niższym poziomie. Na „wyższym poziomie" instytucja audytowa musi ocenić nowe SCO przed przedłożeniem ich Komisji. W przypadku stosowania nowych SCO na niższym poziomie zdecydowanie zaleca się zwrócenie się do instytucji audytowej o ocenę *ex ante*.

3.3. **Kroki proceduralne mające na celu zatwierdzenie uproszczonych metod rozliczania kosztów w programie („wyższy poziom")**

Zgodnie z art. 94 ust. 1 RWP uproszczone metody rozliczania kosztów w odniesieniu do refundacji wkładu Unii na rzecz programu mogą opierać się na kwotach i stawkach określonych w decyzji Komisji zatwierdzającej program lub zmianę programu. Państwa członkowskie mogą również stosować SCO określone w akcie delegowanym przyjętym przez Komisję (zob. rozdział 4.4).

Zgodnie z art. 94 ust. 2 RWP państwa członkowskie muszą przedłożyć Komisji propozycję zgodnie ze wzorami określonymi w aneksie 1 do załączników V lub VI do RWP jako część przedłożonego programu lub wniosku o jego zmianę. W związku z tym zastosowanie ma procedura zatwierdzania lub zmiany programu.



Przedłożenie aneksu 1 jest konieczne, jeżeli uproszczone metody rozliczania kosztów stosuje się na „wyższym poziomie", niezależnie od formy refundacji między instytucją zarządzającą a beneficjentem. Przedłożenie aneksu 1 nie jest konieczne, jeżeli uproszczone metody rozliczania kosztów stosuje się wyłącznie na „niższym poziomie" lub w przypadku uproszczonych metod rozliczania kosztów określonych w akcie delegowanym. Kwoty i metody dostosowania stosowane w odniesieniu do tych ostatnich określono w akcie delegowanym zgodnie z art. 94 ust. 4 RWP (zob. rozdział 4.4).



Zaleca się **nieformalną wymianę informacji z Komisją** przed przedłożeniem programu lub wniosku o zmianę, ponieważ ułatwiają one i przyspieszają przebieg formalnej procedury zatwierdzania.

Przedkładając aneks 1 do załączników V i VI do RWP, państwo(-a) członkowskie lub instytucje programu Interreg będą musiały podać źródło danych wykorzystanych do obliczenia uproszczonych metod rozliczania kosztów, podając szczegółowe informacje na temat tego, skąd pochodzą opracowywane, gromadzone i rejestrowane dane, gdzie są przechowywane, oraz na temat wszelkich dat granicznych, a także sposobu ich zatwierdzania. Instytucja audytowa ocenia, czy wykorzystane dane są wiarygodne i istotne, w ramach oceny audytowej przed przedłożeniem Komisji aneksu 1 do załączników V lub VI do RWP.



Pozytywna ocena *ex ante* propozycji przedstawionych przez państwa członkowskie dokonana przez instytucję audytową jest warunkiem wstępnym przedłożenia aneksu 1 do zatwierdzenia przez Komisję.

W decyzji zatwierdzającej lub zmieniającej program określone zostaną rodzaje operacji objętych refundacją w oparciu o uproszczone metody rozliczania kosztów zawarte w aneksie 1, definicję i kwoty objęte tymi uproszczonymi metodami rozliczania kosztów oraz metody dostosowania kwot.

Uproszczone metody rozliczania kosztów zatwierdzone w programie stają się obowiązkowe i nie ma już możliwości refundacji wkładu Unii na dane rodzaje operacji w innej formie (tj. faktycznie poniesione koszty).

Dalsze instrukcje i przykłady dotyczące sposobu wypełniania aneksu 1 znajdują się w załączniku 2.

3.4. **Dostosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów w czasie (metoda dostosowania)**

Metodyka określająca uproszczone metody rozliczania kosztów może obejmować opis metody dostosowania kwot objętych uproszczonymi metodami rozliczania kosztów. Dostosowanie kwot nie jest obowiązkowe, ale **zdecydowanie zalecane**, zwłaszcza w przypadku uproszczonych metod rozliczania kosztów stosowanych w dłuższym okresie, w celu uwzględnienia inflacji lub zmian gospodarczych (np. w odniesieniu do kosztów energii, poziomu wynagrodzeń itp.) oraz zapewnienia, aby uproszczone metody rozliczania kosztów pozostały wiarygodnym wskaźnikiem zastępczym rzeczywistych kosztów. Ponadto, jeżeli – w przypadku uproszczonych metod rozliczania kosztów stosowanych na „wyższym poziomie" – metoda dostosowania jest uwzględniona w aneksie 1 do załączników V i VI do RWP, zastosowania dostosowania nie uznaje się za modyfikację metodyki uproszczonych metod rozliczania kosztów i nie wymaga ono zmiany programu.

Metodyka określająca uproszczone metody rozliczania kosztów powinna zawierać wystarczające szczegółowe informacje na temat przewidywanej metody dostosowania (np. stosowany wskaźnik, harmonogram i częstotliwość dostosowania, wzór na dostosowanie itp.).



Dobrą praktyką jest powiązanie dostosowania ze wskaźnikiem specyficznym dla głównych kategorii kosztów objętych uproszczonymi metodami rozliczania kosztów, ale państwa członkowskie mają swobodę ustanawiania innych metod dostosowania, jeżeli są one udokumentowane i należycie uzasadnione.

Instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) może podjąć decyzję o nieuwzględnianiu w metodyce metody dostosowania, jeżeli uzna, że uproszczone metody rozliczania kosztów nie będą wymagały dostosowania w okresie jej stosowania.

ROZDZIAŁ 4: WDRAŻANIE UPROSZCZONYCH METOD ROZLICZANIA KOSZTÓW

4.1. **Waluta stosowana w przypadku SCO ustalonych na „wyższym poziomie"**

Zgodnie z art. 87 RWP wszystkie kwoty określone w programach, zgłoszone lub zadeklarowane Komisji przez państwa członkowskie, muszą być denominowane w euro. Przepis ten ma również zastosowanie do aneksu 1 do załącznika V lub VI do RWP, ponieważ aneks ten jest częścią programu. W praktyce oznacza to, że:

— kwoty objęte uproszczonymi metodami rozliczania kosztów w aneksie 1 do załączników V i VI do RWP muszą być określone w euro;

— decyzja zatwierdzająca program lub zmianę programu musi zawierać kwoty określone w euro;

— kwoty objęte uproszczonymi metodami rozliczania kosztów, które należy uwzględnić we wnioskach o płatność, również mają być denominowane w euro.



Niezależnie od wyniku przeliczenia na poziomie krajowym kwota, która ma zostać uwzględniona we wniosku o płatność skierowanym do Komisji, nie może różnić się od kwoty objętej uproszczonymi metodami rozliczania kosztów zatwierdzonej w decyzji Komisji.



W przypadku państw członkowskich, które nie przyjęły euro jako swojej waluty, wymogi te mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia różnic między kwotami, które mają zostać uwzględnione we wnioskach o płatność, a kwotami refundowanymi beneficjentom przez instytucje zarządzające w walucie krajowej z powodu wahań kursów wymiany walut.

Państwa członkowskie mogą złagodzić tę sytuację na przykład poprzez uwzględnienie w aneksie 1 do załączników V i VI do RWP:

— sztywnego kursu walutowego (np. na podstawie prognozy kursu wymiany);

— metody dostosowania, która zapobiega sytuacji, w której kwoty refundowane przez Komisję w euro różnią się od kwot refundowanych beneficjentom przez instytucje zarządzające (np. dostosowanie kursu wymiany stosowanego w aneksie 1 w przypadku wcześniej określonego odchylenia – w górę lub w dół – między kursem opublikowanym na stronie InforEuro w określonym okresie a pierwotnym kursem wymiany obowiązującym w momencie przedłożenia Komisji aneksu 1).

4.2. **Stosowanie w czasie uproszczonych metod rozliczania kosztów przyjętych w programie**

Komisja rozpocznie refundację na rzecz państwa członkowskiego w oparciu o uproszczone metody rozliczania kosztów po ich zatwierdzeniu w ramach programu w drodze decyzji Komisji zatwierdzającej program lub jego zmianę. Dopiero od tego momentu instytucja zarządzająca może uwzględnić uzgodnione kwoty we wnioskach o płatność kierowanych do Komisji.

Możliwe jest jednak, że uproszczone metody rozliczania kosztów są już wdrażane na poziomie beneficjentów przed zatwierdzeniem przez Komisję metodyki przedstawionej w aneksie I do załączników V i VI do RWP. Do czasu przyjęcia decyzji zgodnie z art. 94 ust. 3 RWP instytucja zarządzająca może zadeklarować Komisji kwoty odpowiadające kosztom refundowanym beneficjentom przez instytucję zarządzającą („niższy poziom"). Oznacza to, że instytucje zarządzające mogą uwzględnić wydatki w ramach uproszczonych metod rozliczania kosztów w kolumnie B wniosku o płatność (załącznik XXIII do RWP) zgodnie z art. 91 ust. 4 lit. c) RWP (więcej informacji na temat wniosków o płatność znajduje się w rozdziale 4.3). Wydatków zadeklarowanych w kolumnie B nie należy jednak ponownie uwzględniać w kolumnie C wniosku o płatność.



W miarę możliwości, aby uniknąć ewentualnych niespójności między metodykami zatwierdzonymi na obu poziomach w odniesieniu do tych samych uproszczonych metod rozliczania kosztów, państwom członkowskim zaleca się przedłożenie uproszczonych metod rozliczania kosztów na podstawie art. 94 RWP i uzyskanie zgody Komisji na wyższy poziom przed zastosowaniem odpowiednich SCO na „niższym poziomie".

Po przyjęciu decyzji w sprawie programu lub jego zmiany Komisja rozpocznie refundację wkładu Unii na rzecz programu na podstawie uproszczonych metod rozliczania kosztów określonych w niniejszym dokumencie. Instytucja zarządzająca uwzględni te kwoty w kolumnie C wniosku o płatność (załącznik XXIII do RWP) zgodnie z art. 91 ust. 4 lit. b) RWP (zob. również rozdział 4.3).

Decyzja Komisji zatwierdzająca uproszczone metody rozliczania kosztów na podstawie art. 94 RWP nie ma wpływu na kwalifikowalność wydatków, tj. w wyniku tej decyzji żadne nowe wydatki nie staną się kwalifikowalne. Zasady kwalifikowalności wydatków określono w przepisach krajowych i w art. 63 RWP. Decyzja Komisji ma wpływ wyłącznie na sposób refundacji dokonywanej między Komisją a państwami członkowskimi.

4.3. **Jak deklarować uproszczone metody rozliczania kosztów we wnioskach o płatność?**

Art. 91 ust. 3 RWP stanowi, że wnioski o płatność należy składać zgodnie z załącznikiem XXIII do RWP, w podziale na priorytety (cel szczegółowy i rodzaj działania w przypadku programów FAMI, IZGW i FBW) oraz, w stosownych przypadkach, według kategorii regionu.

W przypadku uproszczonych metod rozliczania kosztów stosowanych na **„wyższym poziomie"** kwoty zatwierdzone decyzją Komisji, o której mowa w art. 94 ust. 3 RWP, lub określone w akcie delegowanym, o którym mowa w art. 94 ust. 4 RWP, należy zadeklarować w **kolumnie C załącznika XXIII do RWP**.

Kwoty objęte uproszczonymi metodami rozliczania kosztów ustalone przez państwo członkowskie na **„niższym poziomie"** w celu dokonania przez państwa członkowskie refundacji na rzecz beneficjenta, **które nie są objęte SCO stosowanymi na „wyższym poziomie"**, należy uwzględnić w **kolumnie B załącznika XXIII do RWP**. Zgodnie z art. 91 ust. 4 lit. c) RWP w przypadku dotacji refundowanych w formie SCO kwoty uwzględnione we wniosku o płatność są kosztami obliczonymi na mającej zastosowanie podstawie (tj. SCO).

Kwoty refundowane beneficjentom w przypadkach objętych art. 91 ust. 4 lit. b) RWP, tj. refundacja wkładu Unii w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów, zgłoszone w kolumnie C, nie mogą zostać uwzględnione w kolumnie B w celu uniknięcia podwójnego finansowania tych samych wydatków. Istnieją różnice w sposobie deklarowania SCO we wnioskach o płatność i zestawieniach wydatków. W szczególności w zestawieniu wydatków cała łączna kwota wydatków kwalifikowalnych zadeklarowanych do celów refundacji jest ujęta w kolumnie A zestawienia wydatków (tj. rzeczywiste koszty, finansowanie niepowiązane z kosztami i wszystkie SCO niezależnie od tego, czy podlegają one art. 94 RWP, czy nie).

Kwoty zatwierdzone decyzją Komisji są wiążące i w związku z tym państwa członkowskie muszą zadeklarować Komisji kwoty jako zatwierdzone, tj. nie mogą one uwzględniać we wnioskach o płatność kwot, które byłyby inne niż te zawarte w decyzji zatwierdzającej program (lub jego zmianę). Wszelkie zmiany kwot, które nie są objęte metodą dostosowania w decyzji zatwierdzającej program (lub jego zmianę), wymagałyby zmiany decyzji.



Zgodnie z art. 93 ust. 5 RWP wsparcie na rzecz priorytetu udzielane z funduszy w formie płatności salda końcowego ostatniego roku obrachunkowego nie powinno przekroczyć żadnej z następujących kwot:
— wkładu publicznego zadeklarowanego we wnioskach o płatność;
— wsparcia z funduszy, które wypłacono lub które ma zostać wypłacone na rzecz beneficjentów;
— kwoty, o którą wnioskowało państwo członkowskie.

4.4. Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów określonych w aktach delegowanych Komisji

Zgodnie z art. 94 ust. 4 RWP Komisja może przyjąć akt delegowany określający na poziomie unijnym stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe, stawki ryczałtowe, ich kwoty i metody dostosowania zgodnie z metodami obliczania określonymi w art. 94 ust. 2 RWP.

Po przyjęciu aktu delegowanego państwa członkowskie mogą zwrócić się o refundację wkładu Unii na rzecz programu, stosując kwoty i stawki określone w akcie (oraz, w stosownych przypadkach, dostosowane zgodnie z metodami dostosowania zatwierdzonymi w akcie delegowanym); kwoty te należy zadeklarować w **kolumnie C załącznika XXIII do RWP**. Ważne jest, aby podczas realizacji operacji przestrzegano przepisów aktu delegowanego, m.in. w odniesieniu do działań kwalifikowalnych i ścieżki audytu. Państwa członkowskie mogą składać wnioski o płatność zawierające odpowiednią kwotą określoną w akcie delegowanym bez uprzedniej zgody Komisji.

ROZDZIAŁ 5: ZASADY HORYZONTALNE

5.1. Zamówienia publiczne & stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów

Od okresu programowania 2021–2027 uproszczone metody rozliczania kosztów można również stosować w ramach operacji lub projektu, które stanowią część operacji realizowanej przez beneficjenta wyłącznie w drodze zamówień publicznych.

Mianem operacji podlegających zamówieniom publicznym Komisja określa operacje realizowane poprzez udzielanie zamówień publicznych zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE, dyrektywą 2014/24/UE i dyrektywą 2014/25/UE, lub poprzez udzielanie zamówień publicznych poniżej progów określonych w tych dyrektywach na podstawie przepisów krajowych.



Nie ma wyjątku od obowiązkowego stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów w przypadku operacji o wartości poniżej 200 000 EUR, które są realizowane wyłącznie w drodze zamówień publicznych. Instytucje zarządzające (lub komitety monitorujące w przypadku programów Interreg) będą musiały zapewnić zgodność między przepisami dotyczącymi uproszczonych metod rozliczania kosztów a unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych.

To, czy operacja w całości podlega zamówieniom publicznym, nie powinno mieć wpływu na metody obliczania określone w art. 53 ust. 3 i art. 94 ust. 2 RWP, które są takie same w odniesieniu do wszystkich rodzajów operacji, niezależnie od tego, czy w całości podlegają one zamówieniom publicznym. Instytucje zarządzające powinny opracować metodykę opartą na wystarczająco wiarygodnych danych i przewidzieć metody dostosowania, które zapewniłyby, że kwoty objęte uproszczonymi metodami rozliczania kosztów pozostaną wskaźnikiem zastępczym rzeczywistych kosztów podczas realizacji operacji. Nie zezwala się na dostosowanie kwoty objętej uproszczonymi metodami rozliczania kosztów do cen wynikających z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w ramach danej operacji. Ponadto uproszczone metody rozliczania kosztów, w tym wszelkie metody dostosowania, muszą zostać ustalone *ex ante* przez instytucje zarządzające i powinny zostać uwzględnione w dokumencie określającym warunki wsparcia.

5.2. Zgodność uproszczonych metod rozliczania kosztów z zasadami pomocy państwa

Należy podkreślić, że zasady pomocy państwa ustanowione w Traktacie mają powszechne zastosowanie. W każdym przypadku, gdy finansowanie w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów na „niższym poziomie" stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE, należy przestrzegać tych zasad.

Instytucje zarządzające (lub komitety monitorujące w przypadku operacji Interreg) muszą zatem dopilnować, aby kategorie kosztów, dla których ustala się uproszczone metody rozliczania kosztów, były kwalifikowalne zarówno na mocy przepisów dotyczących funduszy objętych RWP, jak i zasad pomocy państwa. Muszą one również zapewnić przestrzeganie maksymalnej intensywności pomocy określonej w zasadach pomocy państwa oraz efektu zachęty. W przypadku rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, która stanowi pomoc państwa, należy przestrzegać kwoty rekompensaty.

Unijne zasady pomocy państwa wymagają uprzedniego zgłoszenia Komisji wszystkich nowych środków pomocy. Państwa członkowskie muszą zaczekać na decyzję Komisji, zanim będą mogły wprowadzić dany środek w życie. W rozporządzeniach w sprawie wyłączeń grupowych, tj. ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych (UE) nr 651/2014 (GBER ([19])) i, m.in., rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rybołówstwa (UE) 2022/2473 (FIBER) ([20]) przewidziano zwolnienia z obowiązku zgłaszania przez państwa członkowskie Komisji programów pomocy oraz pomocy *ad hoc* spełniającej określone w tych rozporządzeniach warunki. Podobnie w decyzji w sprawie pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym ([21]) („decyzja w sprawie UOIG") określono warunki, na jakich pomoc państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przyznawana przedsiębiorstwom, którym powierzono świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, jest zwolniona z wymogu uprzedniego zgłoszenia. Przy opracowywaniu pomocy państwa należy również uwzględnić inne dokumenty, takie jak wytyczne Komisji dla poszczególnych sektorów ([22]), ponieważ określają one warunki uznania zgłoszonej pomocy państwa za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

Nie każda forma wsparcia udzielanego przez organy publiczne podlega jednak zasadom pomocy państwa. Po pierwsze, należy ocenić, czy wsparcie przyznane na rzecz danej operacji jest uznawane za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Więcej informacji na temat pojęcia pomocy państwa można znaleźć w zawiadomieniu Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa ([23]), w którym wyjaśniono sposób interpretowania przez Komisję art. 107 ust. 1 TFUE, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości. Podobnie należy uwzględnić przepisy rozporządzeń ([24]) w sprawie pomocy *de minimis*. Pomoc, która stanowi pomoc *de minimis*, nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Dlatego też w przypadku, gdy operacja finansowana z funduszy objętych RWP wchodzi w zakres odpowiedniego rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*, oznacza to, że wkład z funduszy objętych RWP nie stanowi pomocy państwa. Dlatego też w przypadku pomocy *de minimis* nie ma potrzeby dokonywania oceny zgodności z zasadami pomocy państwa, a jedynie z zasadami dotyczącymi funduszy objętych RWP i warunkami uznania wsparcia za pomoc *de minimis*.

Rekompensata z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) również może nie stanowić pomocy państwa, a zatem może wykraczać poza zakres stosowania zasad pomocy państwa. W komunikacie Komisji w sprawie stosowania reguł w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym ([25]) wyjaśniono, w jakich okolicznościach ma to miejsce.

Ogólne zasady dotyczące zgodności uproszczonych metod rozliczania kosztów z zasadami pomocy państwa w odniesieniu do refundacji dotacji przyznanych beneficjentom przez państwa członkowskie

W przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów należy rozważyć pomoc państwa i zasady *de minimis* na etapie przygotowywania metodyki, jak również na etapie wyboru operacji/wdrażania, w zależności od indywidualnych przypadków.

([19]) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

([20]) Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2473 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 327 z 21.12.2022, s. 82).

([21]) Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. L 7 z 11.1.2012, s. 3).

([22]) Zob. np. „Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią" (2022/C 80/01).

([23]) Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. C 262 z 19.7.2016, s. 1).

([24]) Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz.U. L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj). Rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45) w sektorze rybołówstwa i akwakultury. Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj).

([25]) Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. C 8 z 11.1.2012, s. 4).

Aby zapewnić zgodność operacji realizowanych w ramach funduszy objętych RWP z GBER, innymi rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych, decyzją w sprawie UOIG i odpowiednimi wytycznymi Komisji, należy uwzględnić następujące elementy:

— **Kwalifikowalność kosztów objętych SCO na podstawie GBER i zasad dotyczących funduszy objętych RWP**

Po pierwsze, jeżeli instytucja zarządzająca chce udzielić wsparcia, które uznaje się za pomoc państwa, należy zweryfikować warunki przyznania pomocy zgodnie z odpowiednią kategorią pomocy/przepisem o wyłączeniu na podstawie ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

Następnie instytucja zarządzająca powinna zweryfikować, czy w ramach tej kategorii pomocy **koszty przewidziane w odniesieniu do operacji są kwalifikowalne, zarówno na podstawie odpowiednich przepisów dotyczących wyłączeń na podstawie ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, jak i zasad dotyczących funduszy objętych RWP.**

W tym względzie art. 7 ust. 1 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych umożliwia obliczanie kosztów kwalifikowalnych na podstawie ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych zgodnie z uproszczonymi metodami rozliczania kosztów określonymi w RWP, pod warunkiem że operacja jest przynajmniej częściowo finansowana z funduszu unijnego, który umożliwia stosowanie tych uproszczonych metod rozliczania kosztów, oraz że dana kategoria kosztów jest kwalifikowalna zgodnie z odpowiednim wyłączeniem w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych.

Oznacza to, że jeżeli uproszczona metoda rozliczania kosztów została ustanowiona zgodnie z RWP lub rozporządzeniami dotyczącymi poszczególnych funduszy, kwota zwracana na podstawie uproszczonych metod rozliczania kosztów będzie wykorzystywana do celów kontroli zgodności z zasadami pomocy państwa, **pod warunkiem że dana kategoria kosztów jako taka jest kwalifikowalna na mocy zasad pomocy państwa oraz że pomoc spełnia wszystkie warunki określone w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych**.

W przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów kategorie kosztów obliczonych na podstawie uproszczonych metod rozliczania kosztów powinny być określone w metodyce stosowanej do uzyskania kwoty uproszczonych metod rozliczania kosztów. W przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów określonych w RWP lub w innych przepisach szczegółowych dotyczących poszczególnych funduszy, instytucja zarządzająca powinna to zapewnić przy ogłaszaniu zaproszeń do składania wniosków dotyczących operacji, które mogą podlegać zasadom pomocy państwa, poprzez określenie kategorii kosztów, które będą finansowane z funduszy objętych RWP dla tej operacji i które są również zgodne z ogólnym rozporządzeniem w sprawie wyłączeń grupowych. W dokumencie określającym warunki wsparcia operacji należy dodatkowo określić, które kategorie kosztów uznaje się za kwalifikowalne dla tej operacji.

Ogłaszając zaproszenia do składania wniosków dotyczących operacji, które mogą podlegać zasadom pomocy państwa, instytucje zarządzające muszą określić, w odniesieniu do wnioskodawców ubiegających się o przyznanie pomocy, kategorie kosztów, które będą finansowane z funduszy objętych RWP w odniesieniu do tej operacji, umożliwiając tym samym sprawdzenie ich zgodności z jednym z przepisów GBER, tj. czy kategorie kosztów zostały prawidłowo zdefiniowane i są zgodne z odpowiednimi przepisami GBER. Istnieją kategorie kosztów, które kwalifikują się do refundacji z funduszy objętych RWP, lecz nie są kwalifikowalne na podstawie przepisów GBER.

W załączniku 3 przedstawiono przykład zgodności SCO z zasadami pomocy państwa.

— **Kwalifikowalność kosztów objętych SCO na podstawie decyzji w sprawie UOIG i zasad dotyczących funduszy objętych RWP**

Operacja powinna wchodzić w łączny zakres decyzji Komisji 2021/21 w sprawie UOIG oraz odpowiednich przepisów dotyczących zakresu wsparcia zawartych w RWP i rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy.

— **Zapewnienie zgodności z wymogami dotyczącymi maksymalnej intensywności pomocy lub maksymalnej kwoty pomocy zgodnie z GBER lub rekompensaty na podstawie decyzji w sprawie UOIG**

Jeżeli uproszczone metody rozliczania kosztów zostały ustanowione zgodnie z przepisami art. 53–56 RWP lub odpowiednimi przepisami rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy, kwota ta zostanie wykorzystana do celów kontroli zgodności z zasadami pomocy państwa.

Instytucje zarządzające muszą zastosować rozsądną i ostrożną hipotezę w celu zapewnienia, aby kwoty objęte uproszczonymi metodami rozliczania kosztów stanowiły wiarygodny wskaźnik zastępczy rzeczywistych kosztów. Pozwala to na zastosowanie kwot objętych uproszczonymi metodami rozliczania kosztów w celu ułatwienia wykazania zgodności z wymogami dotyczącymi maksymalnej intensywności pomocy, maksymalnych kwot pomocy lub progów powodujących obowiązek zgłoszenia na podstawie GBER lub z wymogami dotyczącymi poziomu rekompensaty na podstawie decyzji w sprawie UOIG. Metodyka będzie poddawana audytowi w celu zapewnienia jej zgodności z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi funduszy objętych RWP oraz z zasadami pomocy państwa.

Przykład znajduje się w załączniku 3.

— **Zapewnienie przestrzegania wymogów dotyczących efektu zachęty**

Zgodnie z art. 6 GBER w przypadku większości kategorii pomocy rozporządzenie to ma zastosowanie wyłącznie do pomocy, która wywołuje efekt zachęty. Uznaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent przedłożył danemu państwu członkowskiemu pisemny wniosek o przyznanie pomocy o treści wymaganej w art. 6 ust. 2 GBER przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności (w przypadku pomocy *ad hoc* dla dużych przedsiębiorstw zastosowanie mają również dodatkowe warunki określone w art. 6 ust. 3 GBER).



Jeżeli wsparcie stanowi pomoc państwa, instytucje zarządzające są zobowiązane do zapewnienia *ex ante* przestrzegania wymogów dotyczących efektu zachęty, niezależnie od tego, czy stosowane są uproszczone metody rozliczania kosztów. Instytucje zarządzające muszą dopilnować, aby beneficjenci nie zawarli żadnego rodzaju ustaleń umownych wykazujących gotowość do kontynuowania operacji nawet w przypadku braku pomocy. Taką kontrolę *ex ante* można przeprowadzić, wymagając od wnioskodawcy ubiegającego się o przyznanie pomocy oświadczenia własnego, że nie podjął on wiążącego zobowiązania prawnego (rozpoczęcie prac zdefiniowane w GBER) przed złożeniem wniosku. Oświadczenia własne można uznać za dopuszczalne w celu wykazania efektu zachęty, pod warunkiem że istnieje skuteczny system kontroli umożliwiający wyrywkowe kontrole tych oświadczeń własnych.

Przepisy szczegółowe w gber i stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów

W art. 25 ust. 3 lit. e) GBER wprowadzono stawkę ryczałtową w wysokości do 20 %, która może być stosowana w projektach badawczo-rozwojowych do obliczania dodatkowych kosztów ogólnych i innych kosztów operacyjnych, w tym kosztów materiałów, dostaw i podobnych produktów, ponoszonych bezpośrednio w wyniku realizacji projektu. Stosowanie stawki ryczałtowej na podstawie art. 25 ust. 3 lit. e) GBER stanowi alternatywę dla stosowania SCO ustanowionych w ramach programów objętych RWP lub innego funduszu unijnego, który umożliwia stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów i bez uszczerbku dla nich. Stawkę ryczałtową należy stosować do całkowitych kwalifikowalnych kosztów projektów badawczo-rozwojowych, o których mowa w art. 25 ust. 3 lit. a)–d) GBER. Państwo członkowskie może stosować stawkę ryczałtową wprowadzoną na mocy GBER w odniesieniu do operacji współfinansowanych z funduszy polityki spójności zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. c) RWP jako odpowiednią stawkę ryczałtową mającą zastosowanie w różnych obszarach polityki Unii do podobnego rodzaju operacji ([26]). Stosując metody stosowane w innych obszarach polityki Unii, państwo członkowskie musi zapewnić, aby metoda ta była stosowana w całości oraz aby była stosowana do podobnych rodzajów operacji.

W przypadku programu pomocy szkoleniowej wchodzącego w zakres art. 31 GBER możliwe jest zastosowanie stawki ryczałtowej dla kosztów pośrednich obliczonych na podstawie kosztów bezpośrednich wymienionych w art. 54 akapit pierwszy lit. a) RWP w odniesieniu do programu pomocy szkoleniowej wchodzącego w zakres art. 31 GBER. W celu zapewnienia zgodności koszty pośrednie zgodnie z art. 54 akapit pierwszy lit. a) RWP obliczane jako odsetek kosztów bezpośrednich należy obliczać wyłącznie na podstawie kategorii kosztów bezpośrednich zdefiniowanych jako kwalifikowalne w art. 31 ust. 3 GBER, z uwzględnieniem szczególnych ograniczeń dla każdego z nich przewidzianych w tym samym przepisie GBER.

5.3. Przepisy dotyczące EFRR i EFS+: finansowanie krzyżowe

Na podstawie art. 25 ust. 2 RWP, jeżeli EFRR lub EFS+ zapewniają wsparcie całości lub części operacji, której koszty są kwalifikowalne w ramach drugiego funduszu („finansowanie krzyżowe"), finansowanie krzyżowe może zostać wykorzystane do wysokości 15 % wsparcia z tych funduszy dla każdego priorytetu programu. Zasady kwalifikowalności drugiego funduszu, tj. funduszu, z którego pochodzi finansowanie krzyżowe, mają zastosowanie do tej (części) operacji.

Z wyjątkiem stawek ryczałtowych, w ramach jednego lub drugiego funduszu w odniesieniu do wydatków kwalifikowalnych może być stosowana pojedyncza uproszczona metoda rozliczania kosztów. Stosowanie uproszczonych metod rozliczania kosztów nadal wymaga od państw członkowskich przestrzegania wyżej wymienionego pułapu 15 %.



Szczególnie w odniesieniu do finansowania według stawek ryczałtowych w przypadku finansowania krzyżowego stosować należy oddzielne stawki ryczałtowe dla każdej części operacji, tej związanej z EFS+ i z EFRR. Stawki ryczałtowe EFS+ i EFRR dotyczące podobnych operacji będą miały zastosowanie, odpowiednio, do części EFS+ i części EFRR. Zastosowanie średniej z tych dwóch stawek nie jest możliwe, ponieważ wydatki muszą być identyfikowalne, aby zapewnić przestrzeganie ogólnego 15 % pułapu dla finansowania krzyżowego. W przypadku gdy nie istnieje żadna stawka dla drugiego z funduszy w odniesieniu do podobnego rodzaju operacji (na przykład ponieważ dana zasada nie ma zastosowania do tego funduszu lub ponieważ nie istnieją podobne operacje finansowane z tego funduszu) instytucja zarządzająca musi podjąć określić stosowaną stawkę zgodnie z ogólnymi zasadami prawnymi ustanowionymi w art. 53 ust. 3 i art. 54 RWP.

([26]) Więcej informacji na temat metody obliczania, o której mowa w art. 53 ust. 3 lit. c) RWP znajduje się w rozdziale 3.2.

Przykład 1: finansowanie krzyżowe z EFS+ i EFRR przy stawkach jednostkowych lub kwotach ryczałtowych

Jeżeli, w przypadku operacji w ramach EFS+, stawka jednostkowa wynosząca 6 EUR/ osobogodzinę obejmuje zakup infrastruktury za kwotę 0,50 EUR/godz. kwalifikowalnej w ramach EFRR, kwota finansowana krzyżowo będzie stanowiła iloczyn 0,50 EUR i liczby zrealizowanych osobogodzin.

Ta sama zasada ma zastosowanie do kwot ryczałtowych: jeżeli projekt szczegółowego budżetu obejmuje niektóre „wydatki finansowane krzyżowo", będą one rozliczane i monitorowane oddzielnie. Na przykład w ramach kwoty ryczałtowej 20 000 EUR finansowanej z programu EFS+ wydatki odnoszące się do EFRR stanowią 5 000 EUR. Po zakończeniu operacji kwota finansowana krzyżowo będzie kwotą określoną *ex ante* (5 000 EUR z 20 000 EUR) lub wyniesie zero, jeżeli dotacja nie zostanie wypłacona, gdyż określony wstępnie produkt nie został zrealizowany. Binarność kwot ryczałtowych, jeśli nie zostanie ograniczona ustaleniem celów pośrednich, będzie mieć również zastosowanie do wydatków finansowanych krzyżowo.

Przykład 2: finansowanie krzyżowe z EFS+ i EFRR przy finansowaniu według stawek ryczałtowych

W przypadku zastosowania stawki ryczałtowej dla kosztów pośrednich opartej na kosztach bezpośrednich kwota finansowana krzyżowo będzie równa kwocie „kosztów bezpośrednich finansowanych krzyżowo", powiększonej o koszty pośrednie obliczone na podstawie stawki ryczałtowej mającej zastosowanie do tych „kosztów bezpośrednich finansowanych krzyżowo".

Na przykład w ramach operacji o wartości 15 000 EUR finansowanej z programu EFRR koszty bezpośrednie odnoszące się do EFS+ stanowią 3 000 EUR, a koszty pośrednie są obliczane jako 15 % kosztów bezpośrednich (450 EUR). Kwota finansowana krzyżowo wyniesie zatem 3 450 EUR. Jeżeli po zakończeniu operacji koszty bezpośrednie zostaną zmniejszone, kwota finansowana krzyżowo (obejmująca koszty pośrednie) zostanie zmniejszona według tego samego wzoru.

5.4. **Wymogi dotyczące gromadzenia, przechowywania i publikowania danych**

Zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. e) RWP instytucja zarządzająca jest zobowiązana do rejestrowania i przechowywania w formie elektronicznej danych w odniesieniu do każdej operacji, niezbędnych do monitorowania, oceny, zarządzania finansami, weryfikacji i audytów zgodnie z załącznikiem XVII do RWP.

Zgodnie z wprowadzeniem do załącznika XVII do RWP należy wypełnić tylko te pola danych, które są właściwe dla danej operacji. Istnieją pola danych odnoszące się do refundacji w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów, dotyczące refundacji dotacji na rzecz beneficjenta (pola 86–96) lub refundacji wkładu Unii na rzecz programów (pola 112–114).

Informacje w polach danych 23 i 24 dotyczące wykonawców, ich beneficjentów rzeczywistych, umów i podwykonawców nie muszą być rejestrowane i przechowywane w przypadku kosztów pośrednich objętych stawką ryczałtową, stawką jednostkową lub kwotą ryczałtową ([27]). Jeżeli uproszczone metody rozliczania kosztów obejmują zarówno koszty bezpośrednie, jak i koszty pośrednie, wymóg rejestrowania i przechowywania danych dotyczących wykonawców, ich beneficjentów rzeczywistych, umów i podwykonawców ma zastosowanie wyłącznie do kosztów bezpośrednich.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 RWP instytucje zarządzające muszą również opublikować na swojej stronie internetowej wykaz operacji wybranych do wsparcia z funduszy. Informacje wymagane na podstawie art. 49 ust. 3 RWP powinny opierać się na załączniku XVII do RWP i do celów art. 49 ust. 3 RWP nie należy gromadzić żadnych dodatkowych danych z wyjątkiem danych zawartych w załączniku XVII do RWP. Jak wspomniano powyżej, instytucje zarządzające nie muszą rejestrować i przechowywać w formie elektronicznej danych dotyczących wykonawców w załączniku XVII do RWP w odniesieniu do kosztów pośrednich objętych stawkami jednostkowymi, kwotami ryczałtowymi lub stawkami ryczałtowymi. W związku z tym obowiązek publikacji nazwy wykonawców beneficjenta określony w art. 49 ust. 3 lit. a) RWP nie ma zastosowania w odniesieniu do nazwy wykonawcy w przypadku zamówień publicznych dotyczących kosztów pośrednich objętych uproszczonymi metodami rozliczania kosztów.

([27]) Należy zauważyć, że informacje w polu 23, informacje na temat wykonawców, ich beneficjentów rzeczywistych i umów muszą być rejestrowane wyłącznie w przypadku, gdy operacja jest realizowana zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych (tj. zamówienia publiczne powyżej progów określonych w dyrektywie 2014/24/UE lub dyrektywie 2014/25/UE). Informacje na temat podwykonawców w polu 24 muszą być rejestrowane na pierwszym poziomie podwykonawstwa, tylko wtedy, gdy są rejestrowane informacje na temat wykonawcy w polu 23, i tylko w przypadku umów o podwykonawstwo o łącznej wartości powyżej 50 000 EUR.

5.5. **Uproszczone metody rozliczania kosztów i okres kwalifikowalności**

Art. 63 ust. 2 akapit drugi RWP stanowi, że w kontekście stawek jednostkowych i kwot ryczałtowych **działania stanowiące podstawę refundacji** mają być przeprowadzone w okresie między dniem przedłożenia Komisji programu lub dniem 1 stycznia 2021 r., w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza, a dniem 31 grudnia 2029 r. Oznacza to, że istotna jest nie faktyczna data dokonania przez beneficjenta płatności faktycznie poniesionych kosztów, która jest istotna w odniesieniu do okresu kwalifikowalności, lecz raczej działania stanowiące podstawę refundacji.

Jeżeli chodzi o stawki ryczałtowe, jedynie kategorie kosztów, do których stosuje się stawkę ryczałtową (koszty bazowe), muszą zostać poniesione przez beneficjenta i opłacone w trakcie realizacji operacji w okresie kwalifikowalności, o którym mowa w art. 63 ust. 2 akapit pierwszy RWP, jeżeli są oparte na rzeczywistych kosztach. Na przykład, jeżeli koszty pośrednie oblicza się w formie stawki ryczałtowej w wysokości do 25 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, zgodnie z art. 54 RWP, koszty bazowe do obliczenia stawki ryczałtowej (kwalifikowalne koszty bezpośrednie operacji) muszą zostać poniesione przez beneficjenta i opłacone w trakcie realizacji operacji w okresie kwalifikowalności, tj. do 31 grudnia 2029 r.

ROZDZIAŁ 6: WERYFIKACJE ZARZĄDCZE I AUDYT

Uproszczone metody rozliczania kosztów, z wyjątkiem gotowych SCO, wymagają **szacunku kosztów *ex ante***, na przykład na podstawie danych historycznych lub statystycznych. Ze względu na to, że są to kwoty średnie albo mediany, albo rezultat uzyskany za pomocą innych statystycznie solidnych metod, swoistą cechą uproszczonych metod rozliczania kosztów jest to, że mogą one w ograniczonym zakresie stanowić zawyżoną lub zaniżoną rekompensatę faktycznych kosztów poniesionych przez beneficjentów i zapłaconych w trakcie realizacji operacji. Jest to jednak uznawane za akceptowalne na mocy mających zastosowanie przepisów, gdyż uproszczone metody rozliczania kosztów ustalone na podstawie prawidłowej metodyki uznaje się za wiarygodny wskaźnik zastępczy rzeczywistych kosztów; wszelka tego rodzaju zawyżona rekompensata nie stanowi bezpodstawnego wzbogacenia.

W przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów w ramach weryfikacji zarządczych i audytów koszty faktycznie poniesione przez beneficjentów nie będą weryfikowane *ex post*; przeprowadzana będzie weryfikacja *ex ante* zgodności metodyki ustalania uproszczonej metody rozliczania kosztów z mającymi zastosowanie przepisami oraz prawidłowego jej stosowania.

W niniejszym rozdziale opisano podejście stosowane w ramach weryfikacji zarządczych i audytów w odniesieniu do uproszczonych metod rozliczania kosztów.

6.1. **Ogólne podejście do weryfikacji zarządczych i audytu**

W przypadku gdy uproszczone metody rozliczania kosztów są stosowane na „niższym poziomie" do celów ustalenia legalności i prawidłowości wydatków, zarówno audyty przeprowadzane przez Komisję, jak i na szczeblu krajowym pozwolą na sprawdzenie prawidłowej struktury metodyki. Właściwe stosowanie metodyki będzie weryfikowane podczas audytów Komisji i państwa członkowskiego oraz weryfikacji zarządczych przeprowadzonych na szczeblu krajowym.

W art. 74 ust. 1 lit. a) RWP stwierdza się, że **instytucja zarządzająca weryfikuje, czy współfinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy operacja spełnia obowiązujące przepisy prawa, wymagania programu operacyjnego i warunki wsparcia operacji.**

W art. 74 ust. 1 lit. a) ppkt (ii) RWP stwierdza się ponadto, że w przypadku kosztów zwracanych w oparciu o uproszczone metody rozliczania kosztów instytucja zarządzająca **weryfikuje, czy warunki refundacji wydatków beneficjentowi zostały spełnione.**

Wymogi określone w art. 74 ust. 1 lit. a) i art. 77 ust. 1 RWP oraz w załączniku XIII do RWP, zgodnie z którymi współfinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, a operacja **jest zgodna z mającym zastosowanie prawem**, nie oznaczają, że w ramach weryfikacji zarządczych i audytów należy weryfikować dokumentację dotyczącą kosztów bazowych (tj. faktury, dokumentacja dotycząca płatności) lub jej wymagać. **Weryfikacje zarządcze i audyty nie będą obejmować faktycznych kosztów poniesionych przez beneficjenta (np. faktur, rachunków) ani określonych procedur udzielania zamówień publicznych leżących u podstaw wydatku refundowanego w oparciu o uproszczone metody rozliczania kosztów.** Dokumenty finansowe lub dokumenty zamówienia leżące u podstaw wydatku nie powinny być zatem wymagane do celów weryfikacji kwot (wydatków) faktycznie poniesionych i zapłaconych przez beneficjenta.

W przypadku uproszczonych metod rozliczania kosztów zatwierdzonych przez Komisję w odniesieniu do **„wyższego poziomu"** zgodnie z art. 94 ust. 3 RWP **weryfikacje zarządcze i audyty będą miały na celu wyłącznie sprawdzenie, czy warunki dokonania refundacji przez Komisję zostały spełnione**.

Zasad kwalifikowalności należy przestrzegać niezależnie od formy refundacji. W związku z tym, nawet jeżeli SCO są stosowane w poszczególnych operacjach, należy zapewnić kwalifikowalność operacji, beneficjenta, uczestników (w stosownych przypadkach).

Ścieżka audytu

Wszystkie dokumenty wymagane na potrzeby ścieżki audytu określone w załączniku XIII do RWP należy przechowywać zgodnie z art. 69 ust. 6 RWP.

Sco i weryfikacje zarządcze oparte na analizie ryzyka

Zgodnie z art. 74 ust. 2 RWP weryfikacje zarządcze przeprowadza się na podstawie oceny ryzyka przeprowadzonej *ex ante*. Jeżeli zgodnie z oceną ryzyka instytucja zarządzająca musi zweryfikować wydatki zadeklarowane w ramach SCO (SCO nie mogą być automatycznie wyłączone z oceny ryzyka), kontrole obejmą konkretne kwestie wyszczególnione w niniejszym rozdziale.

Konflikt interesów

Konflikt interesów wymaga uwagi również w przypadku operacji, w których stosuje się SCO. Zastosowanie mają wytyczne Komisji ([28]) dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego. Odpowiednie przykłady podano w tych wytycznych. Decyzję o niekwalifikowalności wydatków podejmuje się indywidualnie dla każdego przypadku, w zależności od zakresu wykrytego konfliktu interesów (cała operacja lub tylko część operacji).

Przykład: W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) wsparto realizację projektu badawczego na uniwersytecie. Projekt otrzymał wsparcie finansowe na zatrudnienie badaczy na czas określony (refundacji dokonano na podstawie miesięcznej standardowej stawki jednostkowej na badacza). Projekt zatwierdzono w drodze konkurencyjnej procedury wyboru. Audyt projektu ujawnił konflikty interesów w procedurze wyboru badaczy. Pomimo przepisów wymagających bezstronności niektórzy oceniający dokonali przeglądu wniosków, w przypadku których byli współautorami publikacji wraz z wnioskodawcami, co nie zostało odpowiednio ujawnione ani uwzględnione przez uniwersytet lub instytucję zarządzającą. W związku z tym audytorzy uznali to za konflikt interesów, zagrażający przejrzystości i uczciwości procedury wyboru. Audytorzy zakwestionowali legalność zadeklarowanych wydatków na rzecz zatrudnionych badaczy.

6.2. **Weryfikacja prawidłowego ustalenia metodyki uproszczonej metody rozliczania kosztów**

Weryfikacja metodyki zostanie przeprowadzona na poziomie instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej.

Instytucja audytowa ocenia ustalenie metodyki *ex ante* lub w trakcie wdrażania w następujący sposób:

— W przypadku uproszczonych metod rozliczania kosztów stosowanych na „wyższym poziomie" (art. 94 RWP) instytucja audytowa musi obowiązkowo ocenić metodykę *ex ante* przed przedłożeniem Komisji aneksu 1 do załączników V i VI do RWP. Po zatwierdzeniu przez Komisję uproszczonych metod rozliczania kosztów metodyka nie będzie podlegała ponownemu audytowi przeprowadzonemu przez Komisję.

— W odniesieniu do uproszczonych metod rozliczania kosztów stosowanych na „niższym poziomie" (art. 53 RWP) zdecydowanie zaleca się, aby instytucja audytowa oceniła metodykę *ex ante* i przedstawiła wynik tej oceny przed wdrożeniem metodyki. Ewentualnie instytucja audytowa oceni ją w trakcie wdrażania, podczas audytu wydatków refundowanych beneficjentom na podstawie uproszczonych metod rozliczania kosztów. Ocena *ex ante* i zatwierdzenie metodyki przez instytucję audytową może znacznie zmniejszyć ryzyko wystąpienia nieprawidłowości. Instytucja audytowa może również wykorzystać wyniki swojej oceny na potrzeby przyszłych audytów (w celu zapewnienia pewności) podczas doboru próby operacji, w których stosuje się SCO. Korzyść dla programu wynikająca z tego podejścia polega na przyczynianiu się do uniknięcia błędów systemowych, które mogłyby mieć konsekwencje finansowe w przypadku ich wykrycia dopiero podczas wdrażania. Jeżeli ocena *ex ante* zostanie przeprowadzona, a instytucja audytowa dojdzie do pozytywnego wniosku (tj. formalnego zatwierdzenia metodyki SCO), instytucja audytowa może wykorzystać rezultat oceny na potrzeby przyszłych audytów podczas doboru próby operacji, w których stosuje się te same SCO.

Weryfikację metodyki uproszczonej metody rozliczania kosztów przeprowadza się **przeważnie** w odniesieniu do **programu (lub jego części) lub kilku programów należących do zakresu odpowiedzialności instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej**. W przypadku uproszczonych metod rozliczania kosztów opartych na własnych danych beneficjentów zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. a) ppkt (ii) i (iii) oraz art. 53 ust. 3 lit. b) RWP weryfikację tę przeprowadza się dla poszczególnych beneficjentów.

([28]) Zawiadomienie Komisji – Wytyczne dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego (Dz.U. C 121 z 9.4.2021, s. 1).eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)

W praktyce instytucja audytowa sprawdzi, czy uproszczone metody rozliczania kosztów ustalono zgodnie z wymogami dotyczącymi metod obliczania określonymi w art. 53 ust. 3 w odniesieniu do „niższego poziomu" i art. 94 ust. 2 RWP w odniesieniu do „wyższego poziomu" oraz istotnymi przepisami określonymi przez instytucje programu dotyczącymi tych uproszczonych metod rozliczania kosztów.

Przeprowadzona przez instytucję audytową ocena metodyki opracowanej przez instytucję zarządzającą dla każdego rodzaju SCO będzie obejmować:

— sprawdzenie, czy metodykę opracowano na podstawie metod opisanych w RWP i czy jest ona prawidłowo opisana;

— sprawdzenie, czy kategorie kosztów objętych SCO są kwalifikowalne;

— sprawdzenie, czy opisano ścieżkę audytu dotyczącą spodziewanych rezultatów i czy jest ona odpowiednia;

— w przypadku gdy w ramach tej samej operacji możliwe jest połączenie kilku SCO lub rzeczywistych kosztów – sprawdzenie, czy nie istnieje ryzyko podwójnego finansowania (np. kategorie kosztów objętych stawkami ryczałtowymi są wyraźnie oddzielone);

— w przypadku zaproponowania metody dostosowania – ocenę, czy metoda dostosowania jest istotna dla konkretnych SCO oraz

— jeśli SCO będą stosowane w operacjach podlegających zasadom pomocy państwa, czy koszty objęte SCO są kwalifikowalne zgodnie z zasadami pomocy państwa.

Ponadto należy sprawdzić następujące elementy:

W przypadku SCO opartych na rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metodzie obliczania:

— sprawdzenie, czy informacja dotycząca metody obliczania jest udokumentowana, łatwo identyfikowalna i prawidłowa;

— sprawdzenie, czy koszty uwzględnione w obliczeniach są istotne i kwalifikowalne;

— sprawdzenie wiarygodności/dokładności danych.

W przypadku SCO opartych na projekcie budżetu:

— sprawdzenie, czy budżet został poddany przeglądowi i uzgodniony *ex ante* przez instytucję zarządzającą. W przypadku „niższego poziomu" SCO audyty pozwolą sprawdzić, czy łączny koszt operacji nie przekracza wartości 200 000 EUR lub 100 000 EUR w przypadku projektów realizowanych w ramach funduszu małych projektów (art. 25 rozporządzenia w sprawie Interreg).

W przypadku SCO opartych na odpowiednich stawkach jednostkowych, kwotach ryczałtowych i stawkach ryczałtowych mających zastosowanie w różnych obszarach polityki Unii:

— czy zasady dotyczące odpowiednich SCO mających zastosowanie w różnych obszarach polityki UE nadal miały zastosowanie w momencie ogłoszenia zaproszenia do składania wniosków (w przypadku SCO „niższego poziomu") lub w momencie przedkładania Komisji zmian programu (w przypadku SCO „wyższego poziomu");

— sprawdzenie, czy ponownie wykorzystano całą metodykę;

— sprawdzenie, czy SCO są stosowane w odniesieniu do podobnych operacji.

W przypadku SCO opartych na odpowiednich stawkach jednostkowych, kwotach ryczałtowych i stawkach ryczałtowych mających zastosowanie w państwach członkowskich:

— czy zasady dotyczące odpowiednich SCO mających zastosowanie w państwach członkowskich nadal miały zastosowanie w momencie ogłoszenia zaproszenia do składania wniosków (w przypadku SCO „niższego poziomu") lub w momencie przedkładania Komisji zmian programu (w przypadku SCO „wyższego poziomu");

— sprawdzenie, czy ponownie wykorzystano całą metodykę;

— sprawdzenie, czy metodyka SCO w ramach polityki krajowej jest stosowana w systemach dotacji finansowanych w całości przez dane państwo członkowskie;

— sprawdzenie, czy SCO są stosowane w odniesieniu do podobnych operacji.

Audyt metodyki SCO polega przede wszystkim na sprawdzeniu, czy w celu ustanowienia metodyki przestrzegane są przepisy RWP. Za określenie metody obliczania odpowiada wyłącznie instytucja zarządzająca. Instytucja zarządzająca powinna prowadzić odpowiednią dokumentację dotyczącą ustanowionej metody obliczania i powinna być w stanie przedstawić podstawę przyjęcia stawek ryczałtowych, stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych. Ewidencja prowadzona w celu udokumentowania metody obliczania będzie podlegała wymogom dotyczącym dostępności dokumentów określonym w art. 82 RWP.

W przypadku stawek ryczałtowych, kwot ryczałtowych i stawek jednostkowych określonych w RWP lub w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy, w których przypadku do ustalenia mającej zastosowanie stawki nie jest wymagane dokonanie obliczenia („gotowe" uproszczone metody rozliczania kosztów), kontrole instytucji audytowej będą ukierunkowane na definicję kategorii kosztów (np. koszty bezpośrednie, koszty pośrednie, bezpośrednie koszty personelu). Audytorzy sprawdzą, czy kategorie kosztów objętych „gotowymi" stawkami ryczałtowymi zostały określone przez państwo członkowskie w przepisach krajowych lub przez instytucję zarządzającą (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) w programie lub w ogłoszonych zaproszeniach do składania wniosków oraz czy unika się podwójnego finansowania.

6.3. **Weryfikacja przeprowadzona przez instytucję zarządzającą i audyt właściwego stosowania metodyki podczas wdrażania**

— W przypadku stosowania stawki ryczałtowej, stawek jednostkowych lub kwoty ryczałtowej nie ma konieczności uzasadniania rzeczywistych kosztów kategorii wydatków objętych uproszczonymi metodami rozliczania kosztów, w tym w stosownych przypadkach amortyzacji i wkładów rzeczowych ([29]).

— Weryfikację zgodności z zasadami pomocy państwa należy przeprowadzać w przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów na „niższym poziomie", tj. jako metody refundacji na rzecz beneficjentów (zob. rozdział 6.5).

— Nie ma podstawy prawnej do sprawdzenia kosztów faktycznie poniesionych i zapłaconych w odniesieniu do kategorii kosztów objętych SCO ustalonymi zgodnie z RWP, w związku z czym nie należy wymagać dokumentów uzasadniających rzeczywiste koszty (np. beneficjenci nie muszą przedstawiać faktur za rzeczywiste koszty, aby sprawdzić, czy beneficjent rzeczywiście poniósł koszty pośrednie w wysokości 15 %, gdy zastosowano art. 54 lit. b) RWP).

— Weryfikacja właściwego stosowania ustalonej metody zostanie przeprowadzona na poziomie instytucji zarządzającej w odniesieniu do uproszczonych metod rozliczania kosztów stosowanych na „wyższym poziomie" oraz na poziomie beneficjenta w przypadku uproszczonych metod rozliczania kosztów stosowanych na „niższym poziomie".

Instytucja zarządzająca/instytucja pośrednicząca weryfikuje właściwe stosowanie metodyki SCO podczas weryfikacji zarządczych. Instytucja audytowa weryfikuje je podczas swoich audytów (audyt operacji, audyty tematyczne, audyty systemu).

6.3.1. *Weryfikacja właściwego stosowania stawek ryczałtowych*

Weryfikacja właściwego stosowania systemu finansowania według stawek ryczałtowych będzie obejmować sprawdzenie następujących elementów:

— czy instytucja zarządzająca (lub komitet monitorujący w przypadku programów Interreg) określiła kategorie kosztów objętych stawką ryczałtową oraz te, do których ma zastosowanie stawka ryczałtowa („koszty bazowe"). **Instytucje zarządzające powinny przedstawić jasną definicję kategorii kosztów** albo określić wcześniej ustalony wykaz wszystkich kategorii kosztów kwalifikowalnych objętych stawką ryczałtową oraz tych, na których opiera się stawki ryczałtowa (oraz, w stosownych przypadkach, innych kategorii kosztów kwalifikowalnych);

— czy zastosowanie stawki ryczałtowej przewidziano w dokumencie określającym warunki wsparcia;

— czy koszty wykorzystane jako podstawa obliczeń (zwane „kosztami bazowymi") są kwalifikowalne, legalne i prawidłowe ([30]);

([29]) Wkłady rzeczowe, o których mowa w art. 67 ust. 1 RWP, można uwzględnić przy obliczaniu wartości stawki ryczałtowej, stawki jednostkowej lub kwoty ryczałtowej, pod warunkiem przestrzegania art. 67 ust. 1 RWP. Jeżeli jednak stosuje się uproszczoną metodę rozliczania kosztów, nie ma potrzeby weryfikowania istnienia wkładów rzeczowych, a więc sprawdzania, czy warunki określone w art. 67 ust. 1 RWP są przestrzegane.

([30]) Oraz prawidłowo obliczone, jeżeli zostały zadeklarowane na podstawie uproszczonych metod rozliczania kosztów.

— czy nie doszło do podwójnego deklarowania tej samej pozycji kosztu, („podstawa" obliczeń lub jakiekolwiek inne rzeczywiste koszty nie zawierają żadnej pozycji kosztu objętej stawką ryczałtową). Na przykład, jeżeli koszty administracyjne są objęte stawką ryczałtową dla kosztów pośrednich, nie należy ich deklarować na podstawie faktycznie poniesionych kosztów;

— czy zadeklarowana kwota została prawidłowo obliczona poprzez zastosowanie stawki ryczałtowej do „kosztów bazowych";

— kwota obliczona dzięki zastosowaniu stawki ryczałtowej jest proporcjonalnie dostosowana, jeżeli wartość kosztów bazowych, względem których stosuje się stawkę ryczałtową, została zmodyfikowana. Każde zmniejszenie kwoty kwalifikowanej „kosztów bazowych" przyjęte w następstwie weryfikacji kategorii kosztów kwalifikowalnych, w odniesieniu do których stosowana jest stawka ryczałtowa (np. w następstwie korekty finansowej) dotycząca „kosztów bazowych", proporcjonalnie wpłynie na kwotę przyjętą dla kategorii kosztów obliczonych w drodze zastosowania stawki ryczałtowej wobec „kosztów bazowych";

— czy, jeżeli w dokumencie określającym warunki wsparcia określono inne warunki, to podczas weryfikacji zarządczych i audytów zweryfikowano spełnienie tych warunków;

— czy w stosownych przypadkach przestrzega się zasad pomocy państwa w odniesieniu do SCO stosowanych w celu dokonania refundacji na rzecz beneficjentów (zob. rozdział 6.5);

— czy kategorie kosztów objęte stawką ryczałtową są niezbędne do realizacji operacji; na etapie wyboru instytucja zarządzająca sprawdzi, czy kategorie kosztów objęte stawką ryczałtową są niezbędne, na podstawie działań niezbędnych do realizacji projektu, wyszczególnionych we wniosku o dofinansowanie oraz w dokumencie określającym warunki wsparcia.

Kontrole nie będą przeprowadzane w odniesieniu do następujących elementów:

— rzeczywistych kosztów poniesionych przez beneficjenta ani powiązanych dokumentów potwierdzających (o charakterze finansowym) dotyczących kwot refundowanych na podstawie stawki ryczałtowej;

— dokumentów potwierdzających mających na celu sprawdzenie, czy beneficjent wydał kwotę stawki ryczałtowej na prawidłową kategorię kosztów;

— systemu księgowego beneficjentów.

Z uwagi na fakt, że pomoc techniczną refundowaną na podstawie stawki ryczałtowej ([31]) oblicza się w SFC2021 automatycznie na podstawie zadeklarowanych wydatków, instytucja zarządzająca ani instytucja audytowa nie muszą przeprowadzać żadnych kontroli. Zmniejszenia wydatków stanowiących podstawę obliczenia stawki ryczałtowej po zastosowaniu korekt finansowych będą miały wpływ na automatyczne obliczenie stawki ryczałtowej prowadząc do proporcjonalnego zmniejszenia wsparcia dotyczącego pomocy technicznej.

6.3.2. *Weryfikacja właściwego stosowania stawek jednostkowych*

Weryfikacja właściwego stosowania stawek jednostkowych będzie obejmować ocenę przeprowadzoną celem ustalenia, **czy spełnione są warunki określone w odniesieniu do procesu, produktów lub wyników odpowiadających refundacji kosztów**.

Weryfikacja właściwego stosowania stawek jednostkowych będzie obejmować sprawdzenie następujących elementów:

— czy zastosowanie kosztu jednostkowego przewidziano w dokumencie określającym warunki wsparcia;

— czy udokumentowano jednostki dostarczone w ramach projektu w postaci ujętych ilościowo nakładów, produktów lub rezultatów objętych stawką jednostkową, czy są one zatem weryfikowalne i czy faktycznie je dostarczono; Nie można zadeklarować stawek jednostkowych związanych z produktami i rezultatami, które nie zostały osiągnięte;

— czy zadeklarowana kwota jest równa ustalonej stawce jednostkowej pomnożonej przez jednostki rzeczywiście dostarczone w ramach projektu;

— czy nie doszło do podwójnego deklarowania tej samej pozycji kosztu (koszty zadeklarowane w ramach innych form refundacji nie obejmują żadnej pozycji kosztu objętej stawką jednostkową);

([31]) Zgodnie z art. 36 ust. 5 RWP i art. 27 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Interreg w przypadku programów Interreg.

— czy, jeżeli w dokumencie określającym warunki wsparcia określono inne warunki, to podczas weryfikacji zarządczych i audytów zweryfikowano spełnienie tych warunków;

— czy w stosownych przypadkach przestrzega się zasad pomocy państwa w odniesieniu do SCO stosowanych w celu dokonania refundacji na rzecz beneficjentów (zob. rozdział 6.5).

Kontrole nie będą przeprowadzane w odniesieniu do następujących elementów:

— rzeczywistych kosztów poniesionych przez beneficjenta ani powiązanych dokumentów potwierdzających (o charakterze finansowym) dotyczących kwot refundowanych na podstawie stawek jednostkowych;

— dokumentów potwierdzających mających na celu sprawdzenie, czy beneficjent wydał kwotę stawki ryczałtowej na prawidłową kategorię kosztów;

— systemu księgowego beneficjentów.

6.3.3. *Weryfikacja właściwego stosowania kwot ryczałtowych*

W przypadku kwot ryczałtowych należy koniecznie **upewnić się, że zgłoszone produkty/rezultaty są prawdziwe**. Kontrola polega zatem na sprawdzeniu następujących elementów:

— czy wykorzystanie kwoty ryczałtowej przewidziano w dokumencie określającym warunki wsparcia;

— czy uzgodnione etapy (w stosownych przypadkach cele pośrednie) projektu zostały w pełni zrealizowane oraz czy produkty/rezultaty dostarczono zgodnie z warunkami określonymi przez instytucje programu w odniesieniu do stosowania SCO (produkty/rezultaty muszą być udokumentowane);

— czy nie doszło do podwójnego deklarowania tej samej pozycji kosztu (koszty zadeklarowane w ramach innych form refundacji nie obejmują żadnej pozycji kosztu objętej kwotą ryczałtową);

— czy, jeżeli w dokumencie określającym warunki wsparcia określono inne warunki, to podczas weryfikacji zarządczych i audytów zweryfikowano spełnienie tych warunków;

— czy w stosownych przypadkach przestrzega się zasad pomocy państwa w odniesieniu do SCO stosowanych w celu dokonania refundacji na rzecz beneficjentów (zob. rozdział 6.5).

Kontrole nie będą przeprowadzane w odniesieniu do następujących elementów:

— rzeczywistych kosztów poniesionych przez beneficjenta w związku z dostarczonymi produktami/rezultatami;

— dokumentów potwierdzających rzeczywiste koszty, mających na celu uzasadnienie, że beneficjent faktycznie wydał kwotę ryczałtową na wcześniej określone rodzaje kosztów/działań;

— systemu księgowego beneficjentów.

6.4. **Weryfikacja braku podwójnego finansowania w przypadku stosowania SCO**

Brak podwójnego finansowania w ramach tej samej operacji

Aspekt podwójnego finansowania należy uwzględnić już na etapie opracowywania metodyki poprzez jasne zdefiniowanie i rozróżnienie kategorii kosztów objętych SCO i kosztów refundowanych za pomocą innych form refundacji. Podczas weryfikacji zarządczych i audytów w przypadku łączenia uproszczonych metod rozliczania kosztów oprócz weryfikacji wymaganej w odniesieniu do poszczególnych rodzajów kosztów uproszczonych opisanych powyżej, w ramach weryfikacji zarządczych i audytów należy potwierdzić, że wszystkie koszty operacji zadeklarowano tylko raz. Obejmuje to sprawdzenie, czy stosowane metody zapewniają, aby żaden wydatek w ramach operacji nie mógł być rozliczany w ramach więcej niż jednego rodzaju uproszczonej metody rozliczania kosztów oraz, w stosownych przypadkach, kategorii kosztów (podwójne deklarowanie kosztów, na przykład zarówno jako kosztów bezpośrednich, jak i pośrednich).

W ramach weryfikacji zarządczych i audytów należy również zweryfikować, czy nie doszło do podwójnego deklarowania tej samej pozycji kosztu, tj. czy „koszt bazowy" lub jakiekolwiek inne rzeczywiste koszty nie zawierają żadnej pozycji kosztu, wobec której normalnie stosuje się stawkę ryczałtową. Na przykład kosztów związanych z rachunkowością objętych stawką ryczałtową dla kosztów pośrednich nie można, zgodnie z art. 54, włączyć do innej kategorii kosztów, takiej jak bezpośrednie koszty ekspertów zewnętrznych, jeżeli zawierają one również koszty związane z rachunkowością, aby uniknąć ryzyka podwójnego finansowania.

Brak podwójnego finansowania z innych funduszy, programów, instrumentów UE

Kwestię braku podwójnego finansowania można rozwiązać na różnych poziomach (programowania, wyboru lub realizacji); państwa członkowskie mogą opracować odpowiednie środki w celu uniknięcia podwójnego finansowania (i zwrócić się do beneficjentów o ich wdrożenie). W niniejszym rozdziale przedstawiono przykłady środków mających na celu uniknięcie podwójnego finansowania na każdym z tych poziomów.

Umowa partnerstwa musi obejmować koordynację i rozgraniczenie funduszy oraz komplementarność między nimi i, w stosownych przypadkach, koordynację między programami krajowymi i regionalnymi.

Przykład 1: Wyraźne rozgraniczenie

W umowie partnerstwa opisano, że w danym państwie członkowskim w ramach programu X finansowane będą drogi krajowe, podczas gdy w ramach programu Y finansowane będą drogi wiejskie lub istnieją wyraźne granice geograficzne.

W przypadku gdy w umowie partnerstwa nie określono wyraźnych granic, **należy wprowadzić odpowiednie środki na poziomie państwa członkowskiego, aby uniknąć podwójnego finansowania**.

Przykład 2: Weryfikacje na etapie wyboru

Instytucja zarządzająca programu przekazuje wykaz operacji proponowanych do wyboru innym instytucjom zarządzającym w tym samym państwie członkowskim, zwracając się do nich o porównanie z własnymi wykazami wybranych projektów w celu uniknięcia wyraźnego pokrywania się (np. te same władze lokalne otrzymują dotacje z dwóch źródeł na umocnienie tego samego odcinka brzegu rzeki).

Przykład 3: Weryfikacje tematyczne przeprowadzane przez instytucje zarządzające

Organ koordynujący w państwie członkowskim stworzył narzędzie oparte na sztucznej inteligencji, które porównuje wykazy operacji z programów, wykazując pokrywanie się obszarów finansowania, oraz skanuje pod kątem podobnych beneficjentów oraz opisów operacji. W przypadku dopasowania powiadomieni zostają pracownicy odpowiednich instytucji zarządzających, którzy przeprowadzają dodatkowe kontrole w celu uniknięcia podwójnego finansowania.

Podczas weryfikacji tematycznej personelu zatrudnionego w ramach operacji finansowanych za pośrednictwem SCO IZ zidentyfikowała tę samą osobę zatrudnioną w tym samym okresie w ramach 3 różnych projektów. W przypadku dwóch projektów koszty personelu zrefundowano na podstawie rzeczywistych kosztów, a w przypadku jednego projektu koszty personelu zrefundowano na podstawie stawek godzinowych. Po zweryfikowaniu godzin zadeklarowanych w ramach dwóch pierwszych projektów w odniesieniu do danej osoby IZ ustaliła, że łączny dozwolony czas pracy zgodnie z przepisami krajowymi został przekroczony. Oznaczało to, że dana osoba nie mogła pracować nad dodatkowym projektem, nawet jeśli dokonano refundacji na podstawie stawek godzinowych.

Zgodnie z art. 63 ust. 9 RWP operacja może otrzymać wsparcie z więcej niż jednego funduszu lub w ramach więcej niż jednego programu i z innych instrumentów unijnych, o ile te same wydatki są deklarowane tylko raz. **Należy zapewnić i zweryfikować brak podwójnego finansowania, nawet jeśli refundacja na rzecz beneficjentów przybiera formę uproszczonych metod rozliczania kosztów.**

Przykład 4: Kontrole na poziomie beneficjenta

Instytucja zarządzająca przeprowadza weryfikacje zarządcze na poziomie beneficjenta. W ramach operacji stosuje się stawkę ryczałtową w wysokości 40 % w odniesieniu do bezpośrednich kosztów personelu. W ramach kontroli kosztów personelu (kosztów bazowych) przeprowadzonej przez instytucję zarządzającą weryfikuje się opis stanowiska pracy danej osoby. Opis stanowiska pracy zawiera wzmiankę, że 100 % działalności wykonywanej przez odpowiedni personel dotyczy operacji finansowanych z EFRR, natomiast weryfikowana operacja jest finansowana za pośrednictwem EFS+.

Ostatecznie to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za opracowanie i wdrożenie niezbędnych środków w celu uniknięcia podwójnego finansowania, zgodnie z art. 63 ust. 9 RWP. Audyty Komisji będą polegały w szczególności na zapewnieniu wdrożenia takich środków, a jeżeli tak się nie stanie, na podjęciu działań naprawczych.

Oświadczenia własne beneficjentów, że nie wystąpią o finansowanie tego samego rodzaju działań z innych funduszy, można wykorzystać, jeżeli zostaną one potwierdzone (w poszczególnych przypadkach) dodatkowymi źródłami informacji. Weryfikacje zarządcze i audyty mogą obejmować wyszukiwanie w krajowych lub europejskich bazach danych oraz kontrole działań informacyjnych podejmowanych przez beneficjentów na ich stronach internetowych i w ich lokalizacjach.. W razie wątpliwości instytucje zarządzające i audytowe mają przeprowadzać bardziej szczegółowe kontrole i gromadzić dodatkowe informacje od beneficjentów.

Przykład 5: Podejrzenie podwójnego finansowania

Na poziomie jednego beneficjenta zidentyfikowano dwa projekty związane z utworzeniem pasa ruchu dla rowerów, z których jeden finansowany z EFRR był przedmiotem audytu operacji. Audytorzy stwierdzili, że w ramach projektów zwrócono się o dofinansowanie części pasa ruchu dla rowerów raz z EFRR, a drugi raz z EFRROW. Weryfikacje przeprowadzone przez instytucję zarządzającą na wniosek audytorów potwierdziły, że wydatki na oznakowanie były finansowane zarówno z EFRR, jak i z EFRROW, co doprowadziło do podwójnego finansowania części operacji.

6.5. Weryfikacja zgodności z zasadami pomocy państwa w przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów jako formy refundacji

W przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów w celu dokonania refundacji na rzecz beneficjentów wymagana jest weryfikacja pomocy państwa i zasad *de minimis*. Jeżeli wsparcie zostanie uznane za pomoc państwa, w celu sprawdzenia zgodności z zasadami pomocy państwa weryfikacje zarządcze i audyty obejmą następujące elementy:

— **Kwalifikowalność kosztów objętych SCO zgodnie z przepisami GBER i decyzją w sprawie UOIG**

W przypadku gdy zastosowanie mają zasady pomocy państwa (zob. rozdział 5.2) koszty objęte SCO muszą być kwalifikowalne na podstawie przepisów GBER lub decyzji w sprawie UOIG. W celu sprawdzenia kwalifikowalności instytucja zarządzająca i instytucja audytowa sprawdzają, czy kategorie kosztów określone na poziomie metodyki, opublikowane w zaproszeniach do składania wniosków i wskazane w dokumencie określającym warunki wsparcia, są kwalifikowalne na podstawie przepisów GBER lub decyzji w sprawie UOIG.

W przypadku operacji, w których stosuje się wcześniej określone stawki ryczałtowe wskazane w rozporządzeniach, kwalifikowalność kosztów zostanie zweryfikowana poprzez sprawdzenie dokumentu określającego warunki wsparcia w celu zapewnienia, aby w ramach operacji finansowane były wyłącznie kwalifikowalne kategorie kosztów.

— **Przestrzeganie wymogów dotyczących maksymalnej intensywności pomocy lub kwoty pomocy/ rekompensaty**

Jeżeli uproszczone metody rozliczania kosztów zostały ustalone zgodnie z art. 53–56 RWP lub odpowiednimi przepisami rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy, kwota ta zostanie wykorzystana do celów sprawdzenia maksymalnej intensywności pomocy lub, w przypadku usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, rekompensaty. W związku z tym, podobnie jak w przypadku stosowania rzeczywistych kosztów na podstawie GBER lub decyzji w sprawie UOIG, kwota objęta uproszczonymi metodami rozliczania kosztów zostanie wykorzystana do weryfikacji zgodności z wymogami dotyczącymi maksymalnej intensywności pomocy w ramach odpowiedniej kategorii pomocy państwa lub do obliczenia kwoty rekompensaty zgodnie z zasadami dotyczącymi UOIG.

— **Przestrzeganie efektu zachęty, zgodnie z art. 6 GBER**

Instytucja zarządzająca musi sprawdzić *ex ante*, czy beneficjent przestrzega efektu zachęty.

Zarówno instytucja zarządzająca, jak i instytucja audytowa będą musiały sprawdzić, czy beneficjent nie zawarł żadnego rodzaju ustaleń umownych wykazujących gotowość do realizacji projektu nawet w przypadku braku pomocy. Kontrolę tę można przeprowadzić, wymagając od wnioskodawcy ubiegającego się o przyznanie pomocy oświadczenia własnego, że nie podjął on wiążącego zobowiązania prawnego (rozpoczęcie prac zdefiniowane w GBER) przed złożeniem wniosku. Oświadczenia własne można uznać za dopuszczalne w celu wykazania efektu zachęty, pod warunkiem że istnieje skuteczny system kontroli umożliwiający wyrywkowe kontrole tych oświadczeń własnych.

6.6. **Przypadki nadużyć finansowych i poważne uchybienia**

Wszelkie zarzuty dotyczące nadużyć finansowych związanych z operacjami finansowanymi z zastosowaniem SCO będą rozpatrywane w systemie krajowym albo, w przypadku otrzymania takich informacji przez Komisję, w stosownych przypadkach będą przekazywane OLAF-owi, krajowym organom dochodzeniowym ds. nadużyć finansowych i Prokuraturze Europejskiej i będą rozpatrywane w taki sam sposób jak zarzuty dotyczące nadużyć finansowych, w przypadku gdy SCO nie są częścią programu.

Należy wziąć pod uwagę decyzję właściwego organu, jak również ustawodawstwo krajowe. Należy jednak przypomnieć, że wydanie prawomocnego wyroku skazującego, pociągającego daną osobę do odpowiedzialności karnej za dopuszczenie się nadużyć finansowych w odniesieniu do funduszy unijnych często nie będzie konieczne do stwierdzenia nieprawidłowości i dokonania korekt finansowych ([32]).

W przypadkach, w których nadużycia finansowe mają wpływ na operacje refundowane z wykorzystaniem SCO, wydatki zadeklarowane w ramach tych SCO również zostaną uznane za nieprawidłowe.

Jeżeli istnieją dowody wskazujące na poważne uchybienie, w odniesieniu do którego nie podjęto działań naprawczych, Komisja może odpowiednio wstrzymać lub zawiesić powiązane płatności (art. 96 i 97 RWP). Jeżeli Komisja stwierdzi, że istnieje poważne uchybienie, które zagroziło wsparciu z funduszy już wypłaconemu na rzecz programu, dokona korekt finansowych poprzez zmniejszenie wsparcia z funduszy na rzecz programu (art. 104 RWP).

6.7. **Możliwe błędy lub nieprawidłowości związane ze stosowaniem uproszczonych metod rozliczania kosztów**

Poniżej przedstawiono ustalenia, które można uznać za błędy **na poziomie ustalania metodyki**:

— metodyka zastosowana do obliczenia SCO nie jest zgodna z warunkami regulacyjnymi (na przykład metoda zastosowana do opracowania uproszczonych metod rozliczania kosztów nie była rzetelna, sprawiedliwa i weryfikowalna). Na przykład stawkę jednostkową dla kursu szkoleniowego ustalono wyłącznie na podstawie danych z 4 projektów. Źródło danych nie było jasne, a znaczenie projektów, które wzięto pod uwagę na potrzeby ustalenia danych historycznych, nie zostało udowodnione;

— próba uwzględniona do obliczenia SCO nie jest reprezentatywna. Na przykład stawkę jednostkową wynagrodzeń ustalono na podstawie danych dotyczących poszczególnych projektów w okresie 6 miesięcy (lipiec–grudzień), podczas gdy w ciągu roku nastąpiły wahania kosztów wynagrodzeń. Próby nie uznano za reprezentatywną, ponieważ nie obejmowała ona różnych wahań kosztów wynagrodzeń w ciągu roku;

— wyniki metody obliczania nie zostały właściwie wykorzystane do ustalenia uproszczonych metod rozliczania kosztów. Na przykład w przypadku stawek jednostkowych dla stawek godzinowych ustalonych na podstawie kosztów personelu z poprzedniego okresu programowania wyniki metody obliczania zostały dostosowane za pomocą wskaźnika, który nie był związany ze zmianami kosztów wynagrodzeń;

— koszty niekwalifikowalne uwzględnia się w obliczeniach w celu ustalenia uproszczonych metod rozliczania kosztów. Na przykład w przypadku stawki jednostkowej dla stawki godzinowej, którą ustalono na podstawie danych historycznych, w obliczeniach uwzględniono ubezpieczenie fakultatywne dla pracowników, które nie zostało uznane za koszt kwalifikowalny;

— SCO ustalono i oparto na zastosowaniu odpowiednich stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych i stawek ryczałtowych stosowanych w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwo członkowskie w odniesieniu do podobnego rodzaju operacji, ale system krajowy nie został wykorzystany w całości. Na przykład w przypadku stawek jednostkowych ustalonych w odniesieniu do kosztów wynagrodzeń opartych na wynagrodzeniu pracowników pracujących w obszarze interesu publicznego w prawie krajowym określono warunki dotyczące stażu pracy (minimalna liczba lat doświadczenia) w celu zastosowania stawki jednostkowej. Warunków tych nie uwzględniono w metodyce stawek jednostkowych.

([32]) Istnienie nieprawidłowości zakłada połączenie trzech elementów, a mianowicie, po pierwsze, istnienia naruszenia mającego zastosowanie prawa, po drugie, faktu, że naruszenie to wynika z działania lub zaniechania ze strony podmiotu gospodarczego, i po trzecie, istnienia rzeczywistej lub potencjalnej szkody dla budżetu Unii Europejskiej. Tego, czy dane zachowanie było zamierzone, czy też było skutkiem niedbalstwa nie można uznać za element niezbędny do stwierdzenia nieprawidłowości w rozumieniu tego przepisu (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 października 2020 r., Elme Messer, C-743/18, EU:C:2020:767, w szczególności pkt 62).

Poniżej przedstawiono ustalenia, które można uznać za błędy lub nieprawidłowości **na poziomie stosowania metodyki**:

— beneficjent nie zastosował uproszczonych metod rozliczania kosztów ustalonych przez instytucję zarządzającą w celu deklarowania wydatków;

— uproszczone metody rozliczania kosztów stosuje się z mocą wsteczną: na przykład zmieniono metodykę ustalania stawki ryczałtowej, a stawka ryczałtowa wzrosła z 2 % do 3 % w przypadku nowo wybranych projektów. Nową stawkę ryczałtową w wysokości 3 % zastosowano jednak w celu refundacji wydatków na operacje już wybrane;

— podwójne deklarowanie tej samej pozycji kosztu: jako kosztu „bazowego" (obliczonego na podstawie zasady rzeczywistych kosztów, kwoty ryczałtowej lub stawki jednostkowej) oraz jako kosztów kwalifikowalnych ujętych w stawce ryczałtowej; Jeżeli koszty objęte stawką ryczałtową są również deklarowane jako rzeczywiste koszty, kwotę zadeklarowaną jako rzeczywiste koszty uznaje się za niekwalifikowalną;

— w przypadku stawek ryczałtowych, kiedy „koszty bazowe" zostały zmniejszone bez proporcjonalnego zmniejszenia „obliczonych" kosztów kwalifikowalnych (ujętych w stawce ryczałtowej). W przypadku wykrycia w trakcie weryfikacji zarządczej lub audytu nieprawidłowości dotyczących kategorii kosztów kwalifikowalnych, do których stosuje się stawkę ryczałtową, konieczne będzie również zmniejszenie całkowitej kwoty refundacji objętej stawką ryczałtową;

— w przypadku kwoty ryczałtowej brak dokumentów potwierdzających dokumentujących produkty lub produkty udokumentowane tylko częściowo, ale opłacone w całości;

— kwota ryczałtowa odpowiadająca konkretnemu spodziewanemu rezultatowi została zadeklarowana Komisji, ale w wyniku audytu uznano, że spodziewany rezultat nie został osiągnięty. Jeżeli spodziewany rezultat zostanie osiągnięty na późniejszym etapie, odpowiednia kwota może zostać zadeklarowana w tym momencie;

— należy skorygować wszystkie nieprawidłowości dotyczące metodyki SCO i jej stosowania.

Przykład 1: EFRR

Gmina otrzymuje dotację w maksymalnej kwocie 1 000 000 EUR kosztów kwalifikowalnych na budowę drogi.

Wniosek o płatność na potrzeby projektu przedstawia się następująco:

Projekt 1: roboty (postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego)	**700 000 EUR**
Projekt 2: pozostałe koszty:	**300 000 EUR**
Bezpośrednie koszty personelu (rodzaj 1)	*50 000 EUR*
Pozostałe koszty bezpośrednie (rodzaj 3)	*242 500 EUR*
Koszty pośrednie (rodzaj 2)	*Bezpośrednie koszty personelu × 15 % = 7 500 EUR*
Koszty zadeklarowane ogółem	**1 000 000 EUR**

Instytucja zarządzająca sprawdza wydatki zadeklarowane przez beneficjenta. W zadeklarowanych bezpośrednich kosztach personelu wykryto wydatki niekwalifikowalne.

Przyjęty wniosek o płatność przedstawia się następująco:

Projekt 1: roboty (postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego)	**700 000 EUR**
Projekt 2: pozostałe koszty:	**288 500 EUR**
Bezpośrednie koszty personelu (rodzaj 1)	*40 000 EUR*
Pozostałe koszty bezpośrednie (rodzaj 3)	*242 500 EUR*

Koszty pośrednie (rodzaj 2)	*Bezpośrednie koszty personelu × 15 %* = **6 000 EUR**
Koszty kwalifikowalne ogółem po odliczeniu proporcjonalnym	**988 500 EUR**

Przykład 2: EFS+

Stawka jednostkowa wynosząca 5 000 EUR jest wypłacana za każdą osobę, która ukończy szkolenie.

Szkolenie rozpoczyna się w styczniu, a kończy w czerwcu. Oczekuje się, że udział w nim weźmie 20 osób. Kwota przewidywanych wydatków kwalifikowalnych wynosi 20 x 5 000 EUR = 100 000 EUR. Co miesiąc podmiot realizujący szkolenie przesyła fakturę na kwotę odpowiadającą 10 % dotacji: 10 000 EUR na koniec stycznia, 10 000 EUR na koniec lutego itd.

Ponieważ jednak żaden uczestnik nie ukończył szkolenia przed końcem czerwca, płatności tych nie można zadeklarować Komisji. Dopiero po wykazaniu, że część osób ukończyła szkolenie, odpowiednie wydatki można zadeklarować Komisji: na przykład jeżeli 15 osób ukończyło szkolenie, wówczas można zadeklarować Komisji kwotę 15 x 5 000 EUR = 75 000 EUR.

ZAŁĄCZNIK 1

Przykłady uproszczonych metod rozliczania kosztów

Niniejszy załącznik zawiera przykład dotacji na rzecz beneficjenta, który **zamierza zorganizować seminarium dla 50 uczestników** w celu przedstawienia nowych narzędzi wdrażania. Personel poświęca czas na planowanie i organizowanie tego wydarzenia, miejsce wydarzenia jest wynajmowane, niektórzy prelegenci przyjeżdżają z zagranicy, trzeba będzie opublikować protokół wydarzenia. Istnieją również koszty pośrednie związane z personelem (koszty obsługi księgowej, wynagrodzenie dyrektora itp.) oraz z energią elektryczną, rachunkami telefonicznymi, wsparciem informatycznym itd.

SCO ustala się na podstawie projektu budżetu zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. b) RWP.

Projekt budżetu przedstawia się następująco, a jego forma zostanie zachowana w odniesieniu do wszystkich możliwości i opcji, tak aby różnice były lepiej widoczne:

Koszty bezpośrednie ogółem	*135 000*		*Koszty pośrednie ogółem*	*15 000*
Bezpośrednie koszty personelu	90 000		Pośrednie koszty personelu	12 000
Koszty pomieszczeń	12 000		Energia elektryczna, telefon itd.	3 000
Koszty podróży	15 000			
Wyżywienie	3 000			
Rozpowszechnianie informacji / promocja	15 000			

Poniżej opisano różne sposoby traktowania tego projektu w zależności od wybranej uproszczonej metody rozliczania kosztów.

Możliwość 1: Stawki jednostkowe (art. 53 ust. 1 lit. b) RWP)

Zasada: całość lub część kosztów kwalifikowalnych oblicza się na podstawie ujętych ilościowo nakładów, produktów lub wyników pomnożonych przez wcześniej ustaloną stawkę jednostkową.

W przypadku seminarium można byłoby ustalić stawkę jednostkową wynoszącą 3 000 EUR na osobę uczestniczącą w seminarium (na podstawie art. 53 ust. 3 lit. b) RWP).

Koszty operacji wyglądałyby następująco:

Maksymalna liczba osób uczestniczących w seminarium = 50

Stawka jednostkowa / osoba uczestnicząca w seminarium = 3 000 EUR

Koszty kwalifikowalne ogółem = 50 x 3 000 EUR = 150 000 EUR.

Jeżeli w seminarium weźmie udział 48 osób, koszt kwalifikowalny wynosi: 48 x 3 000 EUR = 144 000 EUR

Ścieżka audytu w przypadku wydatków refundowanych zgodnie z metodyką SCO:

— metodyka wykorzystywana do ustalenia wartości stawki jednostkowej powinna być udokumentowana i przechowywana;

— stawka jednostkowa i czynniki uruchamiające płatność muszą być jasno wskazane w dokumencie określającym warunki wsparcia operacji;

— dowód uczestnictwa w seminarium (listy obecności).

Uwaga: W tym przykładzie nie trzeba weryfikować, czy uczestnicy spełniają kryteria kwalifikowalności. Zawsze kiedy uczestnicy objęci projektem muszą odpowiadać określonemu profilowi, trzeba jednak zweryfikować, czy spełniają kryteria kwalifikowalności.

Pełna ścieżka audytu musi być zgodna z załącznikiem XIII do RWP.

Możliwość 2: Kwoty ryczałtowe (art. 53 ust. 1 lit. c) RWP)

Zasada: całość lub część kosztów kwalifikowalnych operacji podlega refundacji na podstawie jednej wcześniej ustalonej kwoty, zgodnie z wcześniej ustalonymi warunkami umowy dotyczącej działań lub produktów (kwota ta odpowiada 1 jednostce). Dotacja jest wypłacana, jeżeli wcześniej ustalone warunki umowy dotyczące działań lub produktów zostaną spełnione.

Można byłoby ustalić kwotę ryczałtową w wysokości 150 000 EUR na potrzeby *organizacji seminarium* (niezależnie od liczby uczestników) służącego przedstawieniu nowych narzędzi wdrażania, która to kwota obliczona jest na podstawie art. 53 ust. 3 lit. b) RWP.

Kwota refundacji wyglądałaby następująco:

Cel kwoty ryczałtowej = zorganizowanie seminarium służącego przedstawieniu nowych narzędzi wdrażania

Koszt kwalifikowalny ogółem = 150 000 EUR

Jeżeli seminarium zostanie zorganizowane, a nowe narzędzia wdrażania zostaną przedstawione, kwota ryczałtowa w wysokości 150 000 EUR jest kwalifikowalna. Jeżeli seminarium nie zostanie zorganizowane lub nowe narzędzia wdrażania nie zostaną przedstawione, nie zostanie dokonana żadna płatność.

Ścieżka audytu w przypadku wydatków refundowanych w oparciu o SCO:

— metodyka wykorzystywana do ustalenia wartości kwoty ryczałtowej powinna być udokumentowana i przechowywana,

— kwoty ryczałtowe i czynniki uruchamiające płatność muszą być jasno wskazane w dokumencie określającym warunki wsparcia,

— niezbędne są dowody potwierdzające odbycie się seminarium i jego treść (artykuły prasowe, zaproszenie i program, zdjęcia itp.).

Pełna ścieżka audytu musi być zgodna z załącznikiem XIII do RWP.

Możliwość 3: Finansowanie w oparciu o stawki ryczałtowe (art. 53 ust. 1 lit. d) RWP)

Uwaga: Kwoty wynikające z obliczeń są zaokrąglone.

Zasada ogólna: poszczególne kategorie kosztów kwalifikowalnych, które są jasno sprecyzowane z wyprzedzeniem, oblicza się przez zastosowanie odsetka ustalonego ex ante do jednej lub do kilku innych kategorii kosztów kwalifikowalnych.

Porównując systemy finansowania według stawek ryczałtowych, należy zawsze porównywać wszystkie niżej wymienione elementy metody, a nie tylko stawki:

— kategorie kosztów kwalifikowalnych, do których stosuje się stawkę ryczałtową („podstawa”),

— samą stawkę ryczałtową,

— kategorie kosztów kwalifikowalnych obliczonych w oparciu o stawkę ryczałtową,

— w stosownych przypadkach kategorie kosztów kwalifikowalnych, do których nie stosuje się stawki ryczałtowej i które nie są obliczane w oparciu o stawkę ryczałtową.

Wariant 1: Zasada ogólna finansowania według stawek ryczałtowych

Państwo członkowskie stosuje art. 53 ust. 3 lit. b) RWP do ustalenia stawki ryczałtowej na poziomie 47 %, która będzie stosowana do wszystkich kosztów personelu (zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich) w celu obliczenia pozostałych kosztów w ramach operacji:

Kategorie kosztów kwalifikowalnych, do których stawka ma być stosowana w celu obliczenia kwot pozostałych kosztów kwalifikowalnych (rodzaj 1)	Koszty personelu = 90 000 + 12 000 = 102 000 EUR

Sama stawka ryczałtowa	47 %
*Pozostałe kategorie kosztów kwalifikowalnych, które zostaną **obliczone** w oparciu o stawkę ryczałtową (rodzaj 2)*	Pozostałe koszty = 47 % kosztów personelu = 47 % x 102 000 = 47 940 EUR
Pozostałe kategorie kosztów kwalifikowalnych, do których nie stosuje się stawki ryczałtowej i które nie są obliczane w oparciu o stawkę ryczałtową (rodzaj 3)	Nie dotyczy

=> Koszty kwalifikowalne ogółem = 102 000 + 47 940 = 149 940 EUR.

Refundacja wydatków przybiera następującą formę:

Koszty personelu (rodzaj 1):	102 000		Pozostałe koszty (rodzaj 2) = 47 % kosztów personelu	47 940
Bezpośrednie koszty personelu	90 000		*(Obliczone)*	
Pośrednie koszty personelu	12 000		Koszty kwalifikowalne ogółem	149 940

(Na ogół w oparciu o rzeczywiste koszty)

Ścieżka audytu w przypadku wydatków refundowanych w oparciu o SCO:

Kategorie kosztów kwalifikowalnych, do których stawka ma być stosowana w celu obliczenia kwot pozostałych kosztów kwalifikowalnych	Koszty bezpośrednie = — jasne zdefiniowanie, co stanowi koszty personelu; — dowód poniesienia tych kosztów (odcinki wypłaty, w stosownych przypadkach karty czasu pracy itd.)
Stawka ryczałtowa	— metodyka zastosowana do określenia wartości stawki ryczałtowej powinna być udokumentowana i przechowywana, w tym dowód konieczności ujęcia wszystkich odnośnych kategorii kosztów — dokument określający warunki wsparcia operacji z podaniem stawki ryczałtowej.

Wariant 2: Finansowanie w oparciu o stawki ryczałtowe w przypadku kosztów pośrednich

Państwo członkowskie opracowuje system stawek ryczałtowych, w którym do kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich stosuje się stawkę ryczałtową w wysokości 11,1 %, zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. b) RWP.:

Kategorie kosztów kwalifikowalnych, do których stawka ma być stosowana w celu obliczenia kwot kwalifikowalnych kosztów pośrednich (rodzaj 1)	Kwalifikowalne koszty bezpośrednie = 135 000 EUR
Stawka ryczałtowa	11,1 %
*Kategorie kosztów kwalifikowalnych, które zostaną **obliczone** w oparciu o stawkę ryczałtową (rodzaj 2)*	Koszty pośrednie (obliczone) = 11,1 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich = 11,1 % x 135 000 = 14 985 EUR
Kategorie kosztów kwalifikowalnych, do których nie stosuje się stawki ryczałtowej i które nie są obliczane w oparciu o stawkę ryczałtową (rodzaj 3)	Nie dotyczy, ponieważ nie ma innych kosztów kwalifikowalnych.

=> Koszty kwalifikowalne ogółem = 135 000 + 14 500 = 149 500 EUR

Refundacja kosztów przybiera następującą formę:

Koszty bezpośrednie (rodzaj 1)	*135 000*
Bezpośrednie koszty personelu	90 000
Koszty pomieszczeń	12 000
Koszty podróży	15 000
Wyżywienie	3 000
Rozpowszechnianie informacji / promocja	15 000

(Na ogół w oparciu o rzeczywiste koszty)

Koszty pośrednie (rodzaj 2) = 11,1 % kosztów bezpośrednich	14 985

(Obliczone)

Koszty kwalifikowalne ogółem	149 985

Ścieżka audytu:

Kategorie kosztów kwalifikowalnych, na podstawie których stawka ryczałtowa ma być stosowana w celu obliczenia kwot kwalifikowalnych	Koszty bezpośrednie = — jasne zdefiniowanie, co stanowi koszty bezpośrednie, — dowód poniesienia tych kosztów (odcinki wypłaty, w stosownych przypadkach karty czasu pracy, potwierdzenie podjęcia działań promocyjnych i faktura, bilety na podróż itd.)
Stawka ryczałtowa	— metodyka wykorzystywana do ustalenia wartości stawki ryczałtowej powinna być udokumentowana i przechowywana, — dokument określający warunki wsparcia operacji z podaniem stawki ryczałtowej.

ZAŁĄCZNIK 2

Jak wypełnić aneks 1 do załączników V i VI do RWP

Wkład Unii w oparciu o stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe

Wzór formularza na potrzeby przekazywania danych do przeanalizowania przez Komisję (art. 94)

Data złożenia propozycji	15 maja 2024 r.

Niniejszy aneks nie jest wymagany w przypadku stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów na poziomie Unii ustanowionych w akcie delegowanym, o którym mowa w art. 94 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów.

A. **Podsumowanie głównych elementów**

Priorytet	Fundusz	Cel szczegółowy	Kategoria regionu	Szacunkowy udział łącznej alokacji finansowej w ramach priorytetu, do którego stosowane będą uproszczone metody rozliczania kosztów (SCO), w %	Rodzaj(e) operacji objętej(-ych) finansowaniem		Wskaźnik uruchamiający refundację kosztów		Jednostka miary wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów	Rodzaj SCO (stawki jednostkowe, kwota ryczałtowa lub stawka ryczałtowa)	Kwota (w EUR) lub wartość procentowa (w przypadku stawek ryczałtowych) SCO
					Kod 1 ([1])	Opis	Kod 2 ([2])	Opis			
2	EFRR	RSO2.2	Słabiej rozwinięte	0,15 %	053. Inteligentne systemy energetyczne (w tym inteligentne sieci i systemy TIK) oraz związane z nimi magazynowanie	Urządzenie do magazynowania energii		Moc zainstalowanego urządzenia do magazynowania energii	kWh	Stawka jednostkowa	100 EUR = stawka jednostkowa za kWh w odniesieniu do litowo-żelazowo-fosforanowego urządzenia do magazynowania energii 70 EUR = stawka jednostkowa za kWh w odniesieniu do litowo-jonowego urządzenia do magazynowania energii
2	FS	RSO2.2		0,10 %	053. Inteligentne systemy energetyczne (w tym inteligentne sieci i systemy TIK) oraz związane z nimi magazynowanie	Urządzenie do magazynowania energii		Moc zainstalowanego urządzenia do magazynowania energii	kWh	Stawka jednostkowa	100 EUR = stawka jednostkowa za kWh w odniesieniu do litowo-żelazowo-fosforanowego urządzenia do magazynowania energii 70 EUR = stawka jednostkowa za kWh w odniesieniu do litowo-jonowego urządzenia do magazynowania energii

([1]) Oznacza kod dla wymiaru „Zakres interwencji" w tabeli 1 załącznika I do RWP (lub kod w załączniku VI do rozporządzeń w sprawie FAMI, IZGW i FBW).
([2]) Oznacza kod wspólnego wskaźnika, o ile ma zastosowanie.

A – Podsumowanie głównych elementów
W tabeli w części A aneksu 1 do załącznika V lub załącznika VI do RWP podsumowano informacje przedstawione w części B w odniesieniu do każdej SCO. W SFC w części A aneksu 1 automatycznie zostaną pobrane informacje z części B i zostanie utworzona tabela podsumowująca w podziale na priorytety/fundusze/kategorię regionu/cel szczegółowy/rodzaj operacji i wskaźnik uruchamiający refundację kosztów. W związku z tym liczba wierszy w tabeli A będzie zależała od specyfiki systemów SCO zawartych w aneksie 1. W SFC istnieją cztery pola, które należy wprowadzić ręcznie w części A, tj.: — Szacunkowy udział łącznej alokacji finansowej w ramach priorytetu, do którego stosowane będą SCO: informacje, które należy podać, znajdują się na poziomie każdego wiersza w części A (zob. powyżej dla każdego wiersza). Jeżeli dla tych samych SCO istnieje kilka wierszy w ramach osi priorytetowej, suma wszystkich tych wierszy musi być równa szacunkowemu udziałowi łącznej alokacji finansowej w ramach priorytetu, do którego będą stosowane SCO. — Kod rodzaju(-ów) operacji objętej(-ych) SCO: należy wybrać kod(-y) pola(pól) interwencji, do których będą miały zastosowanie SCO. Wyboru dokonuje się z wykazu kodów rodzaju operacji w załączniku I do RWP, który zawiera wszystkie kody obszaru interwencji (i ich opis) ważne dla celu szczegółowego, funduszu i funduszu oraz wybrane w tabeli 4 dla tego priorytetu, funduszu, kategorii regionu, celu szczegółowego. W przypadku FAMI, IZGW i FBW wyboru dokonuje się z wykazu kodów obszaru interwencji w załączniku VI do rozporządzeń w sprawie FAMI, IZGW i FBW. Jeżeli system SCO ma zastosowanie do wszystkich/znacznej liczby rodzajów interwencji w ramach programu, należy wybrać jeden rodzaj interwencji w części A (w miarę możliwości najistotniejszy dla systemu SCO) i wskazać w części B (w części „Opis operacji") wszystkie pozostałe rodzaje interwencji objęte systemem SCO. — Kod wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów: pole to jest obowiązkowe, jeżeli w ramach SCO stosuje się wspólne wskaźniki. Wskaźnik należy wybrać z listy rozwijanej zawierającej wszystkie kody wspólnych wskaźników (i ich opis), produkt i rezultat, które zastosowano już w tabelach 2 i 3 w odniesieniu do kombinacji priorytetu, funduszu, kategorii regionu, celu szczegółowego. Pole należy pozostawić puste, jeżeli w ramach SCO stosuje się wskaźniki specyficzne dla programu. — SCO nie mają zastosowania: możliwe jest, że jeden cel szczegółowy obejmuje wiele priorytetów lub funduszy lub kategorii regionów, lecz niektóre z tych priorytetów lub funduszu lub kategorii regionu nie są objęte proponowanym systemem SCO w aneksie 1. W części A aneksu 1 zostaną jednak utworzone oddzielne wiersze dla każdego priorytetu/funduszu/kategorii regionu objętych danym celem szczegółowym (tj. nawet dla tych, które nie są objęte systemem SCO). W takim przypadku należy zaznaczyć pole w kolumnie „SCO nie mają zastosowania" w odniesieniu do tych priorytetów/funduszy/kategorii regionu, do których system SCO nie ma zastosowania.

B – Szczegółowe informacje w podziale na rodzaj operacji (należy wypełnić dla każdego rodzaju operacji)		
Pytanie	Uwagi	Przykład
1. Opis rodzaju operacji, w tym harmonogram realizacji	Operacje powinny być jasno opisane i obejmować wszystkie elementy, tj. kwalifikujące się działania, beneficjentów, oczekiwane produkty, czas trwania, a także wkład operacji w osiągnięcie celów programu. Należy również wskazać harmonogram realizacji, tj. przewidywaną datę rozpoczęcia wyboru operacji i przewidywaną datę ich zakończenia. Należy również przedstawić odpowiednie informacje w celu wykazania, że operacje nie zostały fizycznie ukończone/w pełni zrealizowane.	**EFRR** Wsparcie na rzecz instalacji indywidualnych urządzeń do magazynowania energii dla konsumentów (gospodarstw domowych) zamierzających produkować energię elektryczną na potrzeby gospodarstwa domowego. Realizacja tych działań zachęci gospodarstwa domowe do wyboru rozwiązań w zakresie energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii. Planuje się, że wsparcie zostanie przyznane gospodarstwom domowym posiadającym jednorodzinny budynek mieszkalny lub altanę (dom ogrodowy), które są zarejestrowane w krajowym rejestrze gruntów i w których zainstalowały elektrownię słoneczną lub wiatrową lub zamierzają zainstalować elektrownię słoneczną lub wiatrową do dnia złożenia wniosku o refundację.

	Informacje te powinny być zgodne z częścią A – Rodzaj(-e) operacji objętych SCO. W stosownych przypadkach należy pamiętać o wskazaniu wszystkich obszarów interwencji w programie objętym systemem SCO (zob. wyjaśnienia powyżej w części A – Kod rodzaju(-ów) operacji objętych SCO).	Operacja przyczyni się do osiągnięcia celów w ramach CS 2 priorytetu 2 programu na lata 2021–2027 – działanie „Promowanie wytwarzania energii elektrycznej z OZE oraz wdrażanie rozwiązań w zakresie magazynowania energii w gospodarstwach domowych”. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia wyboru tego działania to III kwartał 2024 r. i II kwartał 2028 r.
2. Cel(e) szczegółowy(e)	Cel szczegółowy powinien być zgodny z rodzajami operacji objętych programem.	**EFRR** RSO 2.2
3. Wskaźnik uruchamiający refundację kosztów	Wskaźnik ten powinien być odpowiedni dla rodzaju operacji i powinien być jasny, mierzalny i prosty. Wskaźniki te mogą być: — oparte na rodzaju kosztów: sformułowane z uwzględnieniem kategorii kosztów, do których stosuje się SCO; — oparte na procesie: wskaźniki sformułowane z uwzględnieniem kategorii jednostek nakładów; — oparte na rezultacie (lub oparte na wyniku): wskaźniki sformułowane z uwzględnieniem rezultatów/wyników/spodziewanych rezultatów w ramach operacji. Uwaga: w miarę możliwości zaleca się ustanowienie wskaźników parasolowych, aby uniknąć mnożenia stosowanych wskaźników. Przykład: zamiast ustalać trzy różne wskaźniki – moc zainstalowanych pomp typu powietrze-woda; moc zainstalowanych gazowych pomp ciepła, moc pomp typu woda-woda – można określić tylko jeden wskaźnik – moc instalacji wytwarzających ciepło w gospodarstwach domowych i określić trzy różne wartości dla każdej instalacji.	**EFRR** — moc zainstalowanego urządzenia do magazynowania energii; — budynki mieszkalne (mieszkalnictwo socjalne) o lepszej charakterystyce energetycznej; — przeprowadzenie cyfrowej diagnostyki MŚP; — sporządzenie i zatwierdzenie sprawozdań z konsultacji; — udział MŚP w targach międzynarodowych; — wyszkoleni pracownicy MŚP uzyskujący świadectwo ukończenia szkolenia. **EFS+** — liczba godzin pracy osób prowadzących szkolenia; — liczba godzin odbytego szkolenia przez uczestników; — osoba zaangażowana w znalezienie pracy przez służby zatrudnienia; — pomyśle ukończenie szkolenia przez uczestnika. **Wszystkie fundusze** — bezpośrednie koszty personelu w celu obliczenia kosztów pośrednich lub wszystkich innych kosztów kwalifikowalnych operacji (np. podróży, zakwaterowania itp.)
4. Jednostka miary wskaźnika uruchamiającego refundację kosztów	Jednostka miary powinna odpowiadać wskaźnikowi i być odpowiednia dla rodzaju operacji.	**EFRR:** — kilowatogodzina (kWh) — liczba (mieszkań, sprawozdań z konsultacji/MŚP, pracowników itp.) **EFS+** — liczba (godzin, uczestników szkolenia, osób itp.)
5. Standardowa stawka jednostkowa, kwota ryczałtowa lub stawka ryczałtowa	Powinny odpowiadać rodzajowi opracowanych SCO.	**EFRR:** Stawka jednostkowa **EFS+** Stawka jednostkowa
6. Kwota na każdą jednostkę miary lub wartość procentowa (w przypadku stawek ryczałtowych) SCO	Należy podać indywidualną(-e) kwotę(-y) lub stawkę ryczałtową SCO. Uwaga: w przypadku wskaźników parasolowych pole powinno zawierać kwoty dotyczące każdego rodzaju indywidualnego spodziewanego rezultatu objętego SCO.	**EFRR:** 100 EUR = stawka jednostkowa za kWh w odniesieniu do litowo-żelazowo-fosforanowego urządzenia do magazynowania energii 70 EUR = stawka jednostkowa za kWh w odniesieniu do litowo-jonowego urządzenia do magazynowania energii

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7467/oj

7. Kategorie kosztów objęte stawkami jednostkowymi, kwotami ryczałtowymi lub stawkami ryczałtowymi	Przedstawienie jasnego opisu kategorii kosztów objętych SCO w celu zapewnienia, aby nie dochodziło do podwójnego finansowania kosztów (zwłaszcza w przypadku połączenia SCO).	**EFRR:** Stawka jednostkowa obejmie następujące kategorie kosztów: koszt zakupu urządzenia do magazynowania energii, zakup niezbędnych akcesoriów do instalacji urządzenia do magazynowania energii (ładowarka/inwerter hybrydowy itp.), koszt instalacji.
8. Czy wymienione kategorie kosztów pokrywają wszystkie wydatki kwalifikowalne w ramach danej operacji? (T/N)	Jest to pole zawierające odpowiedzi „Tak/Nie” Jeżeli nie wszystkie koszty są objęte SCO, w polu 7 należy opisać, które kategorie kosztów są zgłaszane oprócz kategorii objętych SCO.	**EFRR:** Tak
9. Metoda korekt(y)	Należy wskazać częstotliwość, datę graniczną i harmonogram korekt oraz wyraźne odniesienie do konkretnego wskaźnika. Należy wyjaśnić źródła, na których opiera się ten wskaźnik (przepisy krajowe lub inne, w tym, w stosownych przypadkach, link do strony internetowej, na której opublikowano ten wskaźnik) oraz kiedy rozpoczyna się stosowanie skorygowanej kwoty.	**EFRR:** Stawki jednostkowe są aktualizowane raz w roku przed końcem pierwszego kwartału roku N na warunkach określonych poniżej: — uwzględnienie zmiany stawki VAT określonej w ustawie o VAT; — zgodnie ze zmianami wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) publikowanymi przez Krajowy Urząd Statystyczny. Procentowy wzrost/spadek oblicza się z uwzględnieniem zmiany wskaźnika w okresie między ostatnim miesiącem dostosowania stawek jednostkowych a miesiącem, w którym dokonano korekty. Ponownie obliczone stawki jednostkowe będą stosowane do operacji w ramach zaproszeń do składania wniosków ogłoszonych po dostosowaniu.
10. Weryfikacja osiągnięcia jednostek — należy opisać, jaki(e) dokument(y)/system będzie(-ą) wykorzystany(-e) w celu sprawdzenia, czy osiągnięto dostarczone jednostki; — należy opisać, co będzie sprawdzane w trakcie weryfikacji zarządczych i przez kogo; — należy opisać, jakie rozwiązania zostaną przyjęte w celu gromadzenia i przechowywania stosownych danych/ dokumentów.	Należy jasno opisać dokument(-y)/system(-y) stosowany(-e) do przeprowadzenia weryfikacji; organ(-y) przeprowadzające weryfikację zarządczą i dokumenty, które należy sprawdzić podczas tej weryfikacji; rozwiązania w celu gromadzenia i przechowywania stosownych danych.	**EFRR:** W celu uzyskania płatności na podstawie stawek jednostkowych zebrane zostaną następujące dokumenty potwierdzające: — uzasadnienie nabycia i instalacji sprzętu oraz przejęcia (przekazanie-odbiór sprzętu; oświadczenie wykonawcy o jakości prac wykonanych zgodnie z wymogami przepisów regulujących instalację urządzeń do magazynowania energii); — szczegóły techniczne sprzętu (paszport instalacji lub specyfikacja techniczna), które muszą określać rodzaj zakupionej instalacji (litowo-żelazowo-fosforanowa lub litowo-jonowa) oraz moc. IZ przeprowadzi weryfikacje zarządcze zgodnie z obowiązującymi procedurami. Odpowiednie dokumenty będą przechowywane zgodnie z opisem systemu zarządzania i kontroli i będą dostępne w elektronicznym systemie monitorowania programu.

11. Możliwe niepożądane zachęty, środki łagodzące oraz szacowany poziom ryzyka (wysoki/średni/niski)	Należy wyjaśnić, w jaki sposób stosowanie SCO może negatywnie wpłynąć na realizację operacji (w przeciwieństwie do wykorzystania rzeczywistych kosztów), poprzez wskazanie poziomu ryzyka (niski/średni/wysoki), a także planowanych środków łagodzących. W przypadku połączenia SCO zawsze istnieje ryzyko podwójnego finansowania – należy opisać środki mające na celu ograniczenie ryzyka.	**EFRR:** Na rynku mogą pojawić się nowe rozwiązania technologiczne prowadzące do znacznych zmian w kosztach urządzeń do magazynowania energii lub do konieczności połączenia kilku technologii, co będzie wymagało zmiany stawek. Poziom ryzyka: Średni Środki łagodzące: W celu obliczenia stawek jednostkowych dla nowych rozwiązań technologicznych przeprowadzone zostanie nowe badanie cen rynkowych. Metodyka zostanie przedłożona Komisji Europejskiej do zatwierdzenia w drodze zmiany programu.
12. Łączna kwota (krajowa i unijna) oczekiwanej na tej podstawie refundacji od Komisji	Powinna być zgodna z częścią A –Szacunkowy udział łącznej alokacji finansowej w ramach priorytetu, do którego stosowane będą SCO w %. W tym miejscu należy jednak wskazać łączną kwotę, która ma zostać wydana na SCO.	5 000 000 EUR

C – Obliczanie standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych		
Uwaga ogólna: Ze względu na ograniczenie znaków w SFC dostarczone informacje powinny stanowić krótkie podsumowanie bardziej szczegółowych informacji zawartych w ocenie instytucji audytowej. W razie potrzeby do systemu można przesłać inne dokumenty potwierdzające za pośrednictwem sekcji „Ogólne -> Dokumenty".		
Pytanie	Uwagi	Przykład
1. Źródło danych wykorzystanych do obliczenia standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych (kto przygotował, zgromadził i zapisał dane; miejsce przechowywania danych; daty graniczne; walidacja itd.).	Należy opisać źródła danych (czy wykorzystano wszystkie dane czy próbę?), wyraźnie wskazując ramy czasowe danych. Jeżeli niektórych projektów nie uwzględniono w analizie, należy podać uzasadnienie. Należy przedstawić wyczerpujące kategorie kosztów (koszty) wykorzystane do obliczenia SCO. Należy opisać ustalenia mające na celu zapewnienie aktualności wykorzystanych danych. W przypadku wykorzystania innych obiektywnych danych lub ekspertyzy należy upewnić się, że dane są dostępne, aby wykazać, że obliczenia są spójne, kompletne itp.	Przykład 1: instytucja zarządzająca przeprowadziła badanie cen rynkowych w okresie od kwietnia do czerwca 2022 r., przeprowadzając rozmowy z dostawcami nowych rozwiązań technologicznych w zakresie urządzeń do magazynowania energii. Wykaz dostawców opiera się na informacjach na temat podmiotów prawnych i ich działalności z krajowej bazy danych, która jest publicznie dostępna na stronie internetowej. Baza danych jest dostępna w załączniku i zarejestrowana w systemie informatycznym IZ. Przykład 2: stawkę jednostkową obliczono na podstawie danych historycznych programu. Instytucja zarządzająca wybrała wszystkie operacje finansowane w okresie programowania 2014–2020 związane z efektywnością energetyczną. Dane są przechowywane w systemie informatycznym IZ i zostały zatwierdzone w drodze weryfikacji zarządczych i audytów.

2. Należy określić, dlaczego proponowana metoda i obliczenia na podstawie art. 94 ust. 2 są właściwe dla danego rodzaju operacji.	Czy proponowane SCO odzwierciedlają rzeczywistość? Dlaczego są potrzebne? Jakie uproszczenia wprowadzają i kogo dotyczą? Dlaczego stosowana jest konkretna metoda obliczania? Czy stosuje się średnią (lub średnią arytmetyczną, medianę)? Dlaczego stosuje się konkretną próbę (w stosownych przypadkach)?	Przykład 1: metodyka ta jest odpowiednia dla konkretnego rodzaju działania, ponieważ badanie przeprowadzono na podstawie analizy cen rynkowych; przeanalizowano również przepisy krajowe dotyczące kwestii związanych z badaniem. Do obliczenia stawek jednostkowych można zastosować jedynie metodę analizy cen rynkowych, ponieważ urządzenia do magazynowania energii są nowe na rynku, ich zakup nie był finansowany z żadnego budżetu UE ani z budżetu państwa przed rozpoczęciem badania, w związku z czym dane historyczne nie są dostępne. 80 % wszystkich dostawców odpowiedziało na wniosek. Przykład 2: operacje finansowane w okresie programowania 2014–2020 stanowiące źródło obliczeń mają jednorodny charakter. Metodyka opiera się na rzeczywistych kosztach zweryfikowanych przez instytucję zarządzającą i zapewnia obiektywnie mierzalne rezultaty. Ten sam rodzaj operacji będzie finansowany w okresie programowania 2021–2027. Realizacja tych operacji w oparciu o faktycznie poniesione koszty stanowi niezwykle istotne obciążenie administracyjne dla beneficjentów i w całym łańcuchu zarządzania. Obciążenie to zostaje znacznie ograniczone dzięki dokonaniu refundacji na rzecz beneficjentów przy zastosowaniu SCO.
3. Należy określić sposób dokonania obliczeń, w tym w szczególności założenia przyjęte w odniesieniu do jakości lub ilości danych. W stosownych przypadkach należy zastosować dane statystyczne i poziomy odniesienia oraz przedstawić je – na wniosek – w formacie pozwalającym na wykorzystanie przez Komisję.	Należy opisać obliczenia krok po kroku oraz sposób, w jaki uzyskano kwotę/procent (w przypadku finansowania według stawek ryczałtowych). W przypadku doboru próby należy wyjaśnić, w jaki sposób tego dokonano i dlaczego. W przypadku danych wyłączonych (wartości odstających) należy wyjaśnić swoje rozumowanie. Należy unikać zaokrąglania w górę, ponieważ może istnieć ryzyko zawyżania wartości SCO. Ostrożnym podejściem byłoby zaokrąglanie w dół.	Przykład 1: przeanalizowano ramy prawne regulujące warunki dotyczące urządzeń do magazynowania energii w państwie członkowskim. Na podstawie tej analizy określono minimalne wymogi techniczne. Dostawcom zidentyfikowanym w krajowej bazie danych wysłano badanie. Na pytania zawarte w badaniu odpowiedziało 80 % dostawców. Po uzyskaniu wyników badania postanowiono dokonać rozróżnienia między urządzeniami do magazynowania energii a ich technologią przy obliczaniu średnich cen, ponieważ zaobserwowano znaczne różnice cen między tymi różnymi technologiami. Wybrano najczęściej stosowane technologie, a stawkę jednostkową obliczono jako średnią cen uzyskanych w ramach badania. Obliczenia te są dostępne w załączniku 2 i przechowywane w systemie informatycznym IZ. W ramach funkcji statystycznej x sprawdzono, czy w danych nie występują wartości odstające i czy nie wyłączono żadnych kwot. Przykład 2: na podstawie danych historycznych zdecydowano się wprowadzić rozróżnienie między renowacją energetyczną budownictwa o charakterze indywidualnym a renowacją budownictwa o charakterze zbiorowym. Stawkę jednostkową obliczono jako średnią kosztów renowacji energetycznej budownictwa o charakterze indywidualnym i zbiorowym. Obliczenia te są dostępne w załączniku 1 i przechowywane w systemie informatycznym IZ.

4. Należy wyjaśnić, w jaki sposób zapewniono, by jedynie wydatki kwalifikowalne były uwzględniane przy obliczaniu standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych.	Chodzi tu o wiarygodność danych. Należy wyjaśnić, dlaczego wykorzystane dane są znaczące. Np. w przypadku historycznych danych dotyczących programu, że zostały one zweryfikowane w drodze weryfikacji zarządczych i że wszelkie ustalenia z audytu zostały skorygowane lub, w przypadku statystyk krajowych, że podstawa danych nie obejmuje żadnych elementów, które nie są uznawane za kwalifikowalne.	Przykład 1: obliczenie stawek jednostkowych obejmuje wyłącznie dane właściwe dla analizy: — na podstawie wykazu dostawców wyeliminowano niektóre przedsiębiorstwa, które wskazały, że nie świadczą konkretnych usług lub nie mogą przedłożyć odpowiedzi na badanie; — rozważono minimalne wymogi techniczne dotyczące urządzeń do magazynowania energii określone w przepisach krajowych; — założenia badania zweryfikowano w ramach programu statystycznego. Obliczenie stawek jednostkowych opiera się na wynikach analizy korelacji. Przykład 2: do obliczeń wykorzystano wyłącznie operacje związane z renowacjami zwiększającymi efektywność energetyczną. Wykluczono następujące operacje dotyczące renowacji niezwiązanych z efektywnością energetyczną: (wykaz operacji). W ramach finansowanych operacji zweryfikowano kategorie kosztów i w obliczeniach uwzględniono jedynie koszty objęte SCO. Wszystkie kategorie kosztów wykorzystane do obliczenia stawki jednostkowej zostały sprawdzone i zatwierdzone przez instytucję zarządzającą i instytucję audytową.
5. Ocena przez instytucję(-e) audytową(-e) metody obliczania i kwot oraz ustaleń mających zapewnić weryfikację danych, ich jakość, sposób gromadzenia i przechowywania.	Pozytywna ocena *ex ante* przez IA jest obowiązkowa i zostanie zamieszczona w SFC w sekcji „Ogólne -> Dokumenty”.	Przykład 1: na podstawie oceny badania dotyczącego ustalenia SCO instytucja audytowa może potwierdzić, że proponowana struktura jest zgodna z wymogami regulacyjnymi, w szczególności: a) metoda obliczania jest rzetelna, prawidłowa i weryfikowalna; b) wykorzystane dane opierają się na innych obiektywnych informacjach (badanie cen rynkowych). wykorzystane dane oceniono jako wiarygodne i właściwe dla danego rodzaju operacji; c) kategorie i rodzaje wydatków uwzględniane przy ustalaniu SCO są zgodne z odpowiednimi krajowymi i unijnymi zasadami kwalifikowalności, w szczególności z zasadami określonymi w art. 64 i 67 RWP; d) z dostępnych informacji na temat struktury stawek jednostkowych wynika, że nie istnieje ryzyko podwójnego finansowania tych samych kosztów (przedmiotowe SCO nie obejmują wszystkich kosztów operacji, dodatkowe koszty refundowane w ramach innych SCO nie powielają się ani nie pokrywają tych samych kosztów); e) ustalone kwoty SCO na jednostkę miary są zgodne z przyjętymi założeniami i danymi wykorzystanymi do określenia kwot; f) opis metody dostosowania zawiera wystarczające informacje na temat warunków i harmonogramu jej stosowania, warunki są jasne i mierzalne, a metodę uznaje się za właściwą. W odniesieniu do środków mających na celu zapewnienie weryfikacji, jakości, gromadzenia i przechowywania danych planuje się wykorzystanie odpowiednich dokumentów potwierdzających i systemu w celu potwierdzenia osiągnięcia pośredniej liczby jednostek i przechowywania danych.

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7467/oj

		Przykład 2: pozytywna ocena instytucji audytowej zgodnie ze sprawozdaniem z oceny instytucji audytowej (w załączniku).

ZAŁĄCZNIK 3

Przykład zgodności uproszczonych metod rozliczania kosztów z zasadami pomocy państwa

Przedsiębiorstwo otrzymuje dotację w ramach programu pomocy państwa na realizację projektu szkoleń dla swoich pracowników. Kwota wsparcia publicznego wynosi 387 000 EUR Kwota tej pomocy jest niższa od progu pomocy powodującego obowiązek zgłoszenia w wysokości 3 mln EUR określonego w art. 4 ust. 1 lit. n) GBER w odniesieniu do szkoleń i spełnione są wszystkie pozostałe warunki określone w GBER w odniesieniu do takiej pomocy. A zatem ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych ma zastosowanie.

Beneficjent i instytucja zarządzająca zgadzają się stosować stawki jednostkowe w celu ustalenia kosztu kursu w przeliczeniu na uczestnika.

W odniesieniu do pomocy szkoleniowej art. 31 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych stanowi, co następuje:

1) Pomoc szkoleniowa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 Traktatu i wyłączona z obowiązku zgłoszenia, o którym mowa w art. 108 ust. 3 Traktatu, jeżeli spełnione są warunki ustanowione w niniejszym artykule i w rozdziale I.
2) Pomocy nie przyznaje się na szkolenia prowadzone przez przedsiębiorstwa w celu przestrzegania obowiązkowych norm krajowych w zakresie szkoleń.
3) Za koszty kwalifikowalne uznaje się:
   a) koszty zatrudnienia wykładowców poniesione za godziny, podczas których wykładowcy uczestniczą w szkoleniu;
   b) koszty operacyjne wykładowców i uczestników szkolenia bezpośrednio związane z projektem szkoleniowym, takie jak koszty podróży, koszty zakwaterowania, materiały bezpośrednio związane z projektem, amortyzacja narzędzi i wyposażenia w zakresie, w jakim są wykorzystywane wyłącznie na potrzeby projektu szkoleniowego;
   c) koszty usług doradczych związanych z projektem szkoleniowym;
   d) koszty zatrudnienia osób szkolonych i ogólne koszty pośrednie (koszty administracyjne, wynajem, koszty ogólne) poniesione za godziny, podczas których osoby szkolone biorą udział w szkoleniu.
4) Intensywność pomocy nie przekracza 50 % kosztów kwalifikowalnych. Intensywność pomocy można zwiększyć maksymalnie do 70 % kosztów kwalifikowalnych w następujący sposób:
   a) o 10 punktów procentowych w przypadku szkoleń dla pracowników niepełnosprawnych lub znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji;
   b) o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorstwa i o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małego przedsiębiorstwa.
5) W przypadku pomocy przyznawanej w sektorze transportu morskiego jej intensywność może zostać zwiększona do 100 % kosztów kwalifikowalnych, jeżeli spełnione są następujące warunki:
   a) uczestnicy szkolenia nie są aktywnymi członkami załogi, lecz dodatkowymi członkami załogi oraz
   b) szkolenie jest prowadzone na pokładzie statków zarejestrowanych w rejestrach Unii.

Instytucja zarządzająca postanawia określić stawki jednostkowe w celu ustalenia wydatków kwalifikowalnych w ramach projektów. Wykorzystuje dane statystyczne (zgodnie z art. 53 ust. 3 lit. a) ppkt (i) RWP) dotyczące podobnego rodzaju szkolenia na danym obszarze geograficznym.

Po odpowiedniej obróbce danych statystycznych otrzymane średnie koszty na pozycję wydatków dla tego rodzaju kursu z podobną liczbą uczestników są następujące:

Koszty bezpośrednie (w EUR)			**Koszty pośrednie (w EUR)**	
Osoba prowadząca szkolenie – wynagrodzenie	100 000		Koszty administracyjne	17 500
Osoba prowadząca szkolenie – koszty podróży	10 000		Wynajem	15 000
Uczestnicy szkolenia – wynagrodzenie	140 000		Koszty ogólne	12 500
Uczestnicy szkolenia – zakwaterowanie	55 000		**Koszty pośrednie ogółem**	**45 000**

Uczestnicy szkolenia – koszty podróży	25 000	
Towary konsumpcyjne niepodlegające amortyzacji	5 000	
Promocja	2 000	
Koszty organizacji	5 000	
Koszty bezpośrednie ogółem	**342 000**	

Podczas przetwarzania danych instytucja zarządzająca odlicza wszystkie koszty niekwalifikowalne.

Obliczenia dokonano w następujący sposób:

Koszty kwalifikowalne szkolenia ogółem (koszty całkowite – koszty niekwalifikowalne)	387 000 EUR – 0 = 387 000 EUR
Przewidywana liczba uczestników kończących szkolenie	300
Koszty na uczestnika kończącego szkolenie (stawka jednostkowa)	387 000 EUR / 300 uczestników = 1 290 EUR na uczestnika

Wstępna pula środków finansowych na projekt szkolenia przedstawia się następująco:

Finansowanie publiczne (krajowe + z EFS)	193 500 EUR
Finansowanie prywatne (samofinansowanie)	193 500 EUR
Intensywność pomocy państwa	50 %

W art. 31 ust. 4 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych ogranicza się intensywność pomocy do 50 % kosztów kwalifikowalnych (jak zdefiniowano w dokumencie określającym warunki wsparcia). Budżet tymczasowy jest zgodny z tym wymogiem.

Po realizacji projektu koszt kwalifikowalny będzie oparty na rzeczywistej liczbie uczestników, którzy ukończyli szkolenie. Jeżeli tylko 200 uczestników ukończy szkolenie, pomoc będzie miała następującą wysokość:

Koszty kwalifikowalne deklarowane Komisji ogółem	1 290 EUR x 200 = 258 000 EUR
Finansowanie publiczne (krajowe + z EFS+)	129 000 EUR
Finansowanie prywatne (samofinansowanie)	129 000 EUR
Intensywność pomocy państwa	50 %